

Returadresse
Land og Vand, Landbrug
Toften 6, 6880 Tarm

Ringkøbing-Skjern Kommune

Sagsbehandler
Berith Bressendorff
Direkte telefon
99 74 17 81
E-post
Berith.bressendorff@rksk.dk

Dato
7. Februar 2013
Sagsnummer
2011100416A

Miljøgodkendelse

gældende for husdyrbruget på adressen
St. Fjølsterangvej 25
6933 Kibæk

Virksomhedens art:
Matrikel nr.:
Betegnelse:

Tilsynsmyndighed:
Kvalitetssikret af:

Kvægbrug
30 mfl., St. Fjølsterangs sydlige Del, Vorgod
Husdyrbrug omfattet af § 12 i Bekendtgørelse af
lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug
Ringkøbing-Skjern Kommune
IMPL

Stamblad:

Bedriftens ejer og driftsansvarlig								
Bedriftens adresse								
Bedriftens miljøkonsulent	Gråkjær Miljøcenter Hanne Bang Lundvej 24 8700 Horsens Fastnet telefon: 96 13 55 55 Mobil: 51 18 28 55 E-mail: hab@graakjaer.dk							
Bedriftens matrikelnumre	<table border="1"> <tr> <td>3o</td> <td>St. Fjølsterangs sydlige Del, Vorgod</td> </tr> <tr> <td>3at</td> <td>St. Fjølsterangs sydlige Del, Vorgod</td> </tr> <tr> <td>3r</td> <td>St. Fjølsterangs sydlige Del, Vorgod</td> </tr> </table>	3o	St. Fjølsterangs sydlige Del, Vorgod	3at	St. Fjølsterangs sydlige Del, Vorgod	3r	St. Fjølsterangs sydlige Del, Vorgod	
3o	St. Fjølsterangs sydlige Del, Vorgod							
3at	St. Fjølsterangs sydlige Del, Vorgod							
3r	St. Fjølsterangs sydlige Del, Vorgod							
Kommune	Ringkøbing-Skjern Kommune							
CVR-nr. / P-nr. / CHR-nr.	/ / 59382							
Ejendomsnummer	7600032924							
Bedriftens betegnelse	Husdyrbrug omfattet af § 12 i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug							

Oplysninger om husdyrbruget:

	Nudrift		Ansøgt	
Dyrehold	Antal	DE	Antal	DE
Malkeko (mælkeydelse 9234)	235	313,63	350	467,11
Små kalve (0-6 mdr.)	60	16,22	87	23,51
Kvie/stude (6-28 mdr.)	240	121,99	-	-
Kvie/stude (12-19 mdr.)	-	-	102	49,27
Kvie/stude (6-12 mdr.)	-	-	87	32,51
Kvie/stude (19-24 mdr.)	-	-	72	42,05
Ung Tyre (145-328 kg)	90	15,46	-	-
Tyre kalve (40-50 kg)	-	-	175	1,14
I alt		467,29		615,59
Arealer		Ha		Ha
Ejet/forpagtet areal		-		190,46
Aftaleareal		-		141,21
Udbringningsareal i alt		-		331,67
Bygningsmæssige forhold	Kapacitet m ³	Areal (m ²)	Kapacitet m ³	Areal (m ²)
Eksisterende stald m. fast gulv		Ca. 750		Ca. 750
Eksisterende stald m. spalter		Ca. 1000		Ca. 1000
Eksisterende stald + lager		2000		nedrives
Gamle stald (kalvestald)		Ca. 1180		bruges ikke
Ny Mødingsplads	Ca. 225	Ca. 150	Ca. 225	Ca. 150
Eksisterende gyllebeholder	1500		nedrives	
Eksisterende gyllebeholder	2000		2000	
Eksisterende gyllebeholder	500		nedrives	
Eksisterende gyllebeholder	7000		7000	
Ny kostald	-	-		4000
Ny staldbygning	-	-		4000
Ny gyllebeholder	-	-	4500	
I alt				

Tabellen på næste side er en oversigt over antallet af dyreenheder til udbringning på ejede/forpagtede samt aftalearealer.

Staldanlæg med dyr, Ansøgt drift

Kategori	Staldsystem	Antal årsdyr	Antal DE	Indgangs vægt (kg) Eller Alder ind	Udgangs vægt (kg) Eller Alder ud	Antal sti-pladser Eller mælkeydelse
Eksisterende stald – del med fast gulv						
Kvie/stude	Sengestald med fast gulv	102	49,27	12	19	
Eksisterende stald – del med spalter						
Malkeko	Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	20	26,69			9234
Ny stald til småkalve, opdræt, goldkøer, kælving						
Småkalve	Dybstrøelse (hele arealet)	87	23,51	0	6	
Kvier/stude	Fast drænede gulve med 2% hælding og skrabning hver 2. time.	87	32,51	6	12	
Kvier/stude	Fast drænede gulve med 2% hælding og skrabning hver 2. time.	72	42,05	19	24	
Malkeko	Fast drænede gulve med 2% hælding og skrabning hver 2. time.	50	66,73			9234
Malkeko	Dybstrøelse (hele arealet)	10	13,35			9234
Tyrekalv	Dybstrøelse (hele arealet)	175	1,14	40	50	7
Ny Kostald						
Malkeko	Fast drænede gulve med 2% hælding og skrabning hver 2. time.	270	360,34			9234
I alt			615,59		-	-

Fordelingen af husdyrgødning/dyreenheder:

	Husdyrbrug		Antal DE
Producerede gødning	St. Fjelstervangvej 25	Kvæggylle	577,59
		Dybstrøelse	38,00
Afsat til aftalearealer	St. Fjelstervangvej 23	Kvæggylle	22,90
	Fjelstervangvej 11	Kvæggylle	157,50
	I alt til aftalearealer		180,40
Til afsætning på ejede / forpagtede arealer	St. Fjelstervangvej 25	Kvæggylle	397,19
		Dybstrøelse	38,00

INDHOLDSFORTEGNELSE:

STAMBLAD:	2
OPLYSNINGER OM HUSDYRBRUGET:	3
STALDANLÆG MED DYR, ANSØGT DRIFT	4
FORDELINGEN AF HUSDYRGØDNING/DYREENHEDER:	5
1. MEDDELELSE AF MILJØGODKENDELSE	8
1.1 BAGGRUND OG KORT RESUMÉ	8
1.2 AFGØRELSEN	9
2. VILKÅR FOR MILJØGODKENDELSEN	11
2.1 Generelt	11
2.2 Uheld og risici	11
2.3 Årsproduktion	11
2.4 Staldanlæg	12
2.5 Opbevaringsanlæg generelt / ny gyllebeholder	12
2.6 Gyllehåndtering	13
2.7 Transport	13
2.8 Restvand	13
2.9 Oplag af olie og medicin	13
2.10 Affald	13
2.11 Skadedyr	14
2.12 Lugt	14
2.13 Støjkloder	14
2.14 Lys	14
2.15 Støv	14
2.16 Udbringningsarealer	15
2.17 Bedst tilgængelige teknik / Renere teknologi	15
2.18 Tilsyn, kontrol og egenkontrol	15
2.19 Ophør	16
3. FORMALIA	17
3.1 LOVGRUNDLAG	17
3.2 OFFENTLIGHED	17
3.3 KLAGEVEJLEDNING	17
3.4 UDNYTTELSE	18
BILAG 1. MILJØREDEGØRELSE FOR MILJØGODKENDELSEN	20
1.1 IKKE TEKNISK RESUMÉ	20
1.2 OPLYSNINGER OM KRING ANLÆGGET OG EJENDOMMEN	24
1.3 OPLYSNINGER OM STALDANLÆG OG BESÆTNING	33
1.4 OPLYSNINGER OM OPBEVARINGSANLÆG	38
1.5 BEREGNINGER PÅ ANLÆG	39
1.6 OPLYSNINGER OM KRING AREALER	41
1.7 OPLYSNINGER OM GØDNING	43
1.8 BEREGNINGER PÅ AREALER	44
1.9 OPBEVARINGSKAPACITET	46
1.10 BAT (BEDST TILGÆNGELIG TEKNIK/ RENERE TEKNOLOGI)	48
BILAG 2. MILJØVURDERING FOR MILJØGODKENDELSEN	52
2.1 BAGGRUND	52
2.1.1 Tidsplan	52
2.2 BELIGGENHED OG PLANMÆSSIGE FORHOLD	52
2.2.1 Afstandskrav	52
2.2.2 Beskyttelseslinjer	52
2.2.3 Kulturmiljø	53
2.2.4 Placering i landskabet	53
2.3 INDRETNING OG DRIFT	54
2.3.1 BAT – bedste tilgængelige teknik	54
2.3.2 Håndtering af regnvand og restvand	58

2.3.3 Medicin, sprøjteudstyr, olie og brændstof.....	58
2.3.4 Håndtering og opbevaring af affald.....	59
2.3.5 Håndtering af unormale driftssituationer eller uheld.....	59
2.4 BEGRÆNSNING AF EVENTUELLE GENER FOR NABOER	59
2.4.1 Lugt.....	59
2.4.2 Støj.....	59
2.4.3 Lys.....	60
2.4.4 Fluer og skadedyr	60
2.4.5 Støv	60
2.4.6 Trafik, til- og frakørsel.....	60
2.4.7 Egenkontrol.....	61
2.5 ALTERNATIVE LØSNINGER.....	62
2.5.1 Andre muligheder	62
2.5.2 0-alternativ	62
2.6 OPHØR.....	62
2.7 NATUR OG VAND	62
2.7.1 International natur – beskrivelse	62
2.7.2 Vandmiljøet.....	65
2.7.3 Jordtype og eventuelle dræn	67
2.7.4 Sædskifte	67
2.7.5 Bilag IV-arter.....	67
2.7.6 Nitrat til overfladevand.....	68
2.7.7 Risikoarealer.....	70
2.7.8 Fosforbelastning til vandområde.....	71
2.7.9 Ammoniak	73
2.7.10 Grundvand:.....	77
2.8 PROJEKTETS SANDSYNLIGE MILJØPÅVIRKNING.....	77
2.9 KONKLUSION.....	78
BILAG 3. KOMMENTARER TIL MILJØGODKENDELSEN:	79
BEREDSKABSPLAN	79
KOMPOST TIL MARKSTAK.....	79
STØJ	79
BILAG 4. SITUATIONSPLAN, SAMLEDE ANLÆG.....	80
BILAG 5. OVERSIGTSKORT, SAMLEDE AREALER	81
Bilag 6. Udbringningsareal, Natur	
Bilag 7. Udbringningsareal, opland til Natura 2000 overbelastet med fosfor	
Bilag 8. Udbringningsarealer, Nitratklasser	
Bilag 9. Udbringningsarealer, Grundvand	
Bilag 10. Udbringningsarealer, Kulturmiljø	
Bilag 11. Transportveje	

Copyright

Kortmateriale er gengivet af Ringkøbing-Skjern Kommune med tilladelse fra Kort- og matrikelstyrelsen. Copyright Kort- og matrikelstyrelsen 1992 /KD.86.1033.
Luftfotos – Danmarks Digitale Ortofoto – er gengivet af Ringkøbing-Skjern Kommune med tilladelse fra Cowi. DDO ©, Copyright COWI.

1. Meddelelse af miljøgodkendelse

1.1 Baggrund og kort resumé

Baggrund

Ringkøbing-Skjern Kommune modtog den 20. september 2011 en ansøgning om miljøgodkendelse af husdyrbruget beliggende på adressen St. Fjølstervej 25, 6933 Kibæk. Ansøgningen om miljøgodkendelse omfatter hele husdyrbruget med tilhørende arealer med undtagelse af aftalearealerne, en udvidelse i husdyrbrugets antal af kvæg, samt opførelse af en ny stald til kalve, opdræt og køer på 4000 m², en ny kostald på 4000 m² og en gyllebeholder med fast overdækning på 4500 m³.

Afstandskrav

Alle lovpligtige afstandskrav er ifølge ansøgningen overholdt.

Ammoniak og natur

Det generelle ammoniakreduktionskrav, er ifølge ansøgningen overholdt. Tilsvarende er de generelle beskyttelsesniveauer i forhold til Kategori 1-, 2- og 3-natur overholdt. Overholdelsen af det generelle ammoniakreduktionskrav og det generelle beskyttelsesniveau beskytter som udgangspunkt de kvælstoffølsomme naturtyper tilstrækkeligt mod kvælstofpåvirkning fra husdyrbrugets produktionsanlæg.

Lugt

Ifølge ansøgningen er de faktuelle afstande minimum 1,2 km til samlet bebyggelse og 280 m til enkelt bolig. Afstanden til den nærmeste byzone (Vorgod-Barde) er 4,7 km.

Ifølge ansøgningen er genekriterierne for byzone, samlet bebyggelse og enkelt bolig overholdt, idet de ligger længere væk end "1,2 gange geneafstanden".

Fosfor

7,56 ha ligger i "P-klasse 2", som er drænedegrøftede lavbundsarealer. For disse udbringningsarealer er der generelt krav om, at fosforoverskuddet maksimalt må være 2 kg P/ha/år.

Ifølge ansøgningen ligger 182,90 ha af udbringningsarealerne i "P-klasse 0". Disse arealer udløser derfor ikke som udgangspunkt skærpede krav til husdyrbrugets fosforoverskud, idet de generelle harmoniregler generelt anses tilstrækkelige til beskyttelse af Natura 2000-området mod fosfortilførsel fra arealerne.

Ifølge ansøgningen tilføres der via husdyrgødningen 36,3 kg P/ha/år til arealerne, og der fraføres via afgrøderne 26,3 kg P/ha/år fra arealerne. Det giver et gennemsnitligt fosforoverskud på 10 kg P/ha/år. Ifølge ansøgningen overholdes husdyrlovens generelle fosforbeskyttelsesniveau, idet overskuddet på bedriftsniveau er 3,4 kg P mindre end det lovpligtige fosforoverskud.

Nitrat, overfladevand

Alle udbringningsarealer ligger i oplandet til Ringkøbing Fjord, som er et kvælstofsårbart Natura 2000-område. Udbringningsarealerne ligger dog ikke i nitratklasserne I, II eller III, hvilket betyder, at nitratudvaskningen fra arealerne til overfladevandet som udgangspunkt er reguleret af de generelle harmoniregler, som ifølge ansøgningen er overholdt.

Ifølge ansøgningen kan der på ejede og forpagtede arealer tillades et husdyrtryk på 2,3 DE/ha, hvilke svarer til, at kvælstofbelastningen til overfladevandet (DE_{max}) er 63,6 kg N/ha/år. Det ansøgte husdyrtryk er 2,28 DE/ha, hvilke svarer til at kvælstofbelastningen til overfladevandet (DE_{reel}) er 63,5 kg N/ha/år.

Nitrat, grundvand

Ifølge ansøgningen ligger 51,86 ha af husdyrbrugets ejede/forpagtede udbringningsarealer helt eller delvist inden for zoner, som Naturstyrelsen ved deres seneste kortlægning har fundet ud af, er nitratfølsomme indvindingsområder (se bilag 9)

Husdyrbruget er derfor omfattet af et skærpet beskyttelsesniveau for nitratudvaskningen fra rodzonen. For de arealer, som ligger inden for det nitratfølsomme indvindingsområde, og hvor udvaskningen fra rodzonen overstiger 50 mg nitrat/l i eftersituationen, er der stillet vilkår om, at der ikke må ske en merbelastning med nitrat.

Beregningerne i ansøgningen viser, at nitratudvaskningen uden anvendelse af projektilpasningen vil være 42-44 mg nitrat/l på alle ejede/forpagtede udbringningsarealer i det nitratfølsomme indvindingsområde, og merbelastningen vil være 0 mg nitrat/l. Beskyttelsesniveauet for det nitratfølsomme indvindingsområde er således overholdt uden anvendelse af projektilpasning.

Arealer

Der afsættes husdyrgødning svarende til 180,4 DE til to gylleaftaler på St. Fjølstervej 23, 6933 Kibæk og Fjølstervej 11, 6933 Kibæk. Aftalearealerne er godkendt i særskilte §16-arealgodkendelser givet af henholdsvis Ringkøbing-Skjern Kommune den 19. april 2010 og Herning Kommune den 25. august 2010. Denne godkendelse ændrer ikke på aftalearealerne eller den afsatte husdyrgødning og aftalearealerne er derfor ikke godkendt igen.

1.2 Afgørelsen

Ringkøbing-Skjern Kommune meddeler hermed miljøgodkendelse af husdyrbruget på ejendommen matr. nr. 30 m.fl., St. Fjølstervejs sydlige Del, Vorgod beliggende på adressen St. Fjølstervej 25, 6933 Kibæk. Afgørelsen meddeles i medfør af § 12 stk. 2 i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug og på de angivne vilkår.

Miljøgodkendelsen gælder hele husdyrbruget med tilhørende ejede/forpagtede arealer og omfatter en udvidelse i husdyrholdet fra 235 malkekøer (EKM 9234), 60 småkalve (0-6 mdr.), 240 kvier/stude (6-28 mdr.) og 90 ungtyre (145-328 kg) i alt svarende til 467,29 DE til 350 malkekøer (EKM 9234), 87 småkalve (0-6 mdr.), 102 kvier/stude (12-19 mdr.), 87 Kvier/stude (6-12 mdr.), 72 kvier/stude (19-24 mdr.) og 175 tyrekalve (40-50 kg) i alt svarende til 615,59 DE, samt opførelse af en ny stald til kalve, opdræt og køer på 4000 m², en ny kostald på 4000 m² og en gyllebeholder med fast overdækning på 4500 m³. Miljøgodkendelsen omfatter alle arealer drevet under ejendommens CVR-nummer, hvoraf 190,46 ha er udbringningsarealer.

Afgørelse om miljøgodkendelse sker på baggrund af ansøgning med skema nr. 27135 version 2/ downloadet den 6/9 2012.

Afgørelsen om miljøgodkendelse af husdyrbruget St. Fjølstervej 25, 6933 Kibæk meddeles på baggrund af, at Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af bedst tilgængelige teknik og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til naboer, landskab, natur og miljø.

Husdyrbruget skal indrettes og drives som beskrevet i ansøgningen og supplerende oplysninger indkommet til Ringkøbing-Skjern Kommune i forbindelse med sagsbehandlingen, med mindre vilkårene i denne miljøgodkendelse og generel lovgivning stiller skærpede krav.

Der gøres hermed opmærksom på, at miljøgodkendelsen ikke fritager fra krav om tilladelse, godkendelse, eller dispensation efter anden lovgivning, herunder Museumsloven.

Eventuelt byggeri må først påbegyndes, når der ligger en særskilt tilladelse til igangsættelse af byggeriet.

Vi anmoder om, at Ringkøbing-Skjern Kommune bliver orienteret, såfremt der sker ændringer i ejerforhold eller af driftsansvarlig.

2. Vilkår for miljøgodkendelsen

Konkrete bestemmelser i lovgivningen, som er generelt gældende for landbrug, er som hovedregel ikke nævnt i denne miljøgodkendelse. Miljøgodkendelsen meddeles på de nedenstående vilkår.

2.1 Generelt

- 1) Husdyrbruget skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af ansøgningen og med de eventuelle ændringer, der fremgår af miljøgodkendelsen.
- 2) Miljøgodkendelsen skal være udnyttet inden 4 år fra meddelelsen af denne. Med "udnyttet" menes, at planlagt byggeri- og anlægsarbejde er iværksat og at arbejdet fortsætter og færdiggøres i et rimeligt tempo og skal være afsluttet inden for et år efter fristens udløb. Et påbegyndt byggeri kan således ikke afbrydes i en længere periode og derefter genoptages.

Byggeri i henhold til miljøgodkendelsen må godt foregå selvom byggeriet ikke er påbegyndt inden miljøgodkendelsen er udløbet, hvis der er indgået en retlig bindende kontrakt med en entreprenør. Denne kontrakt skal være underskrevet inden miljøgodkendelsen udløber.

Den del af byggeriet i miljøgodkendelsen, som ikke er udnyttet inden 4 år efter at den er meddelt bortfalder.

- 3) De vilkår der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.
- 4) Drifts-, indretnings-, eller bygningsmæssige ændringer, skal anmeldes til kommunen inden de påbegyndes. Kommunen vurderer, om de aktuelle planer for ændring/udvidelse/renovering kan ske indenfor rammerne af denne miljøgodkendelse.

2.2 Uheld og risici

- 5) Ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, er der pligt til at anmelde dette til tilsynsmyndigheden, Ringkøbing-Skjern Kommune den først kommende hverdag. Er der behov for øjeblikkelig indsats ringes 112.

Senest 14 dage efter driftsuheld skal driftsansvarlig fremsende en skriftlig orientering, der beskriver uheldets omfang og indsatsen mod miljømæssige skader, samt beskriver forebyggende foranstaltninger, der begrænser risiko for nye uheld.

- 6) Ejendommens beredskabsplan/driftsforskrift skal til en hver tid være ajourført.

2.3 Årsproduktion

- 7) Den godkendte husdyrproduktion skal være jævnt fordelt over året.
- 8) Miljøgodkendelsen omfatter et dyrehold bestående af 350 malkekøer med norm mælkeydelse, 87 småkalve (0-6 mdr.), 102 kvier/stude (12-19 mdr.), 87 Kvier/stude (6-12 mdr.), 72 kvier/stude (19-24 mdr.) og 175 tyrekalve (40-50 kg) i alt svarende til 615,59 DE. (I tilfælde af kommende ændringer af dyreenhedsdefinitionerne skal det påpeges, at der ved fortolkning af en afgørelse

skal anvendes den dyreenhedsdefinition, der var gældende på det tidspunkt, hvor godkendelsen blev givet).
Det tillades, at fordelingen mellem dyretyperne variere 10% inden for de maksimale 615,59 DE.
Beregningsen af dyreenheder for køerne er sket med baggrund i en mælkeydelsen omregnet til energikorrigeret mælk (EKM) på 9234. Hvis mælkeydelsen falder til et lavere niveau, kan dette antal DE ikke omlægges til et forøget dyrehold. Såfremt mælkeydelsen overstiger 9234, skal der ske en tilsvarende reduktion i dyreholdet, så husdyrproduktion ikke overstiger 615,59 DE. Alternativt skal der findes et tilsvarende udbringningsareal, der skal godkendes af Ringkøbing-Skjern Kommune

2.4 Staldanlæg

- 9) Med udgangspunkt i Teknologibeskrivelserne skal der i den nye stald til kalve, opdræt og køer, samt den nye kostald etableres "4 % gulve" (faste drænede gulve med 2% hældning og skrabning hver 2. time) Der må dog etableres staldafsnit med dybstrøelse til småkalvene, tyrekalvene, samt kælvnings- og aflastningsafdelingen.
- 10) På gangarealet med fast gulv i den eksisterende stald skal der være skrabere. Skraberne skal sikre, at gødning og urin hurtigt fjernes fra det faste gulv og ledes til gødningskanalerne. Skraberanlægget skal forsynes med en timer med datalog.
- 11) Skraberne skal være i drift året rundt. Skrabeanlægget, til fjernelse af husdyrgødning, skal skrabes det faste gulv mindst hver 4. time. Anlægget skal vedligeholdes ved at følge fabrikantens vejledning herom. Eventuelle driftsstop skal indføres i en driftsjournal. Driftsjournalen skal opbevares i mindst 5 år og forevises på forlangende.
- 12) Tværgange, som ikke skrabes automatisk, skal hver dag rengøres manuelt mindst 2-3 gange.
- 13) De nye stald skal opføres i samme materialer og farvevalg som det eksisterende staldbygninger.
- 14) Den eksisterende slørende beplantning rundt om bedriften skal bibeholdes og vedligeholdes.

2.5 Opbevaringsanlæg generelt / ny gyllebeholder

Kompost- og ensilageopbevaring

- 15) Kompost i markstakke, må højst være placeret på samme sted i 12 måneder. Der skal derefter gå 5 år, før de igen må placeres på samme sted. Gødning fra heste og småkalve kan ikke medregnes som kompostlignende, og skal derfor opbevares på fast plads med afløb til opsamlingsbeholder.
- 16) Ensilage i markstakke, må højst være placeret på samme sted i 24 måneder. Der skal derefter gå 5 år, før de igen må placeres på samme sted.
- 17) Ved etablering af kompost og ensilage i markstakke skal tidspunkt og placering noteres på et kortbilag i driftsjournalen.

Beholdere til flydende husdyrgødning

- 18) Den nye gyllebeholder på 4500 m³ skal have fast overdækning i form af telt. Umiddelbart efter endt omrøring og udkørsel skal teltet lukkes.
- 19) Pumpning af gylle til gyllebeholder med teltoverdækning skal ske via et dyknet indløb eller lignende, således at gyllen ikke "plaskes" ned i beholderen. Indløbet skal sikres mod tilbageløb.
- 20) Opbevaringskapaciteten skal være mindst 9 mdr.
- 21) Der skal etableres en støbt plads med afløb til opsamlingsbeholder, hvor påfyldning af gylle ved gyllebeholderen finder sted. Pladsen skal rengøres for spild af flydende husdyrgødning umiddelbart efter end påfyldning af gylle. Et alternativ til etablering af en støbt plads er, at pumpningen/sugningen af gylle fra beholderen altid sker med selvfylgende vogn eller lign., der har returløb til beholderen.

Såfremt der bakkes til beholderen, skal der etableres en anordning der sikrer beholderen mod påkørsel.
- 22) Gyllebeholderne må ikke uden kommunens tilladelse tages i brug til andet formål end det ansøgte.
- 23) Gyllebeholderen skal fjernes uden udgift for kommunen, når den ikke længere er i brug til det formål, hvortil den er tilladt.

2.6 Gyllehåndtering

- 24) Håndtering af husdyrgødning skal foregå under opsyn, og eventuelt spild skal straks opsamles.

2.7 Transport

- 25) Transport af husdyrgødning skal som udgangspunkt forgå af de på bilag 11 angivne veje.

2.8 Restvand

- 26) Vask af landbrugsmaskiner og redskaber skal ske på fast vaskeplads med bortledning af vaskevandet til opsamlingsbeholder. Alternativt kan vask af landbrugsmaskiner ske på udbringningsarealerne.

2.9 Oplag af olie og medicin

- 27) Eventuelt spild af olie skal straks opsamles af velegnet absorptionsmateriale – eks. kattegrus.
- 28) Spildolie skal opbevares på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for forurening.
- 29) Medicin skal opbevares forsvarligt og utilgængeligt for uvedkommende.

2.10 Affald

- 30) Affald skal opbevares og bortskaffes efter kommunens til enhver tid gældende affaldsregulativer.

2.11 Skadedyr

- 31) Der skal på ejendommen foretages effektiv fluebekæmpelse - som minimum i overensstemmelse med de nyeste retningslinier fra Statens Skadedyrlaboratorium.
- 32) Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.). På forlangende skal indgås kontrakt med autoriseret rottebekæmpelsesfirma.

2.12 Lugt

- 33) Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at der opstår væsentlige lugtgener, der vurderes at være væsentlig større end grundlaget for miljøgodkendelsen, kan kommunen kræve, at der skal indgives og gennemføres projekt for afhjælpende foranstaltninger.

2.13 Støjklider

- 34) Husdyrbrugets bidrag til støjbelastningen i omgivelserne må ikke overstige værdier angivet i nedenstående tabel (se bilag 3 ved dokumentation), målt ved nabobeboelser, eller deres opholdsarealer:

Mandag-fredag kl. 7-18 Lørdag kl. 7-14	Alle dage kl. 18-22 Lørdag kl. 14-18 Søn- og helligdag kl. 7-18	Alle dage kl. 22-7	Alle dage kl. 22-7 Maksimal værdi
55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)	55 dB(A)

- 35) Husdyrbruget skal for egen regning dokumentere, at støjvilkår overholdes, hvis tilsynsmyndigheden finder det påkrævet. Kravet om dokumentation af støjforholdene kan højst fremsættes en gang årligt, med mindre den seneste kontrol viser, at støjvilkår ikke kan overholdes.
- 36) Viser kontrolmålingen en overskridelse af de fastsatte støjgrænser, kan tilsynsmyndigheden kræve, at der iværksættes støjreducerende tiltag.

2.14 Lys

- 37) Driften må ikke medføre væsentlige lysgener for de omkringboende.
- 38) Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at bedriften giver anledning til væsentlige lysgener, skal bedriften lade udarbejde en handlingsplan og derefter gennemføre denne. Handlingsplanen skal godkendes af tilsynsmyndigheden.

2.15 Støv

- 39) Driften må ikke medføre støvgener uden for ejendommens eget areal, som af tilsynsmyndigheden skønnes at være væsentlige.
- 40) Fodersiloer skal indrettes således, at støvgener i forbindelse med indblæsning af foder undgås, f.eks. med melcykloner, eller anden støvbegrænsende foranstaltninger.

2.16 Udbringningsarealer

- 41) Husdyrbrugets husdyrgødning må udbringes på de udbringningsarealer, der er angivet på bilagene 5 til 10.
- 42) På husdyrbrugets udbringningsarealer må der i alt udbringes gylle/dybstrøelse med maksimalt 6905,74 kg P/år og 43362,58 kg N/år i alt svarende til 2,28 DE/ha. Ønskes der udbragt husdyrgødning med et samlet større indhold af fosfor, og/eller kvælstof, skal kommunen godkende det.
- 43) Ønskes udbringningsarealet ændret, skal det anmeldes til kommunen jf. kapitel 5 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug (BEK. nr. 294 af 31. marts 2009). Kommunen vurderer herefter, hvorvidt de nye arealer er mere sårbare.
- 44) Plantedirektoratets gældende regler for landbrugsbedrifter, der må udbringe en husdyrgødningsmængde svarende til 2,3 DE/ha pr. planperiode, skal overholdes.
- 45) Udbringning af husdyrgødning skal ske i overensstemmelse med god landmandspraksis, således at lugtgener begrænses. Såfremt god landmandspraksis ikke efterleves, kan tilsynsmyndigheden meddele påbud med henblik på at sikre, at god landmandspraksis overholdes.
- 46) Udbringning af husdyrgødning må ikke foretages, når jorden er mættet med vand, oversvømmet, frossen eller dækket af sne eller forud for varslede kraftige regnskyl/store nedbørsmængder.

2.17 Bedst tilgængelige teknik / Renere teknologi

- 47) I forbindelse med udvidelsen skal der foretages et energitjek af en energirådgiver.

2.18 Tilsyn, kontrol og egenkontrol

- 48) Dokumentation i form af kvitteringer, sædskifte- og gødningsplaner, opbevaringsaftaler, forpagtnings- og overførelsesaftaler (af mindst 1 års varighed) opbevares i mindst 5 år og forevises tilsynsmyndighed efter anmodning.
- 49) Efter tilsynsmyndighedens anmodning skal der forevises beregninger for, at de niveauer for ammoniakemission fra stald og lager, ammoniakdeposition, nitratudvaskning til overfladevand, nitratudvaskning til grundvand, fosforoverskud fra bedriften og lugtgeneafstande fra staldanlæg, der ligger til grund for miljøgodkendelsen, er overholdt.

Hvis forudsætningerne for miljøgodkendelsen ændres, skal der foretages nye beregninger af gene- og miljøpåvirkningen.

- 50) Dokumentation i form af kvitteringer, sædskifte- og gødningsplaner, opbevaringsaftaler, forpagtnings- og overførelsesaftaler (af mindst 1 års varighed) opbevares i mindst 5 år og forevises tilsynsmyndighed efter anmodning.

2.19 Ophør

- 51) Ved ophør af driften skal der træffes de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare og for at bringe stedet tilbage i tilfredsstillende tilstand. Blandt andet skal stoffer, der kan forurene jord, grundvand og overfladevand, samt affald bortskaffes efter gældende regler. Kommunen kan kræve, at tiloversblevne bygninger, gyllebeholdere m.v. skal nedrives, såfremt de ikke efterfølgende skal anvendes til andet formål, og såfremt de ved syn og skøn vurderes misligholdt.

3. Formalia

3.1 Lovgrundlag

Miljøgodkendelsen er givet på nedenstående lovgrundlag fra Miljøministeriet (inklusive eventuelle ændringer til den anførte lovgivning, der gælder på godkendelsestidspunktet). Der gøres opmærksom på, at ansøger selv har ansvar for at indhente nødvendige godkendelser/tilladelser i henhold til anden lovgivning.

- Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, nr. 1486 af 4. december 2009.
- Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 294 af 31. marts 2009.
- Bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. nr. 764 af 28. juni 2012.
- Bekendtgørelse om lov om naturbeskyttelse, nr. 933 af 24. september 2009
- Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter nr. 408 af 1. maj 2007.
- Bekendtgørelse om affald, nr. 1415 af 12. december 2011.
- Bekendtgørelse om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines (Olietankbekendtgørelsen), nr. 1321 af 21. december 2011.

3.2 Offentlighed

Udkastet til miljøgodkendelsen har været i 6 ugers høring hos ansøger, konsulent, interessenter og naboer fra 20. december 2012 til 31. januar 2013 (ved kontortidens ophør), hvor der ikke er indkommet bemærkninger til det ansøgte.

Afgørelse om miljøgodkendelse vil blive offentliggjort torsdag den 7. februar 2013 på Ringkøbing-Skjern Kommunes hjemmeside på www.rksk.dk/landbrug.

3.3 Klagevejledning

I henhold til Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug kapitel 7, kan der klages over miljøgodkendelsen af ansøgeren, Miljøministeriet, samt enhver, der må antages at have en individuel væsentlig interesse i sagens udfald. Der kan desuden klages af visse myndigheder og organisationer, der angivet i lovens § 85-87.

Ved klage kan Natur- og Miljøklagenævnet bestemme, at klagen har opsættende virkning på udnyttelsen. Udnyttelse af miljøgodkendelsen i klageperioden og imens eventuel klage behandles sker på eget ansvar.

Eventuel klage skal sendes til Ringkøbing-Skjern Kommune, Land og Vand, Toften 6, 6880 Tarm. Klagen vil herfra blive sendt videre til Natur- og Miljøklagenævnet, der er klagemyndighed.

Ansøgeren vil få besked, hvis der klages over afgørelsen. Klagefristen er 4 uger og regnes fra datoen for offentliggørelsen og udløber den 7. marts 2013, ved kontortids ophør.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af din klage, at du indbetaler et gebyr til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagegebyret er fastsat til 500 kr.

Nævnet vil efter modtagelsen af klagen fra Ringkøbing-Skjern Kommune sende dig en opkrævning på gebyret. Du skal benytte denne opkrævning ved indbetaling, idet Natur- og Miljøklagenævnet ikke modtager check, eller kontanter. Klagenævnet påbegynder først behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis du får helt, eller delvis medhold i din klage, hvis den påklagede afgørelse ændres, eller ophæves, eller klagen afvises som følge af overskredet frist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af klagenævnets

3.4 Udnyttelse

Miljøgodkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 4 år fra meddelelse af miljøgodkendelsen, jævnfør vilkår 2.

Hvis miljøgodkendelsen ikke har været helt, eller delvis udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af miljøgodkendelsen, som ikke har været udnyttet i de seneste 3 år.

Med denne miljøgodkendelse følger 8 års retsbeskyttelse. Vilkårene kan dog til enhver tid ændres efter reglerne i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug § 40, stk. 2.

Husdyrbrugets miljøgodkendelse skal, jf. § 17 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering. Den første revurdering skal dog foretages senest, når der er forløbet 8 år. Første revurdering vil derfor blive påbegyndt i 2020.

På vegne af Teknik- og Miljøudvalget

Ivan Thesbjerg
Fagleder
Land og Vand, Landbrug
Ringkøbing-Skjern Kommune

Berith Bressendorff
Miljømedarbejder
Land og Vand, Landbrug
Ringkøbing-Skjern Kommune

Kopi af udkast til miljøgodkendelse er sendt til:

Ansøger:

- [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]

Konsulent:

- Hanne Bang, e-mail: Hab@graakjaer.dk

Ejer af forpagtede arealer

- [REDACTED], [REDACTED]

Ejere af nærmeste ejendomme/arealer:

- [REDACTED]
- [REDACTED]
- [REDACTED]
- [REDACTED]
- [REDACTED]
- [REDACTED]
- [REDACTED]

Interessenter:

- Ringkøbing-Skjern museum, Arkæologisk Afdeling v/Torben Egebjerg, e-mail: arkaeologi@levendehistorie.dk
- Det økologiske Råd, 2200 København N, e-mail: husdyr@ecocouncil.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, e-mail: natur@dof.dk, ringkoebing-skjern@dof.dk
- Sundhedsstyrelsen, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg, e-mail: midt@sst.dk
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia, e-mail: mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup, e-mail: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Danmarks Naturfredningsforenings Lokalkomite for Ringkøbing-Skjern Kommune, e-mail: dnringkoebing-skjern-sager@dn.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten, e-mail: post@sportsfiskerforbund.dk
- Danmarks Sportfiskerforbund, lbt@sportsfiskerforbundet.dk, lp@sportsfiskerforbundet.dk
- Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø, e-mail: nst@nst.dk
- Friluftsrådet Midt-Vest, e-mail: midtvestjylland@friluftsradaet.dk

Kopi af miljøgodkendelsen er sendt til:

- Gråkjær Miljøcenter Konsulent Hanne Bang, e-mail: hab@graakjaer.dk
- Ringkøbing-Skjern museum, Arkæologisk Afdeling v/Torben Egebjerg, e-mail: arkaeologi@levendehistorie.dk
- Det økologiske Råd, 2200 København N, e-mail: husdyr@ecocouncil.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, e-mail: natur@dof.dk, ringkoebing-skjern@dof.dk
- Sundhedsstyrelsen, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg, e-mail: midt@sst.dk
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia, e-mail: mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup, e-mail: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Danmarks Naturfredningsforenings Lokalkomite for Ringkøbing-Skjern Kommune, e-mail: dnringkoebing-skjern-sager@dn.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten, e-mail: post@sportsfiskerforbund.dk
- Danmarks Sportfiskerforbund, lbt@sportsfiskerforbundet.dk, lp@sportsfiskerforbundet.dk
- Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø, e-mail: nst@nst.dk
- Friluftsrådet Midt-Vest, e-mail: midtvestjylland@friluftsradaet.dk

Bilag 1. Miljøredegørelse for miljøgodkendelsen

Oplysninger om husdyrbrugets indretning og drift stammer fra ansøgningen om miljøgodkendelse samt fra supplerende oplysninger indhentet efter modtagelsen af ansøgningen.

1.1 Ikke teknisk resumé

IKKE TEKNISK RESUMÉ

Produktionens størrelse og fordeling af arealer

Husdyrproduktionen ændres fra 467,29 DE bestående af 235 køer, 60 kalve fra 0-6 mdr, 240 opdræt fra 6-28 mdr og 90 tyrekalve fra 145-328 kg til 615,60 DE bestående af 350 køer, 87 småkalve fra 0-6 mdr, 261 opdræt fra 6-24 mdr og 175 tyrekalve fra 40-50 kg. En stigning på 148,31 DE.

Det ejede og forpagtede harmoniarealet er i alt på 190,46 ha. Herudover er der gylleaftaler på 141,21 ha. Disse gylleaftalearealer har fået udarbejdet §16 arealgodkendelser i 2010.

Bygningsanlæggets placering i omgivelserne

Der sker byggeri af en ny stald på ca 4.000 m² til kalve, opdræt og køer og en ny stald på ca 4.000 m² til malkende køer. I begge stalde vil en mindre del af de ca 4.000 m² blive benyttet til foderopbevaring m.v.

Da de nye stalde opføres i sammenhæng med de eksisterende bygninger er ejendommen fortsat sammenhængende og forventes at fremstå som en samlet, men væsentligt større, enhed.

Der etableres en overdækket gyllebeholder på 4.500 m³. Gyllebeholderen overdækkes med teltdug for reduktion af ammoniakfordampning og evt lugtgener.

2 eksisterende gylleholdere nedrives og ca 2.000 m² eksisterende stalde og lade nedrives for at give plads til det nye byggeri.

Det påtænkes med tiden at bygge nyt stuehus i forbindelse med byggeriet af de nye stalde.

Området, husdyrbruget ligger i, er domineret af landbrugsdrift, spredt bebyggelse og spredt beplantning. Der er ca 350 m til nærmeste beboelse uden landbrugspligt og ca 300 m til nærmeste beboelse med landbrugspligt. Begge afstande målt fra lugtcentrum.

Nærmeste samlet bebyggelse ligger ca 1,2 km øst for ejendommen (Fjølstervej) og nærmeste byzone (Vorgod) ligger ca 4,7 km vest for ejendommen.

Der er ingen beskyttelseslinjer eller fredninger i umiddelbar nærhed af staldanlægget.

Produktionens påvirkning af omgivelserne herunder emissioner, transport, osv.

Lugt

Da husdyrproduktionen bliver forøget vil det lugte mere fra ejendommen. Da genekriterierne overholdes, og da der ingen beboelser er indenfor 1,2 gange geneafstanden fra ejendommen, vurderes det at omkringboende ikke vil opleve væsentlige lugtgener.

Transporter til og fra ejendommen

Anslået medfører ændringen af produktionen på ejendommen at antallet af transporter stiger fra ca 1.068 til 1.278 årligt. En stigning på ca 200 transporter.

Da kun en mindre del af transporterne går gennem tættere bebygget område og en stor del af transporterne foregår internt på ejendommen, vurderes det, at transporter ikke vil give anledning til gener for omkringboende.

Husdyrgødning – gylle og dybstrøelse

På ejendommen produceres der ca 10.986 m³ gylle og ca 328 t dybstrøelse.

177,9 DE i gylle afsættes til gylleaftalearealer.

Støv, støj og flue

Ændringen af produktionen på ejendommen forventes ikke at medføre gener i forhold til støv, støj og fluer.

Natur på og nær ejendommen og påvirkningen heraf herunder Natura 2000

Ejendommen ligger ca 2,8 km fra nærmeste naturområde, der er beskyttet efter § 7 i "Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug".

Omkring ejendommen er der naturområder beskyttet efter §3 i "Naturbeskyttelsesloven". Det nærmeste naturområde er et vandløb der ligger ca 900 m mod nordøst, en sø der ligger ca 900 m mod sydøst og en eng der ligger ca 900 m mod sydvest.

Ca 9 km vest for ejendommen ligger et EF-habitatområde/Natura2000 område. Ejendommens udbringningsarealer ligger alle udenfor dette naturområde.

Kravet om reduktion af 30% ammoniak i forhold til referencestaldsystemet er overholdt, med 201,53 kg N/år. De vejledende emissionsgrænseværdier er ligeledes opfyldt.

Markdriftens påvirkning af omgivelserne herunder udvaskning af N og P

Alle ejendommens ejede og forpagtede jorde er beliggende i nitratklasse 0 og 7,56 ha er beliggende i fosforklasse 2.

Herudover er 51,86 ha beliggende i nitratfølsomt vandindvindingsområde.

Kravet om fosfor er overholdt i forbindelse med ansøgningen med 26,2 kg P pr år.

Kravet om udvaskning af nitrat til overfladevand er overholdt i forbindelse med ansøgningen, da der max må udvaskes 63,6 kgN/ha DE_{max} og da der udvaskes 63,6 kgN/ha DE_{reel} i ansøgt drift.

I ansøgt drift er udvaskningen fra rodzonen til nitratfølsomme vandindvindingsområderne 42 mg nitrat pr liter vand, hvilket er en merbelastning på 0 mg pr l.

Andre miljøpåvirkninger

Produktionen overholder alle gældende normer for opbevaring og udbringning af gylle, håndtering af spildevand og affald, støjbelastning af omgivelser m.v. Det betyder, at produktionens virkninger på miljøet, hvad angår disse faktorer, må betragtes som tilfredsstillende.

Anvendelse af Bedst Anvendelig Teknik

Der er anvendt BAT indenfor følgende områder: Energi, vand, management, foder, staldindretning, opbevaring af husdyrgødning og udbringning af husdyrgødning.

Alternative løsninger og 0-alternativ

Alternative løsninger har været diskuteret, men det vurderes at det ansøgte projekt tager hensyn til naboer og omgivende natur og miljø og opfylder kravene til en effektiv landbrugsproduktion.

0-alternativet beskriver forholdene, hvis udvidelsen ikke finder sted.

0-alternativet vil betyde en fastholdelse af den nuværende produktion, indtil produktionsapparatet er slidt ned. Ud fra et økonomisk synspunkt vil dette være uhensigtsmæssigt.

Datoer og beskrivelse af datoer

Datoer

Så snart ansøgningen om udvidelse er godkendt vil den endelige projektering af byggeriet finde sted og byggeriet vil påbegyndes kort tid herefter.

Det forventes at ejendommen er på fuld produktion max 5 år efter godkendelsen er givet.

Tidsplan

- ❖ År 1: Endelig projektering af byggeri. Udbud/licitering. Nedrivning af eksisterende gyllebeholdere og lade. Koantallet forøges.
- ❖ År 2: Byggeri af den nye stald til kalve, opdræt og køer påbegyndes. Koantallet forøges.
- ❖ År 3: Byggeri af stalden til kalve, opdræt og køer fuldføres. Byggeri af ny kostald og gyllebeholder påbegyndes. Byggeri af gyllebeholder fuldføres. Koantallet forøges.
- ❖ År 4: Byggeri af stald til køer fuldføres. Koantallet forøges.
- ❖ År 5: Produktionen er på fuld drift.

Biaktiviteter

Der er ikke biogas, halmfyr eller anden bivirksomhed på ejendommen.

1.2 Oplysninger omkring anlægget og ejendommen

Landskab og planforhold

Der sker byggeri af en ny stald på ca 4.000 m² til kalve, opdræt og køer og en ny stald på ca 4.000 m² til malkende køer. I begge stalde vil en mindre del af de ca 4.000 m² blive benyttet til foderopbevaring m.v. De to stalde forventes af have en maksimal højde på 12,5 m, en bredde på ca 36 m og en længde på ca 112 m.

De nye stalde opføres i røde teglsten og røde stålplader i gavlene. Siderne på staldene opføres med sokkel i røde teglsten og gardiner. Der kommer gråt eternit på tagene.

De eksisterende stalde er opført i røde teglsten og røde stålplader.

Da de nye stalde opføres i sammenhæng med de eksisterende bygninger er ejendommen fortsat sammenhængende og forventes at fremstå som en samlet, men væsentligt større, enhed.

Der etableres en overdækket gyllebeholder på 4.500 m³. Gyllebeholderen overdækkes med teltdug for reduktion af ammoniakfordampning og evt lugtgener, hvilket giver en samlet højde på maksimalt 12 m. Element højden er 2-3 m og teltoverdækningen er ca 8-9 m.

2 eksisterende gyllebeholdere nedrives og ca 2.000 m² eksisterende stalde og lade nedrives for at give plads til det nye byggeri.

Det påtænkes med tiden at bygge nyt stuehus i forbindelse med byggeriet af de nye stalde. Dette byggeri bliver der søgt særskilt om når det bliver aktuelt.

Det udvidede produktionsanlæg er beliggende i det åbne land ca 1,2 km vest for Fjølstervej, der er den nærmeste landsby i området. Landskabet er domineret af landbrugsdrift, spredt bebyggelse og spredt beplantning. Landskabet er lettere kuperet.

Der er ikke planlagt yderligere beplantninger ved de nye stalde og den nye gyllebeholder, da der allerede er et veletableret læhegn og beplantning rundt om ejendommen.

Det vurderes, at det samlede staldanlæg vil passe godt ind i omgivelserne og at det landskabelige indtryk ikke ændres væsentligt.

Lokalisering

Området, husdyrbruget ligger i, er domineret af landbrugsdrift, spredt bebyggelse og spredt beplantning.

Husdyrbruget er placeret i landzone med ca 350 m til nærmeste beboelse uden landbrugspligt og ca 300 m til nærmeste beboelse med landbrugspligt. Begge afstande målt fra lugtcentrum.

Nærmeste samlet bebyggelse ligger ca 1,2 km øst for ejendommen (Fjølstervej) og nærmeste byzone (Vorgod) ligger ca 4,7 km vest for ejendommen.

Der er ingen beskyttelseslinjer eller fredninger i umiddelbar nærhed af staldanlægget. Nærmeste fredede gravhøj ligger ca 175 m fra den nye stald til kalve, opdræt og køer.

Ejendommen og ejendommens arealer ligger i et fladt område med 0-6 graders terrænhældning.

Faste afstandskrav

	Afstand fra anlægget	Lovkrav (minimum)
Ikke-almene vandforsyningsanlæg	> 25 m	25 m
Almene vandforsyningsanlæg	> 50 m	50 m
Vandløb/dræn/søer	> 15 m	15 m
Offentlig vej	> 15 m	15 m
Levnedsvirksomhed	> 25 m	25 m
Beboelse på samme ejendom – målt fra den nye stald til eksisterende stuehus	> 15 m	15 m
*Beboelse på samme ejendom – målt fra den nye stald til påtænkte nye stuehus	< 15 m	15 m
Skel	> 30 m	30 m
Nabobeboelse, målt fra ny kostald	Ca 250 m	50 m

* Dette forhold bør afklares når det bliver aktuelt at opføre det påtænkte nye stuehus og ikke i forbindelse med nærværende miljøgodkendelse.

Energiforbrug

Energi anvendes primært til lys, malkeanlæg og skrabeanlæg.

I ansøgt drift anslås det at forbruget bliver ca 300.000 kWh.

Staldene er med naturlig ventilation og der er derfor ikke energiforbrug til dette.

Der anvendes for så vidt muligt lavenergibelysning i stalden. Belysningen rengøres jævnligt, så lysstyrken er optimal.

Udendørslyset er kun tændt efter behov.

Lyset i staldene vil være tændt efter behov. Der vil være lys i staldene ca. 12 timer i døgnet i vinterhalvåret og ca. 8 timer i døgnet i sommerhalvåret. Tidsrummet vil kunne variere mellem 04-24. Herudover er der vågelys i staldene om natten, så dyrene kan orientere sig.

Logistikken i forbindelse med afhentning af foder er indrettet, så afstanden giver færrest mulige driftstimer, hvilket minimerer energiforbruget.

Stuehus og medarbejderfaciliteter opvarmes ved varmegenindvinding fra køling af mælken.

Vandforbrug

Vand anvendes primært til drikkevand samt rengøring af stalde og malkeanlæg.

I ansøgt drift anslås det at forbruget bliver ca 14.000 m³ vand.

Vandet leveres fra Fjølstervej Vandværk.

Der er opsat flydere i vandkarrene, der sikrer at vandkarrene ikke flyder over.

Vandet fra mælkekølingen genbruges til drikkevand til køerne, hvorved vandforbruget minimeres.

Vandet fra rengøring af malkeanlægget genbruges til vask af malkestalden, hvorved vandforbruget minimeres.

Ejendommens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild. Evt lækager identificeres og repareres hurtigst muligt.

Rengøring og desinficering

Efter malkning af hver ko afvaskes pattekopperne m.v. i malkerobotterne. En gang dagligt vaskes arealerne ved malkerobotterne.

Ca 3-4 gange årligt vaskes malkerobotterne og området omkring robotterne fuldstændigt.

Der er daglig oprydning i stalde og foderlade. Foderbordet fejes hver dag og gangene fejes efter behov et par gange pr uge.

En gang årligt vaskes staldafsnittene med dybstrøelse og bunden kalkes for desinficering og forebyggelse af fluegener.

Affald og kemikalier

Døde dyr (EAK-kode: 02 01 02) afhentes af DAKA. De døde dyr opbevares indtil afhentning i kadaverkapsler udviklet til formålet. Opbevaring og bortskaffelse af døde dyr sker i henhold til BEK nr. 439: *Bekendtgørelse om opbevaring af døde dyr*.

Brændbart affald i form af papirsække, aftøringspapir og tom rengjort emballage bliver bortskaffes via en indsamlingsordning for erhvervsvirksomheder (EAK-kode: 19.00) eller bortskaffes til kommunalgenbrugsplads.

Plastik (EAK-kode: 150102) bliver opsamlet i vogn ved plansiloerne, hvorfra det bortskaffes via en indsamlingsordning for erhvervsvirksomheder eller bortskaffes til kommunalgenbrugsplads.

Jern og metal (EAK-kode: 23.00) afhændes til produkthandler og glas m.m. (EAK-kode: 51.00 / 52.00 / 52.06) bortskaffes via indsamlingsordning for erhvervsvirksomheder eller bortskaffes til kommunalgenbrugsplads.

Lysstofrør samles i kasser og bortskaffes til kommunalgenbrugsplads.

Batterier bortskaffes til kommunalgenbrugsplads.

Klinisk risikoaffald (EAK-kode: 18.00) i form af medicinglas og -rester samt kanyler bortskaffes via indsamlingsordning for erhvervsvirksomheder, indleveres på genbrugsplads eller sendes med dyrlægen retur.

Affald fra ejendommens husholdning er tilsluttet kommunal affaldsordning.

Der håndteres ingen olie eller pesticider på ejendommen, da dette varetages af mekaniker/smed og maskinstation.

Kemikalier, til rengøring af malkeanlægget, opbevares efter gældende regler i tankrummet på betongulv uden afløb.

Dieselolie opbevares i godkendt tank. Den endelige placering af tanken kendes ikke på nuværende tidspunkt, men den vil blive stillet så risiko for påkørsel forebygges.

Management

Der er lavet beredskabsplan, så forholdsreglerne i forbindelse med uheld med gylle, diesel, kemikalier eller brand er beskrevet. Medarbejderne er orienteret om indholdet i beredskabsplanen, der ajourføres årligt eller når vigtige telefonnumre ændres.

Alle medarbejdere er instrueret i forsvarlig håndtering af forurenende stoffer herunder gylle, kemikalier og brændstof.

Rengøring i og omkring bygningerne og siloer, foretages jævnligt, med henblik på at minimere risikoen for lugt og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold. Den jævnlige rengøring og visuelle kontrol sikrer, at der ikke opstår ressourcespild eller uhygiejniske forhold.

Der foretages daglige tilsyn af bedriften og løbende vedligeholdelse af anlægget.

Der er leverandørservice på malkeanlægget/robotterne. Herudover er der løbende vedligehold af ejendommens maskiner.

Den daglige drift er tilrettelagt ud fra principperne om godt landmandskab og ansvarlig driftsledelse, således anlægget giver anledning til mindst mulig miljøbelastning og færrest mulige gener for omgivelserne.

Medicinforbruget søges minimeret ved systematisk sundhedsrådgivning med dyrlæge.

Der er ugentligt besøg af dyrlægen, hvor besætningens generelle sundhed vurderes og hvor det enkelte dyr behandles efter behov.

Der er løbende kontrol med brunst, da hurtig og nøjagtig registrering af brunstige dyr reducere antallet af spildfoderdage.

Der udarbejdes foderplaner og foderkontrol på bedriften, så der løbende kan optimeres på foderforbruget og dermed forbruget af næringsstoffer.

Logistikken i forbindelse med afhentning af foder til blandeanlæg, er indrettet, så afstanden giver færrest muligt driftstimer.

Markdriften tilrettelægges, således den giver anledning til mindst mulig udvaskning af næringsstoffer og så overfladisk afstrømning undgås.

Der føres journal over udbringning af handelsgødning og husdyrgødning på markene i form af mark- og gødningsplaner, som endvidere bruges til planlægning af kommende sæsons udbringning.

Der udarbejdes gødningsplaner og gødningsregnskab, hvor forbruget af husdyrgødning og handelsgødning dokumenteres.

Der føres ikke løbende journal over vand- og energiforbrug samt spild, men vand- og energiforbrug opgøres årligt i forbindelse med regnskabet.

Ved udkørsel af husdyrgødning tages der hensyn til naboer, således der kan tages hensyn til evt. større begivenheder som f.eks. konfirmation eller bryllup.

Der føres logbog over gyllebeholdernes flydelag.

Døde dyr afhentes hurtigst muligt.

Affald bortskaffes så vidt muligt til genbrug.

Egenkontrol

På ejendommen er der løbende egenkontrol af produktionen og der benyttes foderplaner.

Af driftsregnskabet fremgår råvareforbruget samt producerede liter mælk i staldanlægget.

Den daglige drift er tilrettelagt ud fra principperne om godt landmandskab og ansvarlig driftsledelse, således staldanlægget giver anledning til mindst mulig miljøbelastning og færrest mulige gener for omgivelserne.

Evt medarbejdere uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse og medarbejdere er orienteret om, at ejendommen er miljøgodkendt og hvilket vilkår der er stillet til driften i den forbindelse.

Alle medarbejdere er instrueret i forsvarlig håndtering af forurenende stoffer herunder gylle, kemikalier og brændstof.

Al produktion tilrettelægges således at belastning af den enkelte medarbejder mindskes i henhold til APV.

Der er løbende sparring med faglige konsulenter, hvor driften af husdyrbruget gennemgås og diskuteres.

Gældende krav til dyrevelfærd er opfyldt og medarbejdere holdes ajour med nye krav og regler på regelmæssige personalemøder.

Rengøring i og omkring bygningerne og siloer, foretages jævnligt, med henblik på at minimere risikoen for lugt og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold. Den jævnlige rengøring og visuelle kontrol sikrer bl.a. at der ikke opstår uhygiejniske forhold, ressourcespild eller punktforurening.

Der foretages daglige tjek og løbende vedligeholdelse af anlægget.

Der er lavet beredskabsplan, så forholdsreglerne i forbindelse med uheld med gylle eller brand er beskrevet og medarbejderne er orienteret om indholdet i beredskabsplanen, der ajourføres årligt eller når vigtige telefonnumre ændres.

Der er leverandør service på malkeanlægget. Herudover er der løbende vedligehold af og løbende service på traktor og maskiner.

Der er ugentligt besøg af dyrlægen, hvor besætningens generelle sundhed vurderes og hvor det enkelte dyr behandles efter behov. Medicinforbruget søges minimeret ved systematisk sundhedsrådgivning.

Spildevand

Spildevand fra produktionen udgøres primært af vand fra rengøring af stalde og malkeanlæg og fra drikkevandsspild. I alt anslået til 2.000 m³. Spildevandet ledes til gyllebeholder.

Tagvand fra bygningerne føres i lukkede ledninger til vandløb vest for ejendommen.

Type	Anslået m ³	Afledes til
Spildevand fra drikkevandsspild og rengøring af malkeanlæg	2.000	Gyllebeholder
Sanitært spildevand fra stuehuset	150	Septiktank
Vand fra plansiloer	2.520	Gyllebeholder
Regnvand fra møddingspladsen	105	Gyllebeholder
Tagvand fra eksisterende bygninger, der ikke nedrives ca 2.000 m ²	1.400	Faskine
Tagvand fra de nye stald ca 8.000 m ²	5.600	Dræn/faskine

Transport

Til- og frakørselsforhold

Kørsel til og fra produktionen sker ad St Fjølsterangvej. Der er gode oversigtsforhold ved ud- og indkørsel til ejendommen.

Transporter

Hovedparten af transporterne udgøres af transporter med mælk, husdyrgødning og grovfoder. Transporterne med husdyrgødning og grovfoder er sæsonbetinget, mens afhentningen af mælk sker hver anden dag og afhentning af tyrekalve sker ca. hver 2. uge.

På dage med gyllekørsel og ensilering er der en rimelig stor trafik omkring ejendommen, med deraf følgende støjgener.

Da en del af trafikken er begrænset til enkelte af årets dage og da der kun er spredt bebyggelse i området omkring ejendommen vurderes det, at transporter ikke vil give anledning til væsentlige gener for omkringboende.

Transporterne vil primært foregå indenfor normal arbejdstid 06-18. Alle grænser for tilladelig støj vil blive overholdt og der vil kun i meget få tilfælde opstå gene fra transport.

Transporter med:	Nudrift ca	Udvidelse ca
Afhentning af tyrekalve	24	24
Afhentning af dyr til slagt	10	15
Afhentning af mælk	183	183
Ilægning af grovfoder i plansiloer og transport af halm	400	500
Levering af kraftfoder og mineraler	20	25
Døde dyr	15	15
Gylle	320	450
Dybstrøelse	50	15
Brændstof	5	5
Renovation	26	26
Andet/diverse	15	20
I alt	1.068	1.278

Risici

Beredskabsplan

På ejendommen er der udarbejdet en beredskabsplan der beskriver hvilke forholdsregler medarbejder og ejer skal tage ved brand, udslip af gylle eller ved andre uheld og kritiske situationer. Beredskabsplanen er vedlagt som bilag.

Redegørelse for uheld

Driftsforstyrrelser eller uheld, der kan medføre væsentlig forøget forurening i forhold til normal drift, kan ske i forbindelse med håndtering og opbevaring af husdyrgødning og kemikalier, ved strømsvigt samt udslip af dieselolie.

Uheld med gylle

I tilfælde af mindre gylleudslip vil gyllen samle sig om lækagestedet. Herfra kan det suges op og fjernes. Da gyllen kan suges op, vurderes det at der ikke er fare for forurening af grundvandet.

Døde dyr

Døde dyr placeres i kadaverkappe eller under presenning. Derved undgås uhygiejniske forhold og at der kan observeres døde dyr af forbipasserende. Desuden kan ræve, hunde og vilde katte ikke komme til de døde dyr.

Minimering af risiko for uheld

Anlæg og tekniske foranstaltninger renses, vedligeholdes og udskiftes i en sådan grad at det sikrer en korrekt brug og effekt. Medarbejderne er grundigt introducerede til opgaverne, hvilket er med til at sikre at disse bliver udført korrekt, og med minimal risiko for uheld som følge af forkert håndtering af kemikalier, gylle, olie mv. Ejer og andre med fast adgang til bedriften er vejledt i beredskabsplanen, hvilken har en fast plads på staldkontoret og i stuehuset.

Al omlastning af gylle sker med gyllevogn med fastmonteret kran, hvor pumpen sidder på gyllevognen, og der sker en automatisk tømning af pumperøret. Omlastning sker altid under opsyn, derfor vurderes det, at der ikke er større risiko for uheld i forbindelse med utilsigtet igangsætning af pumper, spild m.m.

Dieseltanken er hævet over jorden og placeret hvor der er minimal risiko for påkørsel. Tanken udskiftes i overensstemmelse med olietankbekendtgørelsens sløjfningsterminer.

I tilfælde af strømsvigt kan der tilsluttes en nødstrømsgenerator, så f.eks. malkningen kan gennemføres rutinemæssigt.

Der er naturlig ventilation, så der altid vil være frisk luft i staldene til dyr og medarbejdere i tilfælde af strømsvigt.

Minimering af skadevirkninger af evt uheld

Ved at følge de retningslinjer der er anført i beredskabsplanen forventes skadevirkninger ved evt uheld minimeret, da der vil ske forureningsbegrænsende foranstaltninger i form af inddæmning, oppumpning m.v.

Støjkilder

I det omfang det er muligt, vil alle støjende aktiviteter blive lagt indenfor normal arbejdstid. Dog kan der forekomme afvigelser i forbindelse med markarbejde og afhentning af dyr og mælk.

Alle generelle krav vedr. støj vil blive overholdt. Sammenholdt med ejendommens placering vurderes det ikke at være nødvendig med specielle tiltag for at sikre omkringboende mod støjgener.

Støj fra ventilationsanlæg

Der er ikke støj fra naturlig ventilation.

Støj fra korntørningsanlæg og kornvalse

Der er ingen korntørningsanlæg på bedriften og dermed ingen støj herfra.

Der er ingen kornvalse på ejendommen og ingen støj herfra.

Støj fra transporter

Støj fra transporter vil primært komme fra lastbiler og traktor med levering af foder og afhentning af mælk og husdyrgødning.

Transporterne vil primært foregå indenfor normal arbejdstid 06-18. Alle grænser for tilladelig støj vil blive overholdt og der vil kun i meget få tilfælde opstå støjgene fra transporterne.

Støj fra kompressor

Der kan være støj fra kompressorerne der er tilknyttet mælkekølingsanlægget og malkeanlægget (robotterne).

Det vurderes, at de ikke udgør en støjgene for naboer, da de står inde i bygningerne og da der er min 200 m til nærmeste nabo.

Støv

Støv fra foderhåndtering

Der er mindre støvgener ved daglig håndtering af foder, men det vurderes ikke at have en negativ indvirkning på naboerne pga den lave støvmængde og afstanden til naboer.

Støvgener ved høst

Der vil være mindre støvgener ved høst og ilægning af foder i lager, men det vurderes ikke at have en negativ indvirkning på naboerne pga afstanden til naboerne og den forholdsvis korte periode arbejdet foregår i.

Fluer og skadedyr

Tiltag for minimering af fluer og skadedyr

Der holdes generelt en god hygiejne i staldene og ved foderopbevaringen, så tiltrækningen af rotter og mus samt mulighederne for udklækning af fluelarver minimeres.

Fluebekæmpelse

Fluebekæmpelse i stalden sker i overensstemmelse med retningslinjerne fra Statens Skadedyrslaboratorium.

Skadedyrsbekæmpelse

Rottebekæmpelse sker i overensstemmelse med retningslinjerne fra Statens Skadedyrslaboratorium.

Der er på ejendommen kommunal bekæmpelse af rotter.

Opbevaring af foder og ensilage

FODRING

Foder opbevares i den eksisterende plansilo.

Foderforbruget på ejendommen er efter udvidelsen forventeligt ca 3 mio FE.

Foderet er, ved hjælp af foderplaner, tilpasset de enkelte dyregruppers aktuelle behov. Derved undgås overforsyning med næringsstoffer, der vil ende som uudnyttet næringsstoffer i gyllen.

Der er på ansøgningstidspunktet ikke pålagt ejendommen restriktioner i forhold til indholdet af råprotein og fosfor i foderet.

Proteinindholdet i foderet søges løbende reduceret. Dette medfører at mængden af overskudsprotein i urinen reduceres og der vil dermed være en lavere ammoniakemission fra staldanlægget og mindre kvælstof i den samlede mængde af husdyrgødning.

Der er ikke benyttet korrektioner af AAT og PBV (nedsat protein i foderet), da ansøger i stedet har valgt et staldsystem med en lav ammoniakfordampning og at overdække gyllebeholderen.

Herudover benyttes der ikke foderkorrektioner, da ydelsen på ejendommen forventes at stige i de kommende år.

Ved en høj ydelse er det nødvendigt at køerne får foder af høj kvalitet og optimal næringsstofindhold, hvorfor krav til specifik indhold af f.eks. protein ikke er ønskeligt.

Lysforhold

Lys i staldene

I staldene er lyset tændt efter behov. Tidsrummet kan variere mellem 04-24.

Som udgangspunkt vil der ikke være belysning i staldene om natten, men der vil være vågelys så dyrene kan orientere sig.

Udendørslys

Udendørslamper er styret af sensor og dermed tændt efter behov.

Som udgangspunkt vil der ikke være belysning udenfor bygningerne om natten.

Foranstaltninger ved ophør af produktion

0-alternativ

0-alternativet beskriver forholdene hvis ikke udvidelsen finder sted.

0-alternativet vil betyde en fastholdelse af den nuværende produktion, indtil produktionsapparatet er slidt ned. Ud fra et miljømæssigt og et dyrevelfærdsmæssigt perspektiv vil dette være u hensigtsmæssigt, idet der ikke vil blive foretaget investeringer i produktionsapparatet.

Desuden vil der ved et 0-alternativ ikke blive udarbejdet en miljøgodkendelse for ejendommen. Der vil således ikke ske regulering af bedriften via vilkår stillet i miljøgodkendelsen.

Det ønskede nye produktionsanlæg kan opfylde kravene "Lov om hold af kvæg", hvilket det nuværende staldsystem ikke kan.

1.3 Oplysninger om staldanlæg og besætning

Staldoversigt med angivelse af Stald-ID for staldnavn

Ud for betegnelsen for hvert staldafsnit er der angivet et stald-ID, der efterfølgende erstatter det oplyste navn på staldafsnittet.

StaldID	Staldafsnit navn
ST-85139	Gamle stalde: Kalve m.v. Ingen dyr i ansøgt drift
ST-85140	Eks stald - del med fast gulv
ST-85141	Eks stald - del med spalter
ST-85142	Ny stald til småkalve, opdræt, goldkøer, kælvning
ST-85143	Ny kostald

Oversigt over dyretyper og staldsystemer der indgår i ansøgningen

Tabellen viser hvilke kombinationer af dyretyper og staldsystemer (dyrekategorier), der indgår i ansøgningen. Koden for dyretype og staldsystem (staldsystemkode) erstatter efterfølgende den fulde betegnelse.

Staldsystem kode	Navn på dyretype og staldsystem	Nudrift/ansøgt	Antal dyr	Antal DE
KvMa09	Malkeko, tung race, Dybstrøelse (hele arealet)	Nudrift	15	20,02
		Ansøgt	10	13,35
KvUt03	Ungtyr, tung race (6 mdr. - slagtning 440 kg), Dybstrøelse (hele arealet)	Nudrift	90	15,46
		Ansøgt	0	0,00
KvSm01	Småkalv, tung race (0-6 mdr.), Dybstrøelse (hele arealet)	Nudrift	60	16,22
		Ansøgt	87	23,51
KvKs03	Kvie/stud, tung race (6 mdr.-kælvning), Sengestald med fast gulv	Nudrift	240	121,99
		Ansøgt	102	49,27
KvMa08	Malkeko, tung race, Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	Nudrift	220	293,61
		Ansøgt	20	26,69
KvKs06	Kvie/stud, tung race (6 mdr.-kælvning), Sengestald med præfabrikeret drænet gulv	Nudrift	0	0,00
		Ansøgt	159	74,56
KvMa06	Malkeko, tung race, Sengestald med præfabrikeret drænet gulv	Nudrift	0	0,00
		Ansøgt	320	427,07
KvTk01	Tyrekalv, tung race (0-6 mdr.), Dybstrøelse (hele arealet)	Nudrift	0	0,00
		Ansøgt	175	1,14

Produktionsoversigt med angivelse af kode for dyrekategori

StaldID	Godk. pligtig renovering	Staldsystem kode	Nudrift/ansøgt	Antal dyr	Antal Stipladser	Evt. vægt (kg)/alder (mdr.)		Evt. mælkeydelse/ændret fravænningsvægt i alt per årso*	Antal DE
						Ind	Ud		
ST-85139	Nej	KvMa09	Nudrift	15	0			9234,00	20,02
			Ansøgt	0	0			9234,00	0,00
		KvUt03	Nudrift	90	90	145,00	328,00		15,46
			Ansøgt	0	0	220,00	440,00		0,00
		KvSm01	Nudrift	60	0	0,00	6,00		16,22
			Ansøgt	0	0	0,00	6,00		0,00
ST-85140	Nej	KvKs03	Nudrift	240	0	6,00	28,00		121,99

			Ansøgt	102	0	12,00	19,00		49,27
ST-85141	Nej	KvMa08	Nudrift	220	0			9234,00	293,61
			Ansøgt	20	0			9234,00	26,69
ST-85142	Nej	KvSm01	Nudrift	0	0	0,00	6,00		0,00
			Ansøgt	87	0	0,00	6,00		23,51
		KvKs06	Nudrift	0	0	6,00	27,00		0,00
			Ansøgt	87	0	6,00	12,00		32,51
		KvKs06	Nudrift	0	0	6,00	27,00		0,00
			Ansøgt	72	0	19,00	24,00		42,05
		KvMa06	Nudrift	0	0			9234,00	0,00
			Ansøgt	50	0			9234,00	66,73
		KvMa09	Nudrift	0	0			9234,00	0,00
			Ansøgt	10	0			9234,00	13,35
ST-85143	Nej	KvTk01	Nudrift	0	0	40,00	220,00		0,00
			Ansøgt	175	7	40,00	50,00		1,14
			Nudrift	0	0			9234,00	0,00
Sum		KvMa06	Ansøgt	270	0			9234,00	360,34
			Nudrift						467,29
			Ansøgt	615,60					
Ændring alle produktioner:									148,31

Oversigt over opbevaringslagre

Kode for opbevaringslager	Navn på opbevaringslager	Beskrivelse af opbevaringslager
LA-62292	NY gyllebeholder 4.500 m. Overdækkes	
LA-56368	Gyllebeholder 7.000 m3	
LA-56369	Gyllebeholder 2.000 m3	
LA-56370	Gyllebeholder 1.500 m3 - nedrives	
LA-56371	Gyllebeholder 500 m3 - nedrives	
LA-56374	Møddingsplads	

Detaljer om opbevaringslagre

Kode for opbevaringslager	Nyt/eksisterende opbevaringslager	Drifttype	Lagertype	Dimension	Kapacitet
LA-62292	Eksisterende	Nudrift			0,00
		Ansøgt drift	Flydende husdyrgødningslager		4500,00
LA-56368	Eksisterende	Nudrift	Flydende husdyrgødningslager		7000,00
		Ansøgt drift	Flydende husdyrgødningslager		7000,00
LA-56369	Eksisterende	Nudrift	Flydende		2000,00

		Ansøgt drift	husdyrgødningslager Flydende husdyrgødningslager	2000,00
LA-56370	Eksisterende	Nudrift	Flydende husdyrgødningslager	1500,00
		Ansøgt drift		0,00
LA-56371	Eksisterende	Nudrift	Flydende husdyrgødningslager	500,00
		Ansøgt drift		0,00
LA-56374	Nyt	Nudrift	Møddingsplads	0,00
		Ansøgt drift	Møddingsplads	220,00

Detaljer om fast lager

Kode for opbevaringslager	Drifttype	Lagerandel fast i %	Andel af dybstrøelse der køres direkte ud og pløjes ned
LA-56368	Nudrift	0,00	0
	Ansøgt	0,00	0
LA-56369	Nudrift	0,00	0
	Ansøgt	0,00	0
LA-56370	Nudrift	0,00	0
	Ansøgt	0,00	0
LA-56371	Nudrift	0,00	0
	Ansøgt	0,00	0
LA-56374	Nudrift	0,00	0
	Ansøgt	100,00	65
LA-62292	Nudrift	0,00	0
	Ansøgt	0,00	0

Detaljer om flydende lager

Kode for opbevaringslager	Drifttype	Lagerandel flydende i %	Virkemiddel
LA-56368	Nudrift	63,00	Ingen virkemiddel (f.eks. naturligt flydelag)
	Ansøgt drift	52,00	Ingen virkemiddel (f.eks. naturligt flydelag)
LA-56369	Nudrift	18,00	Ingen virkemiddel (f.eks. naturligt flydelag)
	Ansøgt drift	15,00	Ingen virkemiddel (f.eks. naturligt flydelag)
LA-56370	Nudrift	14,00	Ingen virkemiddel (f.eks. naturligt flydelag)
	Ansøgt drift	0,00	Ingen virkemiddel (f.eks. naturligt flydelag)
LA-56371	Nudrift	5,00	Ingen virkemiddel (f.eks. naturligt flydelag)
	Ansøgt drift	0,00	Ingen virkemiddel (f.eks. naturligt flydelag)
LA-56374	Nudrift	0,00	Ingen virkemiddel (f.eks. naturligt flydelag)
	Ansøgt drift	0,00	Ingen virkemiddel (f.eks. naturligt flydelag)
LA-62292	Nudrift	0,00	Ingen virkemiddel (f.eks. naturligt flydelag)
	Ansøgt drift	33,00	Fast overdækning (betonlåg og teltoverdækning)

Stald anlæg med dyr, Nudrift

Kategori	Staldsystem	Antal årsdyr	Antal DE	Indgangs vægt (kg) Eller Alder ind	Udgangs vægt (kg) Eller Alder ud	Antal sti-pladser Eller mælkeydelse
Eksisterende stald – del med fast gulv						
Kvie/stude	Sengestald med fast gulv	240	121,99	6	28	
Eksisterende stald – del med spalter						
Malkeko	Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	220	293,61			9234
Gamle stalde: kalve m.v. Ingen dyr i ansøgtdrift						
Småkalve	Dybstrøelse (hele arealet)	60	16,22	0	6	
Malkeko	Dybstrøelse (hele arealet)	15	20,02			9234
Ungtyre	Dybstrøelse (hele arealet)	90	15,46	145	328	90
I alt			467,29		-	-

Staldanlæg med dyr, Ansøgt drift

Kategori	Staldsystem	Antal årsdyr	Antal DE	Indgangs vægt (kg) Eller Alder ind	Udgangs vægt (kg) Eller Alder ud	Antal sti-pladser Eller mælkeydelse
Eksisterende stald – del med fast gulv						
Kvie/stude	Sengestald med fast gulv	102	49,27	12	19	
Eksisterende stald – del med spalter						
Malkeko	Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	20	26,69			9234
Ny stald til småkalve, opdræt, goldkøer, kælvning						
Småkalve	Dybstrøelse (hele arealet)	87	23,51	0	6	
Kvier/stude	Fast drænede gulve med 2% hælding og skrabning hver 2. time.	87	32,51	6	12	
Kvier/stude	Fast drænede gulve med 2% hælding og skrabning hver 2. time.	72	42,05	19	24	
Malkeko	Fast drænede gulve med 2% hælding og skrabning hver 2. time.	50	66,73			9234
Malkeko	Dybstrøelse (hele arealet)	10	13,35			9234
Tyrekalv	Dybstrøelse (hele arealet)	175	1,14	40	50	7
Ny Kostald						
Malkeko	Fast drænede gulve med 2% hælding og skrabning hver 2. time.	270	360,34			9234
I alt			615,59		-	-

1.4 Oplysninger om opbevaringsanlæg

	Gyllebeholder 1		Gyllebeholder 2		Gyllebeholder 3	
	Nudrift	Ansøgt	Nudrift	Ansøgt	Nudrift	Ansøgt
Dimension (dybde x diameter)	5,5*40	5,5*40	4*25	4*25	4*22	-
Lagerandel flydende i procent	63	52	18	15	14	0
Lagerandel fast i procent	-	-	-	-	-	-
Opbevaringskapacitet	7000 tons	7000 tons	2000 tons	2000 tons	1500 tons	0 tons
Overdækning barriere	flydelag	flydelag	flydelag	flydelag	flydelag	-
Fast overdækning	nej	nej	nej	nej	nej	-

	Gyllebeholder 4		Gyllebeholder 5 (ny)		Møddingsplads	
	Nudrift	Ansøgt	Nudrift	Ansøgt	Nudrift	Ansøgt
Dimension (dybde x diameter)	4*13	-	-	4*38 Eller 5*34	10+15m i grundplan 2 m høj mur mod læhegn	10+15m i grundplan 2 m høj mur mod læhegn
Lagerandel flydende i procent	5	0	-	33	-	-
Lagerandel fast i procent	-	-	-	-	100	100
Opbevaringskapacitet	500 tons	0 tons	-	4500 tons	240 tons	240 tons
Overdækning barriere	flydelag	-	-	Telt	-	-
Fast overdækning	nej	-	-	ja	-	-

1.5 Beregninger på anlæg

Ammoniak

Generel ammoniakreduktion

Overstiger græsmarksafgrøder over 25 % af totalrationen for malkekøer inklusiv opdræt?	Nej
Er det generelle krav om reduktion af ammoniaktab fra stald og lager opfyldt?	Ja
Eventuel yderligere reduktion nødvendig for at opfylde kravet	-201,53 kgN/år

	Ansøgt(kgN/år)
Ammoniaktab fra staldsystemer mv. ikke omfattet af det generelle ammoniakreduktionskrav:	228,48
Ammoniaktab fra staldafsnit og lagre omfattet af det generelle ammoniakreduktionskrav, men eksisterende uændret produktion:	740,51
Ammoniaktab fra husdyrproduktion omfattet af det generelle ammoniakreduktionskrav (etableringer udvidelser, ændringer):	2109,89
Ammoniaktab fra lagre af flydende husdyrgødning:	803,63
Ammoniaktab fra lagre af fast husdyrgødning:	41,75

Resultat af beregninger af ammoniaktab på produktionsniveau

StaldID	Kode for staldsystem	Ammoniaktab fra reference staldsystem (kgN/år)	Ammoniaktab fra valgt staldsystem (kgN/år)	Effekt af valgt staldsystem (kgN/år)	Effekt af valgt staldsystem (%)	Effekt af miljøteknologi (kgN/år)	Effekt af foderoptimering m.m. (kgN/år)	Effekt af miljøtiltag lager (kgN/år)	Faktisk ammoniaktab fra stald og lager (kgN/år)
ST-85139	KvMa09	0,00	150,60	0,00	0,00%	0,00	0,00	-44,19	194,79
		0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00
	KvUt03	0,00	105,62	0,00	0,00%	0,00	0,00	-32,86	138,47
		0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00
	KvSm01	0,00	113,27	0,00	0,00%	0,00	0,00	-32,05	145,33
		0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00
ST-85140	KvKs03	1312,09	1988,50	-676,41	-51,55%	0,00	0,00	0,00	1988,50
		529,98	803,19	-273,21	-51,55%	176,76	-3,76	16,49	613,71
ST-85141	KvMa08	2203,14	2725,45	-522,31	-23,71%	0,00	0,00	0,00	2725,45
		200,29	247,77	-47,48	-23,71%	0,00	0,00	6,19	241,58
ST-85142	KvSm01	0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00
		0,00	164,25	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	164,25
	KvKs06	0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00
		349,82	259,65	90,17	25,78%	0,00	0,00	12,04	247,61
	KvKs06	0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00
		452,19	335,67	116,53	25,77%	0,00	0,00	15,57	320,10
	KvMa06	0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00
		500,71	365,56	135,16	26,99%	0,00	0,00	16,95	348,60
	KvMa09	0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00
		0,00	100,40	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	100,40
	KvTk01	0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00
		0,00	5,57	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	5,57
ST-85143	KvMa06	0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00
		2703,86	1974,01	729,85	26,99%	0,00	0,00	91,56	1882,45
Sum	Nudrift	3515,23	5083,44	-1198,72		0,00	0,00	-109,10	5192,54
	Ansøgt	4736,85	4256,07	751,02		176,76	-3,76	158,80	3924,27

Effekt af teknologier til begrænsning af ammoniakfordampning (miljøteknologi)

StaldID	Nudrift Ansøgt drift	Supplerende teknologi	Indtastet ammoniak effekt (%)	Driftstimer per år / Benzoesyre (gr)	Reduceret ammoniakfordampning (kgN/år)
ST-85139	Ingen data				
ST-85140	Nudrift	Ajledræn	0,00%	0,00	0,00
	Ansøgt	Ajledræn	25,00%	0,00	177,00
ST-85141	Ingen data				
ST-85142	Ingen data				
ST-85143	Ingen data				

Påvirkning af natur

	kgN/år
Samlet emission fra stald og lager	3924,26
Meremission fra stald og lager	-1268,28

Maksimale depositioner

	kgN
Højeste merdeposition i naturområdet	0
Højeste totaldeposition i naturområdet	0,0

Lugt

Resultat af lugtgeneregning

Område	Andre ejendomme med mere end 75 DE(antal)	Beregnings model	Samlet ukorrigeret	Korrigeret geneafstand (ansøgt drift)	Korrigeret geneafstand (nudrift)	Vægtet gennemsnits afstand	Genekriterie overholdt
Eksisterende eller fremtidig byzone	0	Ny	444,96	0,00	0,00	0,00	Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.
Samlet bebyggelse	0	Ny	295,85	0,00	0,00	0,00	Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.
Enkelt bolig	0	Ny	108,95	0,00	0,00	0,00	Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.

Lugtgeneregninger – Detaljer om staldafsnit

Byzone

StaldID	Afstand til område(meter)	Placering 300-60 grader (ja/nej)	Indgår staldafsnit i beregning for område (ja/nej)
ST-85139	4819,74	Nej	Nej
ST-85140	4754,01	Nej	Nej
ST-85141	4760,56	Nej	Nej
ST-85142	4798,98	Nej	Nej
ST-85143	4821,52	Nej	Nej

Samlet bebyggelse

StaldID	Afstand til område(meter)	Placering 300-60 grader (ja/nej)	Indgår staldafsnit i beregning for område (ja/nej)
ST-85139	1244,00	Nej	Nej
ST-85140	1309,52	Nej	Nej
ST-85141	1302,90	Nej	Nej
ST-85142	1264,66	Nej	Nej
ST-85143	1244,08	Nej	Nej

Enkelt bolig

StaldID	Afstand til område(meter)	Placering 300-60 grader (ja/nej)	Indgår staldafsnit i beregning for område (ja/nej)
ST-85139	369,59	Nej	Nej
ST-85140	364,69	Nej	Nej
ST-85141	350,70	Nej	Nej
ST-85142	328,09	Nej	Nej
ST-85143	280,78	Nej	Nej

1.6 Oplysninger omkring arealer

Grundlæggende arealinformationer

Antal DE kvæg, får og geder på bedriften inkl. DE på andre bedrifter, der afsættes grovfoder til beregnet ud fra 3000 FE/DE: **615,00 DE**

Er antal af andre DE udbragt på bedriften større end det før angivne antal DE kvæg, får og geder: **Nej**

Anvender og efterlever bedriften husdyrgødningsbek. bilag 2 jf. § 28 stk. 3 om forhøjet harmonital på 2,3 for visse kvægbedrifter: **Ja**

Er bedriften et økologisk landbrug: **Nej**

% af samlet areal med efterafgrøder udover PD-krav: **0,00 %**

Reduceret kvælstofnorm: **0,00 %**

Egne og forpagtede udbringningsarealer

Navn	ha	Drænet	Jb.Type	Vandet	Sæd-skifte	Ref. Sæd-skifte	N-kl. 0(ha)	N-kl. 1 (ha)	N-kl. 2 (ha)	N-kl. 3 (ha)	G.vand (ha)	P-kl. 0(ha)	P-kl. 1 (ha)	P-kl. 2 (ha)	P-kl. 3 (ha)
201-0	15,73	Nej	JB3	Nej	K12	K12	15,73	0,00	0,00	0,00	15,73	15,73	0,00	0,00	0,00
204-0	16,13	Nej	JB3	Nej	K12	K12	16,13	0,00	0,00	0,00	16,13	16,13	0,00	0,00	0,00
215-0	19,60	Nej	JB3	Nej	K12	K12	19,60	0,00	0,00	0,00	19,60	19,60	0,00	0,00	0,00
301-0	6,62	Nej	JB1	Ja	K12	K12	6,62	0,00	0,00	0,00	0,00	6,62	0,00	0,00	0,00
301-1	5,14	Nej	JB1	Ja	K12	K12	5,14	0,00	0,00	0,00	0,00	5,14	0,00	0,00	0,00
305-0	4,81	Nej	JB1	Ja	K12	K12	4,81	0,00	0,00	0,00	0,00	4,81	0,00	0,00	0,00
305-1	4,71	Nej	JB1	Ja	K12	K12	4,71	0,00	0,00	0,00	0,00	4,71	0,00	0,00	0,00
307-0	7,38	Nej	JB1	Ja	K12	K12	7,38	0,00	0,00	0,00	0,00	7,38	0,00	0,00	0,00
308-0	10,05	Nej	JB1	Ja	K12	K12	10,05	0,00	0,00	0,00	0,00	10,05	0,00	0,00	0,00
309-1	1,81	Ja	JB1	Nej	K12	K12	1,81	0,00	0,00	0,00	0,00	1,81	0,00	0,00	0,00
310-0	14,57	Ja	JB1	Ja	K12	K12	14,57	0,00	0,00	0,00	0,00	14,57	0,00	0,00	0,00
311-0	10,02	Ja	JB1	Nej	K12	K12	10,02	0,00	0,00	0,00	0,00	7,93	0,00	2,09	0,00
312-0	4,87	Ja	JB1	Nej	K12	K12	4,87	0,00	0,00	0,00	0,00	4,34	0,00	0,53	0,00
313-0	7,26	Ja	JB1	Nej	K12	K12	7,26	0,00	0,00	0,00	0,00	6,07	0,00	1,20	0,00
315-0	11,32	Ja	JB1	Nej	K12	K12	11,32	0,00	0,00	0,00	0,00	11,32	0,00	0,00	0,00
316-1	0,77	Ja	JB1	Nej	K12	K12	0,77	0,00	0,00	0,00	0,00	0,30	0,00	0,47	0,00
317-0	0,69	Ja	JB1	Nej	K12	K12	0,69	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,69	0,00
318-0	30,28	Ja	JB1	Nej	K12	K12	30,28	0,00	0,00	0,00	0,39	30,27	0,00	0,01	0,00
318-1	0,63	Ja	JB1	Ja	K12	K12	0,63	0,00	0,00	0,00	0,00	0,63	0,00	0,00	0,00
319-0	8,16	Ja	JB1	Nej	K12	K12	8,16	0,00	0,00	0,00	0,00	6,34	0,00	1,83	0,00
320-0	0,75	Ja	JB1	Nej	K12	K12	0,75	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,75	0,00
303	9,15	Nej	JB1	Ja	K12	K12	9,15	0,00	0,00	0,00	0,00	9,15	0,00	0,00	0,00
Total	190,46						190,46	0,00	0,00	0,00	51,86	182,90	0,00	7,56	0,00

Aftalearealer

Navn	ha	Områder omfattet af N- eller P-klasse 1-3?	Har modtageren en arealgodkendelse til modtagelse af de tilførte mængder?
1-1	9,86	Ja	Ja
1-2	3,31	Ja	Ja
1-3	3,22	Ja	Ja
G44	6,98	Nej	Nej
G2-0	3,35	Nej	Nej
G3-0	2,28	Nej	Nej
G4-0	1,39	Nej	Nej
G5-0	1,07	Nej	Nej
G6-0	8,55	Nej	Nej
G8-0	1,89	Nej	Nej
G9-0	10,26	Nej	Nej
G10-0	4,42	Nej	Nej
G11-0	3,79	Nej	Nej
G11-1	5,44	Nej	Nej
G11-2	1,14	Nej	Nej
G12-0	4,57	Nej	Nej
G13-1	1,10	Nej	Nej
G13-2	2,11	Nej	Nej
G14-0	0,95	Nej	Nej
G15-1	8,62	Nej	Nej
G16-0	0,81	Nej	Nej
G17-0	5,48	Nej	Nej
G19-0	9,22	Nej	Nej
G20-2	1,92	Nej	Nej
G22-1	8,05	Nej	Nej
G40-0	1,33	Nej	Nej
G40-1	0,24	Nej	Nej
G40-2	0,25	Nej	Nej
G41-0	3,49	Nej	Nej
G42-0	1,63	Nej	Nej
G43-0	11,33	Nej	Nej
G43-1	0,36	Nej	Nej
G45-0	1,15	Nej	Nej
G71-0	2,61	Nej	Nej
G72-0	8,80	Nej	Nej
G73-0	0,26	Nej	Nej
Total	141,21		

1.7 Oplysninger om gødning

Gødningsregnskab (Nudrift)

Produceret gødningsmængde

Anlæg	Gødningstype	KgN	KgP	DE - kvæg, kår, geder	DE - svin og andre dyr
Husdyrbrugets samlede anlæg	Fjerkrægylle	0,00	0,00	0,00	0,00
Husdyrbrugets samlede anlæg	Svinegylle	0,00	0,00	0,00	0,00
Husdyrbrugets samlede anlæg	Kvæggyllle	39357,55	6641,20	415,60	0,00
Husdyrbrugets samlede anlæg	Minkgylle	0,00	0,00	0,00	0,00
Husdyrbrugets samlede anlæg	Dybstrøelse	5437,96	830,22	51,69	0,00
Husdyrbrugets samlede anlæg	Fast gødning	0,00	0,00	0,00	0,00
Husdyrbrugets samlede anlæg	Ajle	0,00	0,00	0,00	0,00
Husdyrbrugets samlede anlæg	Afsat ved græsning	0,00	0,00	0,00	0,00

Tilført gødningsmængde

Anlæg	Gødningstype	KgN	KgP	Antal DE
Ingen data				

Afsat gødningsmængde

Anlæg	Gødningstype	KgN	KgP	DE - kvæg, får, geder	DE - svin og andre dyr
Husdyrbrugets samlede anlæg	Kvæggyllle	1905,00	334,00	18,60	0,00

Total gødningsmængde

Gødningstype	KgN	KgP	DE - kvæg, får, geder	DE - svin og andre dyr
Dybstrøelse	5437,96	830,22	51,69	0
Kvæggyllle	37452,55	6307,20	397,00	0
Total	42890,51	7137,42	448,69	0

Harmonital

Harmonital: 2,3 DE/ha

Gødningsregnskab (ansøgt)

Produceret gødningsmængde

Anlæg	Gødningstype	KgN	KgP	DE - kvæg, kår, geder	DE - svin og andre dyr
Husdyrbrugets samlede anlæg	Fjerkrægylle	0,00	0,00	0,00	0,00
Husdyrbrugets samlede anlæg	Svinegylle	0,00	0,00	0,00	0,00
Husdyrbrugets samlede anlæg	Kvæggyllle	57437,19	9260,01	577,59	0,00
Husdyrbrugets samlede anlæg	Minkgylle	0,00	0,00	0,00	0,00
Husdyrbrugets samlede anlæg	Dybstrøelse	3864,39	537,73	38,00	0,00
Husdyrbrugets samlede anlæg	Fast gødning	0,00	0,00	0,00	0,00
Husdyrbrugets samlede anlæg	Ajle	0,00	0,00	0,00	0,00
Husdyrbrugets samlede anlæg	Afsat ved græsning	0,00	0,00	0,00	0,00

Tilført gødningsmængde

Anlæg	Gødningstype	KgN	KgP	Antal DE
Ingen data				

Afsat gødningsmængde

Anlæg	Gødningstype	KgN	KgP	DE - kvæg, får, geder	DE - svin og andre dyr
Husdyrbrugets samlede anlæg	Kvæggylle	2277,00	367,00	22,90	0,00
Husdyrbrugets samlede anlæg	Kvæggylle	15662,00	2525,00	157,50	0,00

Total gødningsmængde

Gødningstype	KgN	KgP	DE - kvæg, får, geder	DE - svin og andre dyr
Dybstrøelse	3864,39	537,73	38,00	0
Kvæggylle	39498,19	6368,01	397,19	0
Total	43362,58	6905,74	435,19	0

Harmonital

Harmonital: 2,3 DE/ha

1.8 Beregninger på arealer

Fosforberegning

Klasser vedrørende fosforophobning	Antal ha	Før-situation	Efter-situation = krav
Pt < 4,0 eller udrænet eller ikke afvander til Natura 2000 eller afvander til Natura 2000, der ikke er overbelastet med fosfor	182,90 ha	11,2 kg P/ha/år	10,3 kg P/ha/år
Pt 4,0 - 6,0 og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor	0,00 ha	11,2 kg P/ha/år	10,3 kg P/ha/år
Lavbundsgrunde og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor	7,56 ha	11,2 kg P/ha/år	2,0 kg P/ha/år
Pt > 6,0 og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor	0,00 ha	11,2 kg P/ha/år	0,0 kg P/ha/år

Krav om P-overskud overholdt: **Ja**

Evt. yderligere reduktion nødvendig for at overholde kravet: **-3,4 kg P**.

Maksimalt tilladt P-overskud/ha/år i gennemsnit for hele bedriften (ifølge tabel) : **10,0 kg P/ha/år**.

P tilført pr. ha/år i ansøgt drift: **36,3 kg P/ha/år**.

P-fraførsel per ha/år i ansøgt drift (arealvægtet gennemsnit): **26,3 kg P/ha/år**.

P-overskud/ha/år for ansøgt projekt: **10,0 kg P/ha/år**.

Nitratberegning (Overfladevand)

DE reduktionsprocent: **100%**.

Beregning af det maksimale dyretryk DE_{max} og det reelle dyretryk DE_{reel} for ansøgt drift:

DE_{max} : **2,3 DE/ha**.

DE_{reel} : **2,28 DE/ha**.

Beregning af udvaskning af N via FarmN (kg N/ha DE_{max} uden virkemidler og kg N/ha DE_{reel} med virkemidler):

KgN/ha DE_{max} : **63,6 kgN/ha**.

KgN/ha DE_{reel} : **63,5 kgN/ha**.

Nitratberegning (Grundvand)

Beregning af N-udvaskning for arealer med nitratfølsomme indvindingsområder via FarmN.

Ansøgt

- 201-0: 42 mg nitrat pr. liter.
- 204-0: 42 mg nitrat pr. liter.

- 215-0: 42 mg nitrat pr. liter.
- 318-0: 44 mg nitrat pr. liter.

Merbelastning (Ansøgt - Nudrift)

- 201-0: 0 mg nitrat pr. liter.
- 204-0: 0 mg nitrat pr. liter.
- 215-0: 0 mg nitrat pr. liter.
- 318-0: 0 mg nitrat pr. liter.

1.9 Opbevaringskapacitet

ERKLÆRING OM OPBEVARINGSKAPACITET

Undertegnede ejer indestår for rigtigheden af nedenstående oplysninger om den nuværende og ansøgte opbevaringskapacitet:

Ejer: Gielink I/S

Adresse: St Fjeltstervangvej 25, 6933 Kibæk

Kommune: Ringkøbing-Skjern Kommune

På baggrund af oplysninger fra ejer/forpagter om bedriften samt en faglig vurdering heraf og beregninger udført efter gældende normer og regler, attesterer undertegnede konsulent herved, at ejendommens opbevaringskapacitet efter udvidelsen er tilstrækkelig i henhold til gældende lov.

Beregning af produktion af gylle

	Ton pr. årdsyr	Ton i alt
340 køer	21,32	7.249
261 kvier fra 6-24 mdr	6,48 * 0,95 korr.fakt	1.607
Vand fra møddings- og vaskeplads	150 m ² * 0,7	105
Vand fra plansilo	3.600 m ² * 0,7	2.520
Regnvand fratrasket pga overdækning	4.500 m ³ * 0,11 m ³	-495
I alt		10.986

Opbevaringskapacitet af gylle

	Beholder str.	% af opbevaring
Gyllebeholder	7.000 m ³	52%
Gyllebeholder	2.000 m ³	15%
Ny gyllebeholder - overdækket	4.500 m ³	33%
I alt	13.500 m ³	100%

*Svarende til opbevaringskapacitet til 14,5 måneders produktion.
Herudover er der opbevaringskapacitet i gyllekanaler og fortank.*

Beregning af produktion af dybstrøelse/møg

	Ton pr. årsvyr	Ton i alt
10 køer	15,37	154
87 kalve fra 0-6 mdr	1,86	164
175 tyrekalve - anslået		10
<i>I alt produktion</i>	328 t	
Direkte udbringning fra stald til arealer eller til mark-stak ca 50%		-164

I alt

164 t / 280 m³*

*1 ton dybstrøelse er ca 1,7 m³

Opbevaringskapacitet af dybstrøelse

	Beholder str.	% af opbevaring
Møddingsplads – stakkehøjde ca 1,5 m	150 m ² / 225 m ³	100 %
I alt	150 m ² / 225 m ³	100 %

Svarende til opbevaringskapacitet til ca 9,6 måneders produktion.

Herudover er der opbevaringskapacitet i staldene.

Beregningen er udført af: Hanne Bang, Gråkjær Miljøcenter

Dato: September 2011

GRÅKJÆR MILJØCENTER
Lundvej 24
DK-8700 Horsens
Tel. +45 98 13 55 55

Underskrift/stempel:

1.10 BAT (Bedst tilgængelig teknik/ renere teknologi)

VEJLEDENDE EMISSIONSGRÆNSEVÆRDIER / BAT NIVEAU

Nedenstående skærmpoint kommer fra:

Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT). Husdyrbrug med konventionel produktion af malkekvæg. Miljøstyrelsen maj 2011.

Formler til korrektion for tyrekalve. Formel 2010/2011

1 tyrekalv (0 - 6 mdr., tung race):

Type 1*) Ved afvigende indgangsvægt og/eller afgangsvægt (kg) korrigeres med følgende faktor for både kvælstof og fosfor:
$$(1,825 \times (\text{vægt, afgang} - \text{vægt, ind}) + 0,00605 \times ((\text{vægt, afgang})^2 - (\text{vægt, ind})^2)) / 612$$

- Tyrekalve fra 40-50 kg: 0,04

Vejledende emissionsgrænseværdier for køer – nyt anlæg

Tabel 1a. Ligninger til beregning af vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af BAT for nye anlæg med konventionel produktion af malkekøer af tung race (gyllebaserede staldsystemer). Emissionsgrænseværdierne er beregnet med udgangspunkt i de beregningsforudsætninger, der anvendes i det nye IT-ansøgningssystem fra 2011, og kan dermed anvendes ved behandling af sager indsendt efter 10. april 2011.

Produktionsstørrelse		Emissionsgrænseværdi IT 2011
DE	Antal årskøer	(Kg NH ₃ -N pr. årsko)*
75 - 250 DE	0 - 188	7,31
250 - 750 DE	189 - 563	$7,31 - (((7,31 - 6,3)/(750 - 250)) \times (\text{antal DE i malkekøer} - 250))$
Over 750 DE	Over 563	6,3

*Udgangspunktet for emissionsgrænserne er, at dyrene er på stald hele året. Ved udegående dyr reduceres emissionsgrænseværdierne forholdsmæssigt.

- 320 køer i ny stald = 427,07 DE = $7,31 - 0,36 = 6,95 \text{ kg N pr ko}$

Vejledende emissionsgrænseværdier for opdræt – nyt anlæg

Tabel 3a. Vejledende emissionsgrænseværdier for ammoniak for nye anlæg med opdræt over 6 måneder opstaldet i gyllebaserede staldsystemer). Emissionsgrænseværdierne er beregnet med udgangspunkt i de beregningsforudsætninger, der anvendes i det nye IT-ansøgningssystem fra 2011, og kan dermed anvendes ved behandling af sager indsendt efter 10. april 2011.

Antal DE	Emissionsgrænseværdier IT 2011
	Kg NH ₃ -N pr. årsopdræt > 6 måneder* Tung race(6-27 måneder) / Jersey(6-25 måneder)
Alle	3,99 / 3,00

*Udgangspunktet for emissionsgrænserne er, at dyrene er på stald hele året. Ved udegående dyr reduceres emissionsgrænseværdierne forholdsmæssigt.

Ved afvigende aldersgrænser skal emissionsgrænseværdierne i tabel 3a desuden korrigeres efter den til enhver tid gældende type 1 korrektionsligning for opdræt. Den aktuelle korrektion ifølge 2010/11 normtal, jf. vejledning fra Plantedirektoratet for gødningsåret 2010/2011 beregnes som:

Stor race:

Emissionsgrænseværdi IT 2011 × (referenceligning for N ab dyr/4,34)

hvor referenceligningen for N ab dyr = ((alder, ind + alder, afgang) × 0,0729) + 1,93

- Kvier fra 6-12 mdr: 0,75
- Kvier fra 12-19 mdr: 0,97
- Kvier fra 19-24 mdr: 1,17

Vejledende emissionsgrænseværdier for køer – eksisterende anlæg

*Tabel 4. Vejledende emissionsgrænseværdier for **malkekøer** opnåelige ved anvendelse af BAT for **eksisterende dele af anlægget**, der ikke skal renoveres på godkendelsestidspunktet. Værdierne gælder for alle produktionsstørrelser. Emissionsgrænseværdierne er beregnet med udgangspunkt i de beregningsforudsætninger, der anvendes i såvel det nye IT-ansøgningssystem fra 2011 det gamle IT-ansøgningssystem fra 2007.*

Eksisterende staldsystem (uden yderligere miljøteknologi) ¹⁾	Emissionsgrænseværdi IT 2007 (Stald og lager) Kg NH ₃ -N pr. årsko Tung race / Jersey	Emissionsgrænseværdi IT 2011 (Stald og lager) Kg NH ₃ -N pr. årsko Tung race / Jersey
Sengestald m. spalter (Ringkanal, bagskyl)	10,64/8,78	9,80/8,31
Sengestald med spalter (Linespil)	8,00/6,60	7,31/6,20
Fast drænet gulv med max. 5 % lysning	8,00/6,60	7,31/6,20

¹⁾ Såfremt der på ansøgningstidspunktet allerede anvendes ammoniakreducerende teknikker eller teknologier i eksisterende dele af anlægget, som medfører, at ammoniakemissionen er mindre end angivet i tabel 4, men fortsat er større end emissionsgrænseværdien for nyanlæg, er det Miljøstyrelsens opfattelse, at den faktiske emission fra de eksisterende dele af anlægget kan anvendes som emissionsgrænseværdi for de eksisterende dele af anlægget. Såfremt de eksisterende dele af anlægget allerede lever op til emissionsgrænseværdien for nyanlæg på ansøgningstidspunktet, er det ikke nødvendigt at foretage yderligere vurdering af de eksisterende dele af anlægget. I sådanne tilfælde anvendes emissionsgrænseværdien for nyanlæg for de eksisterende dele af anlægget.

Vejledende emissionsgrænseværdier for opdræt – eksisterende anlæg

*Tabel 5. Vejledende emissionsgrænseværdier for **opdræt over 6 mdr.** opnåelige ved anvendelse af BAT for **eksisterende dele af anlægget**, der ikke skal renoveres på godkendelsestidspunktet. Værdierne gælder for alle produktionsstørrelser. Emissionsgrænseværdierne er beregnet med udgangspunkt i de beregningsforudsætninger, der anvendes i såvel det nye IT-ansøgningssystem fra 2011 og det gamle IT-ansøgningssystem fra 2007.*

Eksisterende staldsystem (uden yderligere miljøteknologi) ¹⁾	Emissionsgrænseværdi IT 2007 (Stald og lager) Kg NH ₃ -N pr. årsopdræt Tung race / Jersey	Emissionsgrænseværdi IT 2011 (Stald og lager) Kg NH ₃ -N pr. årsopdræt Tung race / Jersey
Sengestald m. spalter (Ringkanal, bagskyl)	3,11/2,29	5,36/4,03
Sengestald med spalter (Linespil)	2,34/1,72	3,99/3,00
Fast drænet gulv med max. 5 % lysning	2,34/1,72	3,99/3,00

¹⁾ Såfremt der på ansøgningstidspunktet allerede anvendes ammoniakreducerende teknikker eller teknologier i eksisterende dele af anlægget, som medfører, at ammoniakemissionen er mindre end angivet i tabel 4, men fortsat er større end emissionsgrænseværdien for nyanlæg, er det Miljøstyrelsens opfattelse, at den faktiske emission fra de eksisterende dele af anlægget kan anvendes som emissionsgrænseværdi for de eksisterende dele af anlægget. Såfremt de eksisterende dele af anlægget allerede lever op til emissionsgrænseværdien for nyanlæg på ansøgningstidspunktet, er det ikke nødvendigt at foretage yderligere vurdering af de eksisterende dele af anlægget. I sådanne tilfælde anvendes emissionsgrænseværdien for nyanlæg for de eksisterende dele af anlægget.

Beregning af vejledende emissionsgrænseværdier

Stald og dyregruppe	Antal	Emissions- grænseværdi	Korrektions- faktor	Resultat Kg N
<i>Gyllesystemer</i>				
NY stald til køer – drænet gulv. 270+50	320	6,95	-	2.224,0
EKS stald til køer - spalter	20	9,80	-	196,0
NY stald til opdræt fra 6-12 mdr – drænet gulv.	87	3,99	0,75	260,4
NY stald til opdræt fra 19-24 mdr – drænet gulv.	72	3,99	1,17	336,1
EKS stald til opdræt fra 12-19 mdr. Fast gulv.	102	5,36	0,97	530,3
<i>Dybstrøelse – fra tabel 2 bilag 3 til bkt</i>				
Køer i kælvningsafdeling og aflastning	10	14,42	-	144,2
Småkalve 0-6 mdr	87	2,83	-	246,2
Tyrekalve 40-50 kg	175	1,22	0,04	8,5
I alt				3.945,7

Da ejendommens beregnede ammoniakemission i www.husdyrgodkendelse.dk er 3924,27 konkluderes det at BAT er overholdt.

Bilag 2. Miljøvurdering for miljøgodkendelsen

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer i det nedenstående miljø- og genoplivningen som følge af den ansøgte ændring af husdyrbruget, samt af det samlede husdyrbrug. Nedenstående belyser endvidere om de virkemidler til forebyggelse og begrænsning af forurening, som fremgår af ansøgningen, opfylder kravet om anvendelse af bedst tilgængelig teknik.

Der gøres hermed opmærksom på, at i de følgende afsnit anvendes forkortelsen "§ 7 i loven", hvilket henviser til § 7 i bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

2.1 Baggrund

Ansøgningen om miljøgodkendelse omfatter hele husdyrbruget med tilhørende arealer med undtagelse af aftalearealerne, en udvidelse i husdyrbrugets antal af kvæg, samt opførelse af en ny stald til kalve, opdræt og køer på 4000 m², en ny kostald på 4000 m² og en gyllebeholder med fast overdækning på 4500 m³.

2.1.1 Tidsplan

Det ansøgte projekt er planlagt som en etapevis udvidelse og der er på den baggrund indsendt følgende tidsplan.

- År 1: Endelig projektering af byggeri. Udbud/licitering. Nedrivning af eksisterende gylle- beholdere og lade. Koantallet forøges.
- År 2: Byggeri af den nye stald til kalve, opdræt og køer påbegyndes. Koantallet forøges.
- År 3: Byggeri af stalden til kalve, opdræt og køer fuldføres. Byggeri af ny kostald og gyllebeholder påbegyndes. Byggeri af gyllebeholder fuldføres. Koantallet forøges.
- År 4: Byggeri af stald til køer fuldføres. Koantallet forøges.
- År 5: Produktionen er på fuld drift.

Det er vurderet, at BAT-niveauet er overholdt på hvert etapetrin, da de nye stalde bygges med BAT-gulv. Miljøgodkendelsen anses for udnyttet, når det planlagte byggeri- og anlægsarbejde er iværksat og arbejdet fortsætter og færdiggøres i et rimeligt tempo og afsluttes inden for et år efter fristens udløb. På den baggrund er der givet en udnyttelsesfrist på 4 år fra meddelelsen af denne godkendelse

2.2 Beliggenhed og planmæssige forhold

2.2.1 Afstandskrav

De lovpligtige afstandskrav i §§6 og 8 i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug er ifølge ansøgningens oplysninger overholdt.

På baggrund af at de lovpligtige afstandskrav er overholdt, vurderes anlægget derfor placeringsmæssigt ikke at give væsentlige gener for omgivelserne eller væsentlig risiko for forurening.

2.2.2 Beskyttelseslinjer

Husdyrbrugets anlæg ligger uden for beskyttelseslinjer for klitfredede arealer, strand, søer, åer, skove, fortidsminder og kirker. Anlægget ligger endvidere uden for kystnærhedszone.

Det er på baggrund af ovenstående Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at husdyrbrugets anlæg ikke er i modstrid med de hensyn, der skal tages i forhold til ovennævnte emner.

2.2.3 Kulturmiljø

Området indeholder iht. Kommuneplan 2009 til 2021 ikke et særligt værdifuldt kulturmiljø. Det er derfor vurderet, at udvidelsen af husdyrbruget ikke vil påvirke kulturmiljøet væsentligt.

På husdyrbrugets arealer ligger der beskyttede diger efter Museumloven § 29a (se bilag 10). Der gøres opmærksom på, at digerne ikke må ændres eller fjernes uden tilladelse fra Ringkøbing-Skjern Kommune.

Der findes gravhøje på eller ved husdyrbrugets udbringningsarealer (se bilag 10) og der gøres hermed opmærksom på, at der i henhold til § 29 f i Museumsloven ikke må foretages jordbehandling, gødes, eller plantes (herunder også juletræer og lignende) på gravhøje og inden for en afstand af 2 m fra dem. Jf. § 18 i Lov om naturbeskyttelse må der endvidere ikke etableres ny beplantning, eller foretages lignende ændringer i tilstanden af arealet inden for 100 m afstand fra gravhøje, medmindre Ringkøbing-Skjern Kommune meddeler dispensation hertil.

2.2.4. Placering i landskabet

Landskabet omkring ejendommen er ikke kategoriseret som et større uforstyrret landskab eller et bevaringsværdigt landskab i Kommuneplan 2009 til 2021.

Vurdering af husdyrbrugets påvirkning af de landskabelige værdier tager efterfølgende udgangspunkt i en landskabsbeskrivelse og en efterfølgende vurdering af det ansøgte.

Landskabsbeskrivelse

Landskabet er et åbent landbrugslandskab, hvor læhegn og punktbeplantninger adskiller marker og den spredte bebyggelse i området ligger i forbindelse med eksisterende beplantning. Det betyder, at der er få udsigts- og indsigtslinjer i landskabet.

Landskabstype

Husdyrbruget ligger i landskabstyperne småbakket morænelandskab og storbakket morænelandskab.

Det storbakkede morænelandskab er karakteriseret ved store bakker og jævnt kuperede til flade landskaber. Det er overvejende en robust landskabstype og derfor som udgangspunkt principielt egnet for nyplacering eller udvidelse af eksisterende landbrug.

Det småbakkede morænelandskab er karakteriseret ved små bakker til jævnt kuperede landskaber. Det er en sårbar og følsom landskabstype, der som udgangspunkt principielt er uegnet for nyplacering og udbygning af store landbrug.

De to nye stalde får en maksimal højde på 12,5 m. De opføres i røde teglsten og røde stålplader i gavlene. Siderne på staldene opføres med sokkel i røde teglsten og gardiner. Taget bliver med grå eternit. De eksisterende stalde er ligeledes opført i røde teglsten og røde stålplader. Den nye gyllebeholder overdækkes med en teltdug af hensyn til reduktion af ammoniakfordampningen og evt. lugt. Teltoverdækningen giver den overdækkede gyllebeholder en samlet højde på maksimalt 12 m. Element højden på 2-3 m og teltoverdækningen på 8-9 m.

De nye staldbygninger og den nye gyllebeholder opføres i tilknytning til de eksisterende bygninger, så bedriften kommer til at fremstå som en samlet enhed. Ejendommen er skjult af eksisterende beplantning, så den nye gyllebeholder og de nye staldbygninger vil ikke virke markante i landskabet. Da bedriften allerede er omkranset af eksisterende slørende beplantning, sættes der vilkår til at denne eksisterende beplantning skal bibeholdes.

Det er på baggrund af ovenstående Ringkøbing-Skjern Kommunes samlede vurdering, at det ansøgte husdyrbrug ikke er i modstrid med ønsket om at bevare det åbne landskab og beskytte de landskabelige hensyn, der er beskrevet i kommuneplanens retningslinjer for udviklingen af Ringkøbing-Skjern Kommune. Husdyrbruget vurderes således hverken at skæmme landskabet, have synlige langtrækkende konsekvenser for landskabet eller på anden vis påvirke de landskabelige værdier væsentligt.

2.3 Indretning og drift

Der er stillet vilkår om, at antallet af dyreenheder som gennemsnit per år maksimalt må være 615,60 DE samt med en maksimal forskydning på 10 % i de enkelte dyretyper. Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at en eventuel forskydning inden for de enkelte dyretyper i henhold til vilkår, er foreneligt med hensynet til beskyttelse af omgivelserne mod væsentlige gener fra husdyrbruget.

2.3.1 BAT – bedste tilgængelige teknik

Formålet med Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug er, at medvirke til at værne om natur, miljø og landskab, så udviklingen af husdyrproduktionen kan ske på et bæredygtigt grundlag i respekt for menneskers livsvilkår og for bevarelsen af dyre- og plantelivet. Forebyggelse og begrænsning af forurening skal først og fremmest ske ved anvendelse af bedst tilgængelig teknik herunder renere teknologi, dvs., eks. mindre forurenende anlæg, processer og råvarer. BAT er at betragte som en generel ikke stedbunden branchenorm. Dette betyder, at særlige følsomme eller for den sags skyld robuste omgivelser ikke har indflydelse på niveauet ved fastlæggelse af BAT.

Miljøstyrelsen har udarbejdet emissionsgrænseværdier for ammoniak og fosfor for såvel visse typer af eksisterende stalde samt nybyggeri/gennemgribende renoveringer. Disse grænseværdier tager udgangspunkt i hvad der for branchen anses for økonomisk opnåeligt. Ringkøbing-Skjern Kommune tager ved fastlæggelsen af BAT niveauet for husdyrbruget udgangspunkt i disse emissionsgrænseværdier.

Emissionsgrænseværdi for ammoniak

Ringkøbing-Skjern Kommune har med udgangspunkt i Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier beregnet et BAT emissionsniveau for bedriften på 3945,7 kg NH₃. Se bilag 1.10

Ammoniakemissionsniveauet ved det ansøgte projekt er 3924,27 kg NH₃, jf. ansøgningen. Det beregnede emissionsniveau for ammoniak jvf. Miljøstyrelsens vejledende standardvilkår er således overholdt med 21,43 kg NH₃.

Emissionsgrænseværdi for nitrat

Med udgangspunkt i Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier vurderer Ringkøbing-Skjern Kommune, at den generelle lovgivning i forhold til håndtering af husdyrgødning kan betragtes som værende BAT i med hensyn til nitratudvaskning i forbindelse med udbringning.

Staldindretning

Småkalvene op til 6 mdr. samt køerne i kælvningsafdelingen og aflastningsafdelingen går alle på dybstrøelse. Der findes ikke BAT-blade eller teknologier indenfor disse grupper, men det anbefales at de opstaldes på dybstrøelse. Angående udbringning af dybstrøelse er normen på 65% direkte udbringning BAT.

Den eksisterende stald er opdelt i to staldsystemer. I den ene del går Kvier/stude i en sengestald med fast gulv og i forbindelse med udvidelsen etableres der skrabere på gangarealerne. I den anden del går der malkekvæg i en sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal).

I de to nye stalde til opdræt og køer bliver etableret med faste drænede gulve med 2% hældning og skrabning hver 2. time. Disse gulve har en lav ammoniakfordampning svarende til 4 %. Staldene indrettes så der ikke forekommer luftbevægelse på gylleoverfladen. Pumpning og håndtering af gyllen sker i lukkede rørsystemer og vil foregå indenfor normal arbejdstid.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at staldindretningen for denne type bedrift lever op til kravet om BAT.

Management

Der er lavet beredskabsplan, så forholdsreglerne i forbindelse med uheld med gylle, diesel, kemikalier eller brand er beskrevet. Medarbejderne er orienteret om indholdet i beredskabsplanen, der ajourføres årligt eller når vigtige telefonnumre ændres.

Alle medarbejdere er instrueret i forsvarlig håndtering af forurenende stoffer herunder gylle, kemikalier og brændstof.

Rengøring i og omkring bygningerne og siloer, foretages jævnligt, med henblik på at minimere risikoen for lugt og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold. Den jævnlige rengøring og visuelle kontrol sikrer, at der ikke opstår ressourcespild eller uhygiejniske forhold.

Der foretages daglige tilsyn af bedriften og løbende vedligeholdelse af anlægget.

Der er leverandørservice på malkeanlægget/robotterne. Herudover er der løbende vedligehold af ejendommens maskiner.

Den daglige drift er tilrettelagt ud fra principperne om godt landmandskab og ansvarlig driftsledelse, således anlægget giver anledning til mindst mulig miljøbelastning og færrest mulige gener for omgivelserne.

Medicinforbruget søges minimeret ved systematisk sundhedsrådgivning med dyrlæge.

Der er ugentligt besøg af dyrlægen, hvor besætningens generelle sundhed vurderes og hvor det enkelte dyr behandles efter behov.

Der er løbende kontrol med brunst, da hurtig og nøjagtig registrering af brunstige dyr reducere antallet af spildfoderdage.

Der udarbejdes foderplaner og foderkontrol på bedriften, så der løbende kan optimeres på foderforbruget og dermed forbruget af næringsstoffer.

Logistikken i forbindelse med afhentning af foder til blandeanlæg, er indrettet, så afstanden giver færrest muligt driftstimer.

Markdriften tilrettelægges, således den giver anledning til mindst mulig udvaskning af næringsstoffer og så overfladisk afstrømning undgå. Der føres journal over udbringning af handelsgødning og husdyrgødning på markerne i form af mark- og gødningsplaner, som endvidere bruges til planlægning af kommende sæsons udbringning.

Der udarbejdes gødningsplaner og gødningsregnskab, hvor forbruget af husdyrgødning og handelsgødning dokumenteres.

Der føres ikke løbende journal over vand- og energiforbrug samt spild, men vand- og energiforbrug opgøres årligt i forbindelse med regnskabet.

Ved udkørsel af husdyrgødning tages der hensyn til naboer, således der kan tages hensyn til evt. større begivenheder som f.eks. konfirmation eller bryllup.

Der føres logbog over gyllebeholdernes flydelag.

Døde dyr afhentes hurtigst muligt.

Affald bortskaffes så vidt muligt til genbrug.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at tiltagene i forbindelse med management er tilstrækkelige for en ejendom af denne type og størrelse til at leve op til kravet om BAT.

Foder

Foderet er ved hjælp af foderplaner tilpasset de enkelte dyregrupperes aktuelle behov. Derved undgås overforsyning med næringsstoffer, der vil ende som uudnyttet næringsstoffer i gyllen.

Proteinindholdet i foderet søges løbende reduceret. Dette medfører at mængden af overskudsprotein i urinen reduceres og der vil dermed være en lavere ammoniakemission fra staldanlægget og mindre kvælstof i den samlede mængde af husdyrgødning.

Der er ikke benyttet korrektioner af AAT og PBV (nedsat protein i foderet), da ansøger i stedet har valgt et staldsystem med en lav ammoniakfordampning og at overdække gyllebeholderen.

Herudover benyttes der ikke foderkorrektioner, da ydelsen på ejendommen forventes at stige i de kommende år.

Ved en høj ydelse er det nødvendigt at køerne får foder af høj kvalitet og optimal næringsstofindhold, hvorfor krav til specifik indhold af f.eks. protein ikke er ønskeligt.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at tiltagene omkring foder er tilstrækkelige for denne type bedrift til at leve op til kravet om BAT.

Energiforbrug

Staldene er med naturlig ventilation og der er derfor ikke energiforbrug til dette.

Der anvendes for så vidt muligt lav-energibelysning i stalden. Belysningen rengøres jævnligt, så lysstyrken er optimal.

Udendørslyset er kun tændt efter behov.

Lyset i staldene vil være tændt efter behov. Der vil være lys i staldene ca. 12 timer i døgnet i vinterhalvåret og ca. 8 timer i døgnet i sommerhalvåret. Tidsrummet vil kunne variere mellem 04-24. Herudover er der vågelys i staldene om natten, så dyrene kan orientere sig.

Logistikken i forbindelse med afhentning af foder er indrettet, så afstanden giver færrest mulige driftstimer, hvilket minimerer energiforbruget.

Stuehus og medarbejderfaciliteter opvarmes ved varmegenindvinding fra køling af mælken.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at tiltagene i forbindelse med besparelse af energi er tilstrækkelige for at denne type bedrift lever op til kravet om BAT.

Vandforbrug

Vand anvendes primært til drikkevand samt rengøring af stalde og malkeanlæg. Der er opsat flydere i vandkarrene, der sikrer at vandkarrene ikke flyder over.

Vandet fra mælkekølingen genbruges til drikkevand til køerne, hvorved vandforbruget minimeres.

Vandet fra rengøring af malkeanlægget genbruges til vask af malkestalden, hvorved vandforbruget minimeres.

Ejendommens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at tiltagene i forbindelse med besparelse af energi er tilstrækkelige for at denne type bedrift lever op til kravet om BAT.

Opbevaring og behandling af husdyrgødning

Gyllebeholderne er en stabil beholder lavet af typegodkendt beton, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger.

Beholdernes bund og vægge er tætte og beskyttet imod tæring.

En gang årligt tømmes gyllebeholderne i forbindelse med den normale udbringning af gylle, hvorved gyllebeholderne visuelt kan kontrolleres for evt. skader.

Der foretages lovpligtigt eftersyn og vedligeholdelse, hvilket betyder at beholderne hvert 10 år bliver kontrolleret for om der skulle være tegn på begyndende utætheder.

Gyllen omrøres kun forud for udkørsel af gylle. Der er ingen stationære pumper, hvilket fjerner risikoen for tab af gylle til miljøet.

Den nye gyllebeholder er overdækket.

Der er konstant flydelag på gyllebeholderne uden teltoverdækning og efter omringning/udbringning kontrolleres det at der senest 14 dage efter at der igen er gylle i tanken er etableret flydelag. Der føres logbog over flydelaget, så der sikres at det lever op til kravene.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at tiltagene i forbindelse med opbevaring af husdyrgødning er tilstrækkeligt til at leve op til kravet om BAT.

Udbringning af husdyrgødning

Der udarbejdes hvert år en mark- og gødningsplan, så mængden af handels- og husdyrgødning er tilpasset afgrødens behov. I planen tages der hensyn til bonitet, sædskifte, planternes udbytte og kvælstofudnyttelse.

Husdyrgødning udbringes under hensyn til afgrødernes vækstperiode, hvilket betyder maksimal udnyttelse af næringsstoffer.

Husdyrgødning udbringes under hensyn til generelle regler og foregår i videst mulig omfang efter godt landmandsskab, hvilket vil sige at der tages hensyn til naboer, byområder osv.

Der kan forekomme ammoniakfordampning og lugtgener fra marker, hvor der er udbragt husdyrgødning. Omfanget vil afhænge af temperatur, vindforhold og evt. nedbør. Eftersom gylle nedfældes eller udbringes på veletablerede afgrøder med slæbeslanger, minimeres ammoniakfordampning og lugtgenerne pga mindre ammoniakfordampning og hurtigere optagelse i planterne.

Der udbringes ikke husdyrgødning på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket areal. Der er ingen stærkt hældende arealer eller vandløb nær udbringningsarealerne.

Når der udbringes husdyrgødning og efterfølgende suppleres op til Plantedirektoratets norm med handelsgødning, er der forbrugt 10-20 pct. mindre kvælstof end den økonomisk optimale mængde. Dette medfører et kraftigt incitament til optimal håndtering af husdyrgødning. Ansøger vil derfor søge den mest optimale form for udbringningsteknik, placering af sædskifte og benytte de mest optimale vejrforhold, således fordampningen af ammoniak reduceres mest muligt og udnyttelsen af næringsstoffer er størst mulig.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at de generelle regler i husdyr- og husdyrgødningsbekendtgørelsen for udbringning af husdyrgødning

som værende tilstrækkelige til at opfylde kravene til BAT for udbringning.

Ringkøbing-Skjern Kommune anser det i øvrigt for værende BAT, at man tager højde for udbringningsarealernes fysiske karakter i forbindelse med udbringning af husdyrgødning. Dvs., eks. jordtype, struktur og hældning, samt forhold som regn, vanding og sædskifte. Der er stillet vilkår om, at udbringning af husdyrgødning ikke må foretages på frossen, vandmættet, oversvømmet, eller snedækket jord, samt forud for varsling om kraftig regn/nedbør. Vilkåret er stillet for at reducere unødigt forurening af vandmiljøet.

Alternativer og fravalg BAT

Svovlsyrebehandling (forsuringsanlæg) af kvæggylle er fravalgt, da det på ejendommen vurderes økonomisk uproportionalt at investere i anlæg til svovlsyrebehandling af gylle, da det ved faste gulve kun er muligt at benytte forsuringen i tværkanaler, fortanke, gylletanke m.v., hvorved der opnås en meget lav ammoniakreduktion i forhold til investeringen i teknologi.

Samtidig ønsker ansøger at have mulighed for i fremtiden, at leverer husdyrgødningen til bio- gasanlæg for derved at bidrage til miljøvenlig energiproduktion. Brugen af svovlsyre til forsuring af gylle nedsætter gasudbyttet i biogasanlægget og er dermed ikke ønskeligt.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer at fravalget af forsuring er velbegrundet, eftersom der ikke er proportionalitet mellem udgift og reduceret ammoniak. Miljøstyrelsens vejledende BAT ammoniakemissionsniveau overholdt.

Konkluderende vurdering af BAT

På baggrund af ovenstående redegørelse for BAT inden for management, staldteknologi, foder, energi- og vandforbrug, opbevaring og udbringning vurderes det, at den konkrete anvendelse af BAT lever op til det Ringkøbing-Skjern Kommune anser som værende BAT-standard for et husdyrbrug af denne størrelse og dyresammensætning. Samtidig vurderes det, at ansøger har redegjort i tilstrækkelig grad for de alternativer, som har været overvejet i ansøgningen, samt begrundet fravalg af BAT.

2.3.2 Håndtering af regnvand og restvand

Restvandet fra produktionen udgøres primært af vand fra rengøring af stalde og malkeanlæg og fra drikkevandsspild. I alt anslået til 2.000 m³. Restvandet ledes til gyllebeholder.

Tagvand fra bygningerne føres i lukkede ledninger til vandløb vest for ejendommen.

Type	Anslået m ³	Afledes til
Spildevand fra drikkevandsspild og rengøring af malkeanlæg	2.000	Gyllebeholder
Sanitært spildevand fra stuehuset	150	Septiktank
Vand fra plansiloer	2.520	Gyllebeholder
Regnvand fra møddingspladsen	105	Gyllebeholder
Tagvand fra eksisterende bygninger, der ikke nedrives ca 2.000 m ²	1.400	Faskine
Tagvand fra de nye stald ca 8.000 m ²	5.600	Dræn/faskine

Der er stillet vilkår om, at vask af landbrugsmaskiner og redskaber skal ske på vaskeplads med afløb til opsamlingslager, eller alternativt ske i marken.

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at generel lovgivning, samt vilkår i miljøgodkendelsen tager tilstrækkelig hånd om husdyrbrugets håndtering af regnvand og restvand, således det ikke påvirker omgivelserne væsentligt.

2.3.3 Medicin, sprøjteudstyr, olie og brændstof

Der er stillet vilkår om opbevaring af brændstof, fyringsolie og medicin.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at de stillede vilkår samt generel lovgivning er tilstrækkelig til at beskytte omgivelserne mod væsentlige påvirkninger som følge af husdyrbrugets anvendelse af kemikalier, fyringsolie og brændstof.

2.3.4 Håndtering og opbevaring af affald

Der er stillet vilkår om håndtering og opbevaring af affald. Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at på baggrund af redegørelsen fra ansøger samt vilkår i miljøgodkendelsen vil håndteringen og opbevaring af affald fra husdyrbruget ske under hensyntagen til omgivelserne.

2.3.5 Håndtering af unormale driftssituationer eller uheld

I forbindelse med denne miljøgodkendelse udarbejdes der en beredskabsplan, der beskriver, hvorledes der skal reageres i unormale driftssituationer og i tilfælde af uheld med eks. gylle. Der er stillet vilkår om, at beredskabsplanen til enhver tid skal være ajourført.

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at udarbejdelse af en beredskabsplan tilskynder ansøger i at gennemgå bedriften og foretage en risikovurdering af, om der skal ændres i drift eller indretning, således at risikoen for uheld minimeres samt at omfanget af skaden ved uheld reduceres.

2.4 Begrænsning af eventuelle gener for naboer

2.4.1 Lugt

Der er indsendt beregninger af lugtemissionen fra staldanlæg, hvilke er foretaget efter den nye lugtvejledning. Lugtgeneafstandene (afstande hvor der kan forventes væsentlig lugtgener) er ifølge ansøgningen som følgende:

Byzone:	444,96 m
Samlet bebyggelse:	295,85 m
Enkelt bolig:	108,95 m

Ifølge ansøgningen er de faktuelle afstande minimum 1,2 km til samlet bebyggelse og 280 m til enkelt bolig. Afstanden til den nærmeste byzone (Vorgod-Barde) er 4,7 km.

Ifølge ansøgningen er genekriterierne for byzone, samlet bebyggelse og enkelt bolig overholdt, idet de ligger længere væk end "1,2 gange geneafstanden".

Beregningerne af lugtemissionen viser altså, at geneafstandene fra staldanlægget er mindre end de faktuelle afstande til byzone, samlet bebyggelse og enkelt bolig (uden landbrugspligt).

Der ligger endvidere ikke fremtidig byzone-, eller sommerhusområder inden for geneafstanden fra husdyrbruget.

Idet de lovpligtige beskyttelsesniveau for lugtgener er overholdt, vurderes det, at udvidelsen ikke vil medføre væsentlige lugtgener for naboer og andre omkringboende. Det er ud fra de lovpligtige afstandskrav vurderet, at husdyrbruget i fremtiden drives sådan, at hensynet til naboer tilgodeses mht. eventuelle lugtgener.

2.4.2 Støj

Støjkilder fra husdyrbruget udgøres primært af kørsel med lastbil og traktor, der leverer foder samt afhenter mælk og husdyrgødning. Derudover kan der være støj fra kompressorerne, der er tilknyttet mælkekølingsanlægget og malkeanlægget.

Ansøger har oplyst, at støj fra husdyrbruget ikke er et problem for de omkringboende. Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at støj fra husdyrbruget i fremtiden ikke forventes at blive et problem for de omkringboende. Der er ikke foretaget støjberegninger i forbindelse med udarbejdelsen af denne miljøgodkendelse.

Der er i miljøgodkendelsen fastsat vilkår om, at såfremt der skulle opstå støjgener for de omkringboende og tilsynsmyndigheden finder det nødvendigt, skal der foretages støjmålinger. Der er endvidere fastsat vilkår om støjniveauer for husdyrbruget.

Herudover henvises der til, at det er god landmandspraksis, at transport til og fra husdyrbruget foregår ved hensynsfuld kørsel, for at begrænse bl.a. støjgener.

2.4.3 Lys

I stalden er lyset tændt efter behov i tidsrummet mellem 04 -24 og som udgangspunkt vil der kun være vågelys i staldene om natten så dyrene kan orientere sig. Udendørslamperne er udstyret med sensor.

På baggrund af ovenstående er det vurderet, at lys fra ejendommen ikke vil give anledning til væsentlige gener for de omkringboende.

2.4.4 Fluer og skadedyr

Der er stillet vilkår om, at der skal foretages en effektiv fluebekæmpelse og at foder skal opbevares, så der ikke opstår risiko for tilhold af rotter m.v.. På forlangende skal bekæmpelse af rotter eller lign. foretages af et autoriseret rottebekæmpelsesfirma.

Det vurderes, at ejendommens skadedyrsbekæmpelse er tilfredsstillende til at forebygge og løse et eventuelt opstået problem med skadedyr.

2.4.5 Støv

I forbindelse med foderhåndtering og høst kan det støve. Det forventes dog ikke, at husdyrbruget vil give anledning til støvgener for de omkringboende. Der er fastsat vilkår til at sikre de omkringboende mod støvgener fra husdyrbruget. Herudover henvises der til, at det er god landmandspraksis, at transport til og fra husdyrbruget foregår ved hensynsfuld kørsel, for at begrænse bl.a. støvgener.

2.4.6 Trafik, til- og frakørsel

Ansøgt projekt vil betyde en forøget transport til og fra husdyrbruget. Hovedparten af transporterne udgøres af transporter med mælk, husdyrgødning og grovfoder. Transporter med husdyrgødning og grovfoder er sæsonbetinget, mens afhentningen af mælk sker hver anden dag og afhentningen af tyrekalve sker ca. hver anden uge.

Transporter med:	Nudrift ca	Udvidelse ca
Afhentning af tyrekalve	24	24
Afhentning af dyr til slagt	10	15
Afhentning af mælk	183	183
Ilægning af grovfoder i plansiloer og transport af halm	400	500
Levering af kraftfoder og mineraler	20	25
Døde dyr	15	15
Gylle	320	450
Dybstrøelse	50	15
Brændstof	5	5
Renovation	26	26
Andet/diverse	15	20
I alt	1.068	1.278

Forøgelsen af transporter er efter Ringkøbing-Skjern Kommunes opfattelse ikke af et omfang, som vil indebære væsentlige forøgede gener for omkringboende med hensyn til støj, støv eller lugt.

Der er stillet vilkår om hvilken veje transport af husdyrgødning som udgangspunkt skal foregå af.

Ved tilsvining af det offentligt tilgængelige vejareal i forbindelse med arbejdskørsler, skal der opstilles skilte, der informerer andre trafikanter om forholdene. Ved arbejdskørslernes ophør skal det offentlige vejareal, jf. Færdselsloven § 14, rengøres. Det er Politiet, der er myndighed for færdsel på offentligt areal.

Ringkøbing-Skjern kommune vurderer, ved overholdelse af de generelle krav mht. til transport fastsat i den til enhver tid gældende Husdyrgødningsbekendtgørelse, at transport af husdyrgødning kan foregå uden væsentlige gener for omgivelserne.

2.4.7 Egenkontrol

Der er stillet vilkår om, at husdyrbruget for egen regning skal eftervise, at de stillede støjkrav er overholdt, såfremt tilsynsmyndigheden skønner, at eventuelle klager vedrørende støj fra husdyrbruget er velbegrundede.

Der er tilsvarende stillet vilkår om, at tilsynsmyndigheden kan kræve, at husdyrbruget foretager undersøgelse af lugtkilder, hvis det skønnes, at eventuelle klager over lugt fra anlægget er velbegrundede.

Endeligt er der stillet vilkår om, at tilsynsmyndigheden kan anmode om nye beregninger af nitratudvaskning til overfladevand og grundvand, fosforoverskud, ammoniakemission, ammoniakdeposition samt lugtgeneafstande.

2.5 Alternative løsninger

2.5.1 Andre muligheder

Ansøger har oplyst, at den valgte placering anses som værende mest hensigtsmæssig i forhold til logistik og det omgivende miljø. I forhold til det omgivende landskab, naboer og andre interessenter i området giver den valgte placering det bedste samlede helhedsindtryk af husdyrbruget efter udvidelsen.

2.5.2 0-alternativ

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at den øgede miljøpåvirkning som følge af ansøgte projekt ikke vil påvirke omgivelserne væsentligt (se den øvrige del af miljøvurderingen).

Det er endvidere Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering af de socioøkonomiske konsekvenser af 0-alternativet (fastholdelse af konstant produktionsniveau) vil være en begyndende afvikling af produktionen. Samfundsmæssigt vil 0-alternativet derfor kunne betyde færre arbejdspladser dels på slagterierne, men også i virksomheder såsom vognmænd, foderstoffer m.fl.. Det kan som følge af 0-alternativ forventes, at samfundets indkomstdannelse mindskes.

2.6 Ophør

Der er stillet vilkår om ved ophør, at der skal træffes de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare og for at bringe stedet tilbage til tilfredsstillende tilstand. Der er endvidere stillet vilkår om, Kommunen kan kræve bygninger, gyllebeholdere m.v. fjernet ved ophør.

2.7 Natur og vand

2.7.1 International natur – beskrivelse

De internationale naturbeskyttelsesområder er en samlet betegnelse for EF-Habitatområder, EF-Fuglebeskyttelsesområder og Ramsarområder. Hvert internationalt naturbeskyttelsesområde består af et eller flere af disse udpegede områder.

Habitatområderne og Fuglebeskyttelsesområderne, der er udpeget på grundlag af EU's naturdirektiver, udgør tilsammen Natura 2000, der er et økologisk netværk af beskyttede områder i hele EU. Ramsarområderne er udpeget på grundlag af Ramsarkonventionen om beskyttelse af vigtige vådområder. Ramsarområderne ligger alle indenfor grænserne af fuglebeskyttelsesområder, og beskyttelsen er dækket ind af EU-beskyttelsen.

Direktiverne fastsætter et overordnet mål for at sikre eller genoprette en gunstig bevaringsstatus for naturtyper og dyre- og planterarter inden for de internationale naturbeskyttelsesområder. Danmark er forpligtet til at sikre, at der ikke sker en forringelse af status i de udpegede områder og til at iværksætte, hvad der er nødvendigt for at opnå de fastsatte mål.

Habitatdirektivet rummer også regler om at beskytte særlige arter, både i og udenfor Natura 2000-områder. Det er de såkaldte bilag IV-arter. Disse arter (flere padder, markfirben, odder, hasselmus m.fl.) må ikke få beskadiget deres yngle- eller rasteområder.

Målsætningen for Habitat- og Fuglebeskyttelsesområderne er at sikre eller genoprette gunstig bevaringsstatus for de arter og naturtyper, de er udpeget for. For Ramsarområder er målsætningen, at beskyttelsen fremmes.

En art anses for at have gunstig bevaringsstatus, når undersøgelser peger på, at arten på lang sigt vil opretholde sig selv som levedygtig bestand, samt artens udbredelsesområder sandsynligvis ikke er i tilbagegang.

Skjern Å:

Husdyrbrugets nærmeste udbringningsareal ligger 8,5 km fra EF-habitatområdet Skjern Å (H61).

Udpegningen til habitatområde er foretaget på grundlag af følgende naturtyper og arter:

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 61		
Naturtyper:	Søbred med småurter (3130)	Surt overdrev (6230) *
	Kransnålalge-sø (3140)	Tidvis våd eng (6410)
Arter:	Næringsrig sø (3150)	Hængesæk (7140)
	Brunvandet sø (3160)	Kildevæld (7220) *
	Vandløb (3260)	Rigkær (7230)
	Tør hede (4030)	Elle- og askeskov (91E0) *
	Grøn køllegræsmed (1037)	Laks (1106)
	Havlampret (1095)	Damflagermus (1318)
	Bæklampret (1096)	Odde (1355)
	Flodlampret (1099)	Vandranke (1831)

Skjern Å ligger i en ca. 8 km bred ådal, som er blevet dannet efter sidste istid af smeltevand fra den østlige isbræ. Åen er Danmarks vandrigeste vandløb og afvander 11 % af Jylland og udmunder med delta i Ringkøbing Fjord.

På de stejle skrænter langs Skjern Å findes nogle fine forekomster af surt overdrev og tør hede. I de fugtige lavninger findes der rigkær, samt elle- og askeskov. Skjern Å er et område af stor betydning på grund af forekomsten af den nationalt sjældne og globalt truede planteart vandranke, og Skjern Å-laksen der er den sidste rest af den oprindelige population.

I forbindelse med genopretningsprojektet i 1999-2002, blev der langs den nederste del af åen, skabt en del store søer i tilknytning til åen. Området er sammen med de tilknyttede mose- og engarealer et meget vigtigt område for især vandfugle. I tilknytning til de nye søer har man endvidere fundet damflagermus, som benytter området til at søge føde.

Ifølge "Natura 2000 plan 2009-2015, Skjern Å" er arealreduktion eller fragmentering for tør hede, surt overdrev, tidvis våd eng, hængesæk, kildevæld og rigkær en trussel. Naturtypernes tilknyttede plante- og dyrearter, har derved en øget risiko for at forsvinde, fordi de beskedne arealer ikke kan opretholde så mange og så store bestande af de pågældende arter. De isolerede forekomster forringer endvidere populationernes mulighed for genudveksling, samt arternes sprednings- og etableringsmuligheder på potentielle levesteder. Den Luftbårne kvælstofdeposition overskrider den laveste ende af tålegrænsen for naturtyperne søbred med småurter, kransnålalge-sø, brunvandet sø, tør hede, surt overdrev, tidvis våd eng, hængesæk og rigkær. Den høje ende af tålegrænseintervallet er overskredet i elle- og askeskov, hængesæk og på dele af tør hede, surt overdrev, samt på tidvis våd eng. På en række lysåbne naturtyper herunder tør hede, surt overdrev, tidvis våd eng og rigkær er tilgroning med uønsket opvækst af træer og buske en trussel. I de lysåbne kilde-, mose- og engarealer forringer tætte bestande af høje græsser og lignede levestederne for en række arter. For aske- og elleskov kan intensiv skovdrift udgøre en trussel. For laksens vedkommende er prædation fra rovfisk eller fugle et problem.

Ifølge "Natura 2000 plan 2009-2015, Skjern Å" er naturtyperne og arter inden for Natura 2000-området vurderet til at have de prognoser, der er angivet i nedenstående tabel. Bevaringsstatus for naturtyper og arter er en vurdering af, hvordan deres tilstand vil være i fremtiden, såfremt der ikke sker ændringer i udnyttelsen og i de trusler, der eksisterer i dag. Der er tale om en prognose for arternes og naturtypernes udviklingsretning.

Prognosen	Naturtype, eller art
Günstig eller vurderet günstig	Grøn kølleuldsmed, odder, bæklampret, - laks, vandranke (dog kun i Sydlige Parallelkanal) og vandløb.
Ugünstig eller vurderet ugünstig	De 4 søtyper, tør hede, sure overdrev, arealer med tidvis våd eng, arealer med hængesæk, rigkær, elle- og askeskov
Ukendt	Arealer med kildevæld, havlampret, flodlampret og damflagermus,

Ringkøbing Fjord

Husdyrbruget og alle udbringningsarealer ligger i oplandet til Ringkøbing Fjord. Størstedelen af Ringkøbing Fjord, nærmere bestemt området syd for en linje mellem Ringkøbing og Hvide Sande inkl. den yderste del af Skjern Å, er udpeget til EF-habitatområde (H61, H62), EF-fuglebeskyttelsesområde (F43) og Ramsarområde, (R2).

Området er karakteriseret af den store lavvandede brakvandsfjord og de tilhørende strandengsarealer, hvoraf nogle er græssede af kreaturer og andre ligger som urørt rørskov. På vestsiden af fjorden ligger rækken af klitter som afgrænser fjorden fra Vesterhavet. Her findes en flot mosaik af grøn og grå klit blandet med klithede og fugtige klitlavninger. Fjorden har forbindelse til Vesterhavet gennem slusen ved Hvide Sande. I den østlige del af Ringkøbing Fjord ligger den ofte oversvømmede ø, Klægbanken, der er bevokset med tagrør, samt strandsump- og strandengsplanter. På fjordens østside har Skjern Å sit udløb.

Der er knyttet en række plante og dyrearter til fjorden. Her kan nævnes bl.a. at både flod- og havlampret, maj- og stavsild samt laksen benytter fjorden i forbindelse med deres vandring til potentielle ynglelokaliteter i vandløbene. Odderen er ligeledes at finde flere steder i tilknytning til fjorden og planten vandranke findes i to kanaler, som løber ud i den sydlige ende af fjorden.

Fjorden udgør også et af landets vigtigste yngle- og rasteområder for en lang række fugle. Rørdrum og skestork yngler i rørskovsområderne og ternerne yngler på strandene og de lave øer i fjorden. Svaner, gæs og ænder bruger fjorden som rasteområde i træksæsonen. Det samme gør en række af rovfuglene, dog med undtagelse af rørhøg som yngler i områderne langs fjorden. Tipperhalvøen er landets vigtigste yngle- og rasteområde for en række truede engfugle. Således yngler en stor del af den danske bestand af alm. ryle og brushane på Tipperhalvøen.

Udpegningen som EF-habitatområde er sket på grundlag af følgende naturtyper og arter:

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 62		
Naturtyper:	Flodmunding (1130)	Klitlavning (2190)
	Lagune (1150) *	Kransnålsø (3140)
	Strandeng (1330)	Næringsrig sø (3150)
	Forklit (2110)	Brunvandet sø (3160)
	Hvid klit (2120)	Vandløb (3260)
	Grå/grøn klit (2130) *	Tør hede (4030)
	Klithede (2140) *	Tørvelavning 7150)
	Havtomklit (2160)	Rigkær (7230)
	Grårisklit (2170)	
Arter:	Havlampret (1095)	Laks (1106)
	Flodlampret (1099)	Odder (1355)
	Majsild (1102)	Vandranke (1831)
	Stavsild (1103)	

Udpegningen som EF-fuglebeskyttelsesområde er sket på grundlag af følgende arter:

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 43 (Y: ynglefugle, T: trækfugle)		
Fugle:	Rørdrum (A021) Y	Stor skallesluger (A070) T
	Skestork (A034) Y	Havørn (A075) T
	Knopsvane (A036) T	Rørhøg (A081) Y
	Pibesvane (A037) T	Blå kærhøg (A082) T
	Sangsvane (A038) T	Vandrefalk (A103) T
	Kortnæbet gås (A040) T	Plettet rørvagtel (A119) Y
	Grågås (A043) T	Blåhøne (A125) T

Bramgås (A045) T	Klyde (A132) T/Y
Mørkbuget knortegås (A046) T	Almindelig ryle (A149) T/Y
Gravand (A048) T	Brushane (A151) Y
Pibeand (A050) T	Lille kobbersnepe (A157) T
Krikand (A052) T	Splitterne (A191) Y
Spidsand (A054) T	Fjordterne (A193) Y
Skeand (A056) T	Havterne (A194) Y
Hvinand (A067) T	Mosehornugle (A222) Y

Ifølge "Natura 2000 plan 2009-2015, Ringkøbing Fjord og Nymindestrømmen" er arealreduktion eller fragmentering for rigkær og tørvelavning en trussel. Den luftbårne kvælstofdeposition overskrider den laveste ende af tålegrænsen for klitnaturtyperne tør hede og tørvelavning. Udtørring som følge af dræning og grøftning udgør især en trussel mod strandengene og de ferske enge. Næringsstofbelastning af kystlagunen Ringkøbing Fjord udgør en alvorlig trussel, og der er stadig en for stor tilførsel af næringssalte fra oplandet. På en række lysåbne naturtyper er opvækst, eller tilgroning med uønsket træer, buske og/eller invasive arter en trussel. Manglende pleje/afgræsning af arealer med strandeng, eller fersk eng er et problem for en række af de ynglende fugle, samt af de rastende og fouragerende trækfugle. Slusepraksis i Hvide Sande har en stor indflydelse på saliniteten af fjordvandet og vandstanden i fjorden. Udover lagune naturtypen er specielt strandengene afhængige af saltvandspåvirkning og denne naturtypes udbredelse og tilstand relaterer derfor til slusepraksis. Mange arter, især ynglefugle, stiller også specifikke krav til salinitet og vandstandsforhold. Fysisk påvirkning som følge af nuværende og tidligere regulering og vedligeholdelse betyder, at flere af de nedre dele af de mindre vandløb i området generelt er præget af fysiske dårlige forhold. Forstyrrelse i form af menneskelig aktivitet kan udgøre en trussel mod fuglene. Rovdyr i form af bl.a. ræv og mink er en trussel mod flere af de ynglende fuglearter. Ifølge "Natura 2000 plan 2009-2015, Ringkøbing Fjord" er naturtyperne og arter inden for Natura 2000-området vurderet til at have de prognoser, der er angivet i nedenstående tabel. Bevaringsstatus for naturtyper og arter er en vurdering af, hvordan deres tilstand vil være i fremtiden, såfremt der ikke sker ændringer i udnyttelsen og i de trusler, der eksisterer i dag. Der er tale om en prognose for arternes og naturtypernes udviklingsretning.

Prognosen	Naturtype eller art
Gunstig, eller vurderet gunstig	Odder, rørdrum, skestork, rørhøg, havørn, blå kærhøg, vandrefalk, krikand, grågås, bramgås, lille kobbersnepe og laks
Ugunstig, eller vurderet ugunstig	Lagune (Ringkøbing Fjord og Nymindestrømmen), strandeng, arealer med klitnaturtyper, vandløb, tør hede, tørvelavning, rigkær, vandranke (Falen Å), plettet rørvagtel, almindelig ryle, klyde, brushane, splitterne, havterne, fjordterne, knopsvane, sangsvane, pibesvane, kortnæbbet gås, mørk- buget knortegås, gravand, pibeand, spidsand, skeand, hvinand og blichøne
Ukendt	Flodmundinger, kransnålalge-sø, næringsrig sø, brunvandet sø, damflagermus, havlampret, flodlampret, stavsild, majsild, stor skallesluger og mosehornugle

2.7.2 Vandmiljøet

Kvaliteten af vandmiljøet i søer og fjorde er påvirket af for store tilførsler af næringsstoffer. der medfører øget vækst af planktonalger og enårige alger som eks. søsalat. Ved for store tilførsler af næringsstoffer reduceres sigtddybden i vandet, bundvegetationen, som eks. ålegræs reduceres, opvækstmuligheder for fisk forringes og risikoen for iltvind øges til skade for plante- og dyrelivet. Generelt tilføres markerne flere næringsstoffer, end der fjernes med afgrøderne. Etablering, udvidelse, eller ændring af husdyrbrug kan give anledning til et øget tab af næringsstoffer til vandmiljøet. Transporten af næringsstoffer fra arealerne kan ske via udvaskning til grundvandet, som dernæst føder vandløb, søer og fjorde, eller ske som overfladeafstrømning via dræn, eller direkte til vandløb, søer og fjorde.

Vandplan 2010-2015 for Hovedvandopland 1.8 Ringkøbing Fjord skal sikre at søer, vandløb, grundvandsforekomster og kystvande i udgangspunktet opfylder miljømålet 'god tilstand' inden udgangen af 2015. Endvidere skal det sikres, at eventuelle forringelser af tilstanden for vandområderne forebygges. (Vandplanen findes på Naturstyrelsens hjemmeside www.naturstyrelsen.dk)

Vandløb

Miljømål for vandløb omfatter både kemisk tilstand og økologisk tilstand. Størstedelen af vandløbene i hovedvandoplandet skal opfylde målet om god økologisk tilstand, mens en mindre del målsættes til et godt økologisk potentiale. I sidstnævnte tilfælde er der tale om vandløb, som er kunstigt anlagte eller stærkt fysisk modificerede. En mindre andel af vandløbene har et strengere miljømål i form af høj økologisk tilstand, fordi den nuværende tilstand er fauna klasse 7.

Miljømål for vandløb:

Type	Høj tilstand	God tilstand
'Normal'	7	6 eller 5
'Blødbund'	5	4

Tallene i tabellen refererer til smådyrsfaunaen bedømt ved hjælp af Dansk Vandløbs Fauna Indeks (DVFI).

En del af husdyrbrugets arealer ligger ved eller i oplandet til vandløbet Feldbæk (Fjølstervej Bæk). Ifølge Vandplan 2010-2015 må vandløbene ikke anvendes til formål, der hindrer opfyldelse af de konkrete miljømål fastsatte i Vandplanen.

Ifølge Vandplan 2010-2015 er miljømålet for vandløbet Feldbæk (Fjølstervej Bæk) god økologisk tilstand. Der er ikke målopfyldelse for vandløbet.

Det forventes, at de generelle forbedringer i forhold til vandkvalitet, fysiske forhold, fri passage og vandindvinding, i et vist omfang vil bidrage til at sikre gunstig bevaringsstatus for de særlige arter og naturtyper, der er tilknyttet vandløb i oplandet.

Det er kommunens vurdering at almindelig landbrugsdrift på vandløbsnære arealer ikke vil påvirke vandløbskvaliteten i væsentlig grad. Med de nye krav om 10 meter randzoner langs alle vandløb, vil påvirkningen på vandløb fra landbrugs relateret arealdrift være yderst minimal.

Der gøres hermed opmærksom på, at der i henhold til bekendtgørelse nr. 927 af 24. september 2009 af lov om vandløb § 69 stk. 1, gælder følgende for flere af husdyrbrugets udbringningsarealer, som ligger ned til vandløbet Feldbæk (Fjølstervej Bæk):

- *Dyrkning, jordbehandling, plantning, terrænændring, anbringelse af hegn og opførelse af bygværker må i landzone ikke foretages i en bræmme på 2 m.*

Det betyder, at der er krav om 2 m dyrkningsfrie bræmmer langs de vandløb, der er angivet som "2 m bræmme ved vandløb" på bilag 6. Det er ansøgers pligt at oplyse eventuel gyllemodtager om forhold vedrørende vandløbsbræmmer og sikre, at det bliver overholdt på husdyrbrugets udbringningsarealer.

Der skal endvidere gøres opmærksom på, at husdyrbruget kan have udbringningsarealer, som ligger ned til vandløb, der er omfattet af Lov om randzoner (nr. 591 af 14/6 2011) og

Lov om ændring af lov om randzoner (nr. 563 af 18/6 2012). For disse vandløb gælder:

- *Der må ikke på indtil 10 meter fra bredden foretages gødskning, sprøjtning, dyrkning eller anden jordbearbejdning.*

Det betyder, at randzonearealet ikke kan indgå som udbringningsarealer, men vil kunne anvendes til afgræsning. Det er ansøgers pligt at oplyse eventuel gyllemodtager om forhold vedrørende randzonerne, så de ikke indgår som husdyrbrugets udbringningsarealer. Hvis Lov om randzoner giver anledning til, at udbringningsarealet reduceres, skal der anskaffes tilsvarende nyt udbringningsareal, eller dyreholdet tilpasses således, at husdyrgødningsmængden/ha ikke øges.

2.7.3 Jordtype og eventuelle dræn

Husdyrbrugets ejede/forpagtede udbringningsarealer består af i alt 190,46 ha, der er fordelt som angivet i nedenstående tabel:

Antal hektar	Jordbund	Drænet	Opland
91,14	JB1, Grovsandet jord	Ja	Ringkøbing Fjord
47,86	JB1, Grovsandet jord	Nej	Ringkøbing Fjord
51,46	JB3, Grov lerblandet jord	Nej	Ringkøbing Fjord

2.7.4 Sædskifte

På alle marker er der valgt et K12 sædskifte, hvilket svarer til referencesædskiftet for disse arealer. Eftersom ansøger har valgt samme sædskifte som referencesædskiftet for alle marker, er beregningerne af kvælstofudvaskningen og fosforoverskuddet foretaget på baggrund af referencesædskiftet. Der er derfor ikke stillet krav til specifikke sædskifter, idet ansøger ikke har anvendt "sædskifte" som virkemiddel for at reducere udvaskningen af næringsstoffer til vandmiljøet.

2.7.5 Bilag IV-arter

EU-medlemslandene skal i henhold til Habitatdirektivets artikel 12 indføre en streng beskyttelse af en række dyre- og plantearter, uanset om de forekommer inden for et af de udpegede habitatområder, eller udenfor. Disse arter fremgår af Habitatdirektivets bilag IV. For dyrearterne er der bl.a. forbud i mod beskadigelse eller ødelæggelse af yngle-, eller rastekområder og i mod forsætlig forstyrrelse af arterne, i særdeleshed i perioder hvor dyrene yngler, udviser yngelpleje, overvintrer eller vandre. For plantearterne er der bl.a. forbud i mod forsætlig plukning, indsamling, afskæring, oprivning med rod, eller ødelæggelse af disse vildtvoksende planter i naturen.

Ringkøbing-Skjern Kommune har ingen aktuelle registreringer af plantearter, der står på Habitatdirektivets Bilag IV, på ejendommens udbringningsarealer. Det er endvidere Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at plantearterne næppe findes på udbringningsarealerne.

Følgende dyrearter kan tænkes at forekomme i Ringkøbing-Skjern kommune: Småflagermus, Markfirben, Odder, Spidssnudet frø og Strandtudse, samt visse vandtilknyttede insekter. Arterne er næppe tilknyttet driftsbygningerne, men nedenstående arter kan muligvis have levested, fødesøgningsområde eller opholdssted i habitater tilknyttet eller i nærheden af udbringningsarealerne:

- Småflagermus: Ud fra småflagermus' levevis vurderes det, at de ikke påvirkes negativt af driften af husdyrbruget.
- Odder: Kan forekomme i nærområdet i tilknytning til vandløb, sø eller fjord, men er med sin levevis næppe truet af driften af husdyrbruget.
- Markfirben: Er udbredt i store dele af landet, men trues næppe af driften af husdyrbruget.

- Visse vandtilknyttede insekter: Kan være tilknyttet nærområdets vandhuller og fugtige arealer. Der foreligger dog ingen aktuelle registreringer. Disse påvirkes negativt, når vandmiljøerne næringsstofberiges, eller gror til.
- Spidssnudet frø og strandtudse: Kan forekomme i nærområdets vandhuller og fugtige arealer. Der foreligger ingen aktuelle registreringer. Padder påvirkes negativt, når vandmiljøerne næringsstofberiges eller ændrer karakter.

Paddernes livscyklus forudsætter adgang til ynglesteder, sommerlevesteder og overvintringssteder. Disse forskellige levesteder ligger for nogle arter tæt sammen, mens andre arter gennemfører længere sæsonvandring imellem levestederne. De mest udbredte bilag IV-arter forekommer typisk i moser, enge, klitter, heder/hedemoser, små græsningsskove, haver, dyrkede marker, eller græsbevoksede steder i skove. Spidssnudet frø er udbredt i hele landet, hvis der er vandhuller i, eller nær et projektområde, kan man som udgangspunkt altid forvente forekomst af spidssnudet frø, indtil det modsatte er sandsynliggjort. Kommunen skal derfor vurdere, om planer, eller projekter kan påvirke forekomst af spidssnudet frø, hvor anlægsprojekter, eller lignende berører arealer nær alle former for ferske vådområder.

Alle padder er fredede og for at tilgodese vandhullers fremtidige kvalitet som leve- og ynglested for padder, bør gødsning og sprøjtning ved vandhuller begrænses. Der bør derfor holdes en gødnings- og sprøjtefri zone på mindst 10 m til vandhuller. Ringkøbing-Skjern Kommune har ingen registreringer af vandhuller på udbringningsarealerne.

På grundlag af den nuværende viden vurderes det, at husdyrbruget og driften af dette ikke vil medføre negativ påvirkning af Bilag IV-arter.

2.7.6 Nitrat til overfladevand

Kvælstofafstrømningen fra marker afhænger af vandafstrømningen og dermed af nedbørsmængderne. Når der korrigeres for variationen i afstrømningen, er det sket et tydeligt fald i kvælstoftilførslen til Ringkøbing Fjord siden 1992, hvilket må tilskrives effekten af tiltag til nedbringelse af kvælstofbelastningen fra især landbruget. Effekten af tiltagene er dog ikke større end, at de senere års generelle tendens til en stigning i nedbørsmængderne og dermed ferskvandafstrømningen delvist modvirker effekten af tiltagene til reduktion af kvælstofbelastningen.

Husdyrlovens generelle nitratbeskyttelse

I husdyrloven er beskyttelsen af vandområderne mod nitratudvaskningen rettet mod oplande, der afvander til de mest kvælstofsårbare Natura 2000-områder jf. Miljøstyrelsens Nitratklassekort. Arealer som hører under kategorierne "Nitratklasse I, II eller III" er omfattet af krav om lavere husdyrtryk pr. hektar end de generelle harmoniregler giver mulighed for (dog med visse modifikationer).

Alle udbringningsarealer ligger i oplandet til Ringkøbing Fjord, som er et kvælstofsårbart Natura 2000-område. Udbringningsarealerne ligger dog ikke i nitratklasserne I, II eller III, hvilket betyder, at nitratudvaskningen fra arealerne til overfladevandet som udgangspunkt er reguleret af de generelle harmoniregler, som ifølge ansøgningen er overholdt.

Ifølge ansøgningen kan der på ejede og forpagtede arealer tillades et husdyrtryk på 2,3 DE/ha, hvilke svarer til, at kvælstofbelastningen til overfladevandet (DE_{max}) er 63,6 kg N/ha/år. Det ansøgte husdyrtryk er 2,28 DE/ha, hvilke svarer til at kvælstofbelastningen til overfladevandet (DE_{reel}) er 63,5 kg N/ha/år.

Husdyrlovens beskyttelsesniveau for nitratudvaskning til overfladevandet er dermed overholdt ifølge beregning foretaget i ansøgningssystemet.

Beskyttelsesniveauet for nitrat til overfladevand i husdyrloven er midlertidigt og er fastlagt på grundlag af fremskrivninger, der viser, at husdyrproduktionen er konstant, men samles på færre og større husdyrbrug. Beskyttelsesniveauerne er endvidere ifølge Miljøstyrelsen fastlagt ud fra vandområdernes sårbarhed, samt ud fra risikoen for udvaskning af nitrat fra rodzonen til vandområdet (reduktionspotentialet). Beskyttelsen sikrer, at i områder med et ringe eller meget ringe N-reduktionspotentiale sker der en skærpet regulering, der samlet set vil nedbringe udvaskningen til de sårbare vandområder.

Husdyrlovens fastlagte beskyttelsesniveauer udgør en grænse for, hvornår der som udgangspunkt vil ske en væsentlig virkning på miljøet, både fra ansøgte projekt i sig selv samt fra ansøgte projekt i sammenhæng med andre planer og projekter. Ifølge Miljøstyrelsen har husdyrloven med andre ord indarbejdet både væsentlighedskriterier og kumulationskriterier, så det sikres, at det kun undtagelsesvis er nødvendigt at skærpe kravene ud over de fastlagte beskyttelsesniveauer for nitrat til overfladevandet.

Særskilt vurdering af nitratbeskyttelsen for overfladevand/nærmere konsekvensvurdering

Ringkøbing Fjord

Husdyrbruget har 190,46 ha udbringningsareal beliggende i oplandet til Ringkøbing Fjord.

Ca. 2/3 del af oplandet til Ringkøbing Fjord er landbrugsareal, hvilket svarer til ca. 230.073 ha landbrugsareal i oplandet til Ringkøbing Fjord. Udbringningsarealet udgør ca. 0,08 % af det samlede landbrugsareal i oplandet til Ringkøbing Fjord. Den årlige tilførsel af kvælstof fra landbruget til Ringkøbing Fjord er ifølge basisanalysen "Ringkøbing Fjord" anslået til 2752 tons/år.

Ifølge ansøgningen vil der være en total (handelsgødning- og husdyrgødningsbetinget udvaskning) udvaskning til overfladevandet (DEreel) på 63,5 kg N/ha/år. Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at reduktionspotentialet i området ligger i intervallet 76-100 %. Det giver en nitratudvaskning på maksimalt 15,24 kg N/ha/år, svarende til en samlet udvaskning på ca. 2902,61 kg kvælstof/år fra arealerne.

Nitratudvaskningen fra den udbragte gødning svarer derved til 0,1 % af den samlede landbrugsrelaterede nitratudvaskning til Ringkøbing Fjord.

Miljøstyrelsen har udarbejdet et notat (dateret d. 24. juni 2010). Det fremgår af notatet, at udbragt husdyrgødning der bidrager med mindre end 1 % af den samlede kvælstofbelastning fra oplandet til et lukket bassin, ikke vurderes at medføre en væsentlig virkning på Natura 2000-området under forudsætning af, at dyretrykket i oplandet er uændret. Det er også en forudsætning at der ikke er andre kilder til nitratudvaskningen end husdyrproduktionen, der har givet anledning til en øget nitratudvaskning fra oplandet siden 2007.

Nyeste data fra Miljøstyrelsen (dateret d. 10. februar 2012) viser imidlertid, at i hele oplandet til Ringkøbing Fjord, og dermed indenfor kommunens grænser, er husdyrintensiteten i perioden fra 2007 til 2011 steget og tendensen er sikker. Stigningen er på 1,83 % fra 235946,4 DE i 2007 til 240266,3 DE i 2011.

Ringkøbing-Skjern kommune har ikke fundet andre kilder, som kan bidrage yderligere til en stigning i nitratudvaskningen.

- For alle dambrugene i oplandet til Ringkøbing Fjord gælder, at der ikke er givet tilladelse til merudledning af nitrat siden 90'erne.
- Data fra Naturstyrelsen over spildevandsudledningerne viser, at der siden 2007 er sket et fald på gennemsnitlig 47,99 tons i udledning af nitrat til Ringkøbing Fjord. Hvad angår spildevand fra det åbne land, så er det primært nedsivningstilladelser

der gives, og kun i få tilfælde, hvor andet ikke har kunne lade sig gøre, er der givet tilladelse til minirensningsanlæg. Derudover vil kommunen fra og med i år give påbud til ejere med direkte udledning til sårbar recipient om, at de inden for en given tidsfrist skal have etableret nedsivningsanlæg. Det er derfor kommunens opfattelse, at udvaskningen af nitrat fra spildevand i det åbne land til Ringkøbing Fjord har været faldende inden for den sidste årrække og vil blive ved med at falde de kommende år.

I henhold til miljøstyrelsen kan kommunen dog godt godkende projekter i oplande med et stigende husdyrtryk, hvis nitratudvaskningen reduceres til hvad der svarer til et planteavlsbrug. Dette kan gøres ved at reducere gødningsnormen, flere efterafgrøder eller ændre på sædskiftet.

Kommunen har i den konkrete sag lavet en fiktiv beregning i Husdyrgodkendelse.dk på husdyrbrugets arealer, hvor der bliver anvendt et planteavls-sædskifte (S3) som svarer til referencesædskiftet uden virkemidler og hvor alt husdyrgødning er fraført (der er dog stadig hvad der svarer til 1 kg N og 1 DE i gødningsregnskabet, hvilket er nødvendigt for at Husdyrgodkendelse.dk kan regne på udvaskningen). Resultatet af beregningen er en udvaskning på 81,1 kgN/ha, hvilket svarer til udvaskningen fra et planteavlsbrug på de konkrete arealer.

kvælstofudvaskning i det konkrete projekt er 63,5 kgN/ha, hvilket ikke overstiger en kvælstofudvaskning, der svarer til et planteavlsbrug.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer på ovenstående grundlag, at et kvælstofbidrag i størrelsesorden 0,1 % til Ringkøbing Fjord ikke vil påvirke Natura 2000-området Ringkøbing Fjord væsentligt.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer desuden, at der i den konkrete sag er særlige forhold, der kan begrunde en fravigelse af det generelle beskyttelsesniveau i husdyrloven i forhold til kvælstof. De stillede vilkår vurderes dog tilstrækkelige til at sikre, at husdyrbruget i sig selv samt i sammenhæng med andre projekter ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af det internationale naturbeskyttelsesområde Stadil Fjord og Ringkøbing Fjord.

2.7.7 Risikoarealer

Tilførslen af fosfor fra markerne til overfladevand sker hovedsagligt ved overfladisk afstrømning, udvaskning via dræn, brinkerose, direkte grundvandsafstrømning og sand/jordfygning. En fortsat nettotilførsel af fosfor til jorden øger risikoen for øget tilførsel af fosfor til vandmiljøet, idet jordens evne til at tilbageholde fosfor falder som følge af øgede akkumulering. Ved overfladiske transportprocesser tabes der også mere fosfor til vandmiljøet i takt med, at fosforindholdet i overjorden stiger.

Effekten af husdyrudvidelser på fosforafstrømningen til vandområder er vanskelig at kvantificere. Analyser i det tidligere Ringkøbing Amt viser dog en klar sammenhæng mellem fosforkoncentrationen i vandløb og husdyrtætheden. Således stiger fosforkoncentrationen og dermed transporten jo større husdyrtæthed, der er i oplandet.

Landbrugsdriften på arealer, som enten skrånede eller afvandede, bør tilrettelægges således, at fosfortilførslen til vandområderne minimeres.

Der er ingen af husdyrbrugets udbringningsarealer, som skrånede 6 grader, eller derover mod vandområder. Det er derfor vurderet, at der ikke er særlig risiko for overfladestrømning af fosfor fra husdyrbrugets udbringningsarealer til vandmiljøet.

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at landbrugsdrift, herunder udbringning af husdyrgødning i henhold til gældende regler på de vandløbsnære arealer, ikke vil påvirke flora og fauna i vandløbene negativt.

2.7.8 Fosforbelastning til vandområde

Husdyrlovens generelle fosforbeskyttelse

Risikoen for tilførsel af fosfor til vandmiljøet er bl.a. bestemt af fosforpuljen i jorden, jordtype og dræningsforhold, hvilket beskyttelsesniveauerne i husdyrloven er fastlagt på baggrund af. Beskyttelsen af vandområderne mod fosfor er rettet mod oplande til Natura 2000-områder, der er overbelastet med fosfor jf. Miljøstyrelsens fosforkort. (På bilag 7 ses udbringningsarealerne i forhold potentielle fosforklasser (P-klasser)).

Ifølge ansøgningen afvander alle udbringningsarealerne til Natura 2000-området Ringkøbing Fjord. De ejede/forpagtede udbringningsarealer er ifølge ansøgningen beliggende på (JB1) og (JB3) jorde.

7,56 ha ligger i "P-klasse 2", som er drænedegrøftede lavbundsarealer. For disse udbringningsarealer er der generelt krav om, at fosforoverskuddet maksimalt må være 2 kg P/ha/år.

Ifølge ansøgningen ligger 182,90 ha af udbringningsarealerne i "P-klasse 0". Disse arealer udløser derfor ikke som udgangspunkt skærpede krav til husdyrbrugets fosforoverskud, idet de generelle harmoniregler generelt anses tilstrækkelige til beskyttelse af Natura 2000-området mod fosfortilførsel fra arealerne.

Det fosforoverskud, som kan tillades fra husdyrbrugets arealdrift, skal regnes på bedriftsniveau, og eventuelle vilkår vedrørende fosforoverskud skal (jf. Vejledning fra Skov og Naturstyrelsen, 2006, Tilladelse og miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug) knyttet sig til bedriftsniveau.

Ifølge ansøgningen tilføres der via husdyrgødningen 36,3 kg P/ha/år til arealerne, og der fraføres via afgrøderne 26,3 kg P/ha/år fra arealerne. Det giver et gennemsnitligt fosforoverskud på 10 kg P/ha/år. Ifølge ansøgningen overholdes husdyrlovens generelle fosforbeskyttelsesniveau, idet overskuddet på bedriftsniveau er 3,4 kg P mindre end det lovpligtige fosforoverskud.

Særsilt vurdering af fosforbeskyttelsen/nærmere konsekvensvurdering

Som udgangspunkt ophobes tilført fosfor til landbrugsjorden. Selvom der tilføres mere fosfor til et areal, end der fraføres med afgrøderne, vil det ikke nødvendigvis medføre tab af fosfor til recipienten. En fortsat nettotilførsel øger dog risikoen for et øget fosfortab til vandmiljøet, da jordens evne til at tilbageholde fosfor falder som følge af akkumuleringen med fosfor. Risikoen for tab af fosfor til vandmiljøet er således bestemt af fosforpuljen i jorden.

Da det ikke kan kvantificeres hvor stor en del af fosforoverskuddet, der reelt vil tilføres recipienten, baseres den nærmere konsekvensvurdering på en worst case situation.

Husdyrbruget har 190,46 ha udbringningsareal beliggende i oplandet til Ringkøbing Fjord.

Ca. 2/3 del af oplandet til Ringkøbing Fjord er landbrugsareal, hvilket svarer til ca. 230.073 ha landbrugsareal i oplandet til Ringkøbing Fjord. Den årlige tilførsel af fosfor fra landbruget til Ringkøbing Fjord er ifølge Naturstyrelsen anslået til 93 tons P/år.

Nedenstående tabel viser worst case fosfor påvirkningen af Ringkøbing fjord

	Ansøgt drift
Areal	190,46 ha
Fosforoverskud pr. ha	10 kg P/ha
% forøgelse i godkendelsesperioden	$10 \text{ kg P/ha} \times 8^* = 80$ $(80/2000^{**}) \times 100 = 4 \%$
Worst case udvaskning	1 kg P Pr. ha
Worst case påvirkning fra Husdyrbruget (St. Fjølstervej 25)	$190,46 \text{ ha} \times 1 \text{ kg P/ha} = 190,46 \text{ kg P}$ $190,46 \text{ kg P} \times (4/100) = 7,62 \text{ kg P}$
Samlede belastning af Ringkøbing Fjord	93000 kg P***
Husdyrbruget (St. Fjølstervej 25) del af påvirkningen	$(7,62 \text{ kg P}/93000 \text{ kg P}) \times 100 = 0,00819 \%$

* Godkendelsesperioden i år

** I landbrugsjord er der ophobet i gennemsnit 2000 kg P/ha i de øverste 25 cm.

*** Data om den nuværende belastning taget fra Naturstyrelsens vandplan

Ifølge ansøgningen vil der være et gennemsnitligt fosforoverskud på 10 kg P/ha/år i ansøgt drift. For et sammenhængende landbrugsareal vurderes det maksimale tab af fosfor på nuværende tidspunkt at være 1 kg P/ha, og i landbrugsjorden er der i gennemsnit ophobet 2000 kg P/ha i de øverste 25 cm. Husdyrbrugets udbringningsarealers indhold af fosfor vil derfor forøges med 4 % i godkendelsesperioden på 8 år svarende til tid til næste revurdering. Udvasningen må formodes at blive forøget med mere end den udregnede procent, men det opvejes af, at der fra 25 cm dybde ned til rodzonen i ca. en meters dybde også kan ophobes fosfor, og udvasningen fra de øverste 25 cm i høj grad bliver bundet på vej ned til rodzonen. Dette giver en maksimal fosforudvaskning fra husdyrbruget til (Ringkøbing Fjord på 7,62 kg P.

Fosforudvasningen fra den udbragte gødning svarer derved til 0,00819 procent af den samlede landbrugsrelaterede fosforudvaskning til (Ringkøbing Fjord).

Det antages, at grænsen for at se en påvirkning af Natura 2000 områderne er den samme for fosfor som for nitrat. En påvirkning på under 1 % af den samlede fosforpåvirkning til et lukket bassin som Ringkøbing Fjord, vurderes derfor ikke at medføre en væsentlig virkning på Natura 2000 området under forudsætning af, at dyretrykket i oplandet er uændret.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer på baggrund af ovenstående, at et fosforbidrag i størrelsesorden 0,00819% til Ringkøbing Fjord ikke vil påvirke Natura 2000-området Ringkøbing Fjord væsentligt.

Ringkøbing-Skjern Kommune er ikke i besiddelse af en viden om, at arealerne eller recipienten (Ringkøbing Fjord) er mere fosforsårbare, end det der ligger til grund for Miljøstyrelsens fosforkort og husdyrlovens beskyttelsesniveauer.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer på baggrund af ovenstående, at den generelle lovgivning er tilstrækkelig til at beskytte Ringkøbing Fjord mod en væsentlig påvirkning med fosfor fra husdyrbrugets drift.

I den konkrete sag vurderer Ringkøbing-Skjern Kommune, at der ikke er særlige forhold, der kan begrunde en fravigelse af det generelle beskyttelsesniveau i forhold til fosfor, idet det og de stillede vilkår vurderes tilstrækkelige til at sikre at husdyrbruget i sig selv, samt i sammenhæng med andre projekter ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af det internationale beskyttelsesområde Ringkøbing Fjord.

2.7.9 Ammoniak

Beskyttelsesniveauet for ammoniak er sammensat af flere elementer:

- Det generelle krav om reduktion af ammoniak for husdyrbrug omfattet af § 11 og § 12 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.
- Den maksimale tilladte totaldeposition af ammoniak på ammoniakfølsomme naturområder omfattet af § 7 stk. 1, nr. 1 og 2, i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.
- Den maksimale tilladte merdeposition af øvrige ammoniakfølsomme naturområder efter konkret vurdering, jf. § 27, stk. 1, i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Det generelle krav om reduktion af ammoniak for husdyrbrug

Husdyrbruget er omfattet af krav om reduktion af ammoniakemissionen fra stald og lager i forhold til bedste staldsystem med normtal 2005/2006 som udgangspunkt. Reduktionskravet for husdyrbruget er 25 % dog med visse modifikationer jf. lovgivningen.

Sigtet med krav om reduktion af ammoniaktabet fra husdyrbrug er at sikre, at der både generelt og specifikt i forhold til beskyttede naturtyper og internationale forpligtigelser sker en forstærket fortsat reduktion af ammoniakbelastningen (baggrundsbelastningen) på Danmarks natur.

Husdyrbruget taber ifølge ansøgningen 201,53 kg N mindre end det lovpligtige krav foreskriver.
Dvs., at det lovpligtige ammoniakreduktionskrav for husdyrbruget er opfyldt.

De specifikke krav til ammoniakdepositionen for de forskellige ammoniakfølsomme naturtyper, Kategori 1-, kategori 2-, kategori 3-natur

Kategori 1-natur

§ 7, stk. 1, nr. 1, omfatter nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder. De Natura 2000-naturtyper, som omfattes af § 7, stk. 1, nr. 1, er afgrænset til de ammoniakfølsomme Natura 2000-naturtyper, som indgår i udpegningsgrundlaget for området og er kortlagte af Naturstyrelsen i forbindelse med Natura 2000-planlægningen. § 7, stk. 1, nr. 1. Desuden omfatter § 7, stk. 1, nr. 1 heder og overdrev indenfor internationale naturbeskyttelsesområder som er beskyttet efter naturbeskyttelsesloven § 3.

Kategori 2-natur

§ 7, stk. 1, nr. 2, omfatter nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper, der er beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder. Det drejer sig om naturtyperne: Højmoser, lobeliesøer samt heder større end 10 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, og overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Kategori 3-natur.

For ammoniakfølsomme naturtyper, som ikke er omfattet af ovenstående kategori 1 og 2, skal kommunen foretage en konkret vurdering af, om der skal fastsættes krav. Kommunen skal konkret vurdere følgende beskyttede, ammoniakfølsomme naturtyper uden for de internationale naturbeskyttelsesområder, der ikke er omfattet af § 7 stk. 1, nr. 1 og 2: Heder, moser og overdrev, som er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3. Kommunen

skal også konkret vurdere ammoniakfølsomme skove, der er beliggende uden for de internationale naturbeskyttelsesområder.

Ved den konkrete vurdering af, om der er tale om særlige regionale eller lokale naturinteresser, og ved vurdering af om der skal stilles krav til den maksimale N-merdeposition på naturområder omfattet af kategori 3-natur, skal kommunen inddrage følgende fire kriterier:

1. det aktuelle naturområdes status i kommuneplanen, herunder særligt om det aktuelle ammoniakfølsomme naturområde er omfattet af kommuneplanens udpegning af særligt værdifulde naturområder, rekreative områder og/ eller værdifulde kulturmiljøer samt kommuneplanens retningslinjer for varetagelsen af naturbeskyttelsesinteresserne, de rekreative interesser og de kulturhistoriske interesser.
2. om de aktuelle område er omfattet af fredning, handleplan for natupleje eller anden planlagt naturindsats.
3. det aktuelle naturområdes naturkvalitet og
4. kvælstofbidrag fra området fra andre kilder (fx markbidrag), herunder for så vidt angår skove om de gødskes.

Kravene til ammoniakdepositionen er forskellige i de forskellige kategorier. Kravene fremgår af nedenstående tabel. Med »totaldeposition« menes ammoniakdepositionen fra stald og lager fra hele husdyrbruget (både fra den ansøgte og eksisterende drift), mens der med »merdeposition« menes ændringen i ammoniakdepositionen fra husdyrbrugets anlæg (stald og lager) som følge af det ansøgte.

Naturtyper	Fastsat beskyttelsesniveau
Kategori 1. § 7 stk. 1, nr. 1	Max. totaldeposition afhængig af antal husdyrbrug i nærheden ^{*)} : 0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug 0,7 kg N/ha ved 0 husdyrbrug.
Kategori 2. § 7 stk. 1, nr. 2	Max. totaldeposition på 1,0 kg N/ha pr. år
Kategori 3. Heder, moser og overdrev, som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3, og ammoniakfølsomme skove.	Max. merdeposition på 1,0 kg N/ha pr. år. Kommunen kan tillade en merdeposition, der er større end 1,0 kg N/ha pr. år, men ikke stille krav om mindre merdeposition end 1,0 kg N/ha pr. år.

Samlet vurdering af husdyrbrugets påvirkning på ammoniakfølsom natur

Påvirkningen af nærmeste kategori 1-natur

Afstanden til nærmeste kategori 1-naturområde beliggende ved Skjern Å er over 8 km fra anlægget.

I kraft af den store afstand til området er det vurderet, at udvidelsen samt det samlede husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig ammoniakpåvirkning af nærmeste kategori 1-natur. Herudover er det Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at der ikke er andre ammoniakfølsomme områder indenfor internationale naturbeskyttelsesområder, som ikke er beskyttet tilstrækkeligt mod ammoniak fra det ansøgte projekt og det samlede husdyrbrug. Vurdering er baseret på baggrund af de store afstande til de øvrige internationale naturbeskyttelsesområder.

Påvirkningen af nærmeste kategori 2-natur

Afstanden til nærmeste kategori 2-natur er ca. 2,7 km. Området er en hede beliggende øst for husdyrbruget. Heder er kvælstoffølsomme og tålegrænsen ligger i intervallet 10-20 N/ha/år.

Ringkøbing-Skjern Kommune er allerede belastet med atmosfærisk kvælstof, der kan udgøre en trussel for den beskyttede natur. Denne belastning kaldes baggrundsbelastningen, og er ifølge Danmarks Miljøundersøgelser (DMU) i 2009 beregnet til ca. 15 kg N/ha/år i området omkring anlægget.

En beregning af ammoniakdepositionen til området viser, at totaldepositionen til området fra det samlede produktionsanlæg maksimalt vil være på 0 kg N pr ha. pr. år.

Beskyttelsesniveauet for Kategori 2-natur er fastsat til en samlet belastning fra husdyrbruget på maksimalt 1 kg N /ha/år. Da totalbelastningen af naturområdet vil ligge væsentligt under 1 kg N/ha/år, er beskyttelsesniveauet til det konkrete område overholdt.

Herudover er det Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at der ikke er andre kategori 2-natur områder, som ikke er beskyttet tilstrækkeligt mod ammoniak fra det ansøgte projekt og det samlede husdyrbrug. Vurdering er baseret på baggrund af de store afstande til de øvrige kategori 2 naturområder.

Påvirkningen af nærmeste kategori 3-natur og øvrig natur

Inden for 1000 m fra staldanlægget er der ikke registreret naturområder, som kan være kvælstoffølsomme kategori 3-natur. Moser, heder og overdrev er omfattet af § 3 i Naturbeskyttelsesloven. Det nærmeste kategori-3 natur er en C-målsat mose, som ligger ca. 1030 m fra bedriften. C-målsatte naturområder er beskyttede naturtyper, som på lang sigt har potentiale til at udvikle sig til nye naturområder. Der arbejdes for at bevare en god biologisk tilstand af de målsatte områder. Mosen vurderes ikke at være særligt kvælstoffølsom og tålegrænsen vurderes derfor at være ca. 15-20 kg N/ha/år. En beregning af ammoniakdepositionen til området viser, at totaldepositionen til området fra det samlede produktionsanlæg maksimalt vil være på 0,1 kg N pr ha. pr. år. Merdepositionen som følge af projektet er beregnet til 0 kg N pr ha. pr. år.

Beskyttelsesniveauet for Kategori 3-natur er fastsat til en merbelastning på 1 kg N/ha/år med mulighed for at der kan tillades en højere merdeposition, hvis det vurderes, at det konkrete naturområde kan tåle det.

Idet merbelastningen til Kategori 3-naturområderne ligger under 1 kg N/ha/år, er beskyttelsesniveauet overholdt til kategori 3-natur.

Inden for 1000 meter fra staldanlægget forekommer derudover vandhuller og enge, som ikke er kategori 3-natur. Kommunen vurderer, at områderne som udgangspunkt ikke er ammoniakfølsomme, idet de har en høj tålegrænse. Kommunen vurderer, at udvidelsen af husdyrbruget ikke vil medføre påvirkning af naturområderne.

Samlet vurdering i forhold til ammoniakudledningen fra anlægget.

Det generelle ammoniakreduktionskrav, er ifølge ansøgningen overholdt. Tilsvarende er de generelle beskyttelsesniveauer i forhold til Kategori 1-, 2- og 3-natur overholdt. Overholdelsen af det generelle ammoniakreduktionskrav og det generelle beskyttelsesniveau beskytter som udgangspunkt de kvælstoffølsomme naturtyper tilstrækkeligt mod kvælstofpåvirkning fra husdyrbrugets produktionsanlæg.

Den reelle ammoniakudledning fra husdyrbrugets anlæg vil afhænge af flere forhold, men ammoniakudledningen vil især kunne minimeres ved grundig og hyppig rengøring af

overflader, som husdyrgødningen afsættes på. Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer samlet set på baggrund af det oplyste:

- At husdyrbruget – ved overholdelse af de enhver tid gældende generelle miljøregler og af de øvrige opstillede vilkår for miljøgodkendelsen – drives således, at påvirkningen på omgivelserne med luftbåren kvælstof fra produktionsanlægget minimeres til et acceptabelt niveau
- At ammoniakudledningen fra produktionsanlægget i sig selv og sammen med andre nærliggende husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af de omkringliggende naturområder.
- At det ikke på et konkret eksperimentelt videnskabeligt grundlag kan dokumenteres, at ammoniakpåvirkningen fra husdyrbruget ikke vil medføre en påviselig biologisk ændring af egnens naturområder.

Natur i forhold til udbringningsarealerne

Ingen af husdyrbrugets udbringningsarealer er registeret som beskyttede naturtyper. Ingen af udbringningsarealerne ligger umiddelbart op til § 3-beskyttede naturområder (se bilag 6) og det er derfor Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at der ikke vil være væsentlig risiko for at overfladestrømning vil påvirke den §3-beskyttede natur.

På baggrund af ansøgningen og oplysninger fra ansøger vurderes det, at driften af udbringningsarealerne ikke ændres væsentligt i forhold til den hidtidige drift. Markdrift i form af omlægning, gødskning, sprøjtning og andre jordbrugsaktiviteter vurderes ikke at give anledning til væsentlig merbelastning af områdets beskyttede naturområder.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer på baggrund af ansøgningen, at de lovpligtige beskyttelsesniveauer er overholdt, vilkår i miljøgodkendelsen, samt udmeldinger fra Miljøstyrelsen, at tilstanden af naturområderne omkring husdyrbrugets udbringningsarealer ikke vil ændres væsentligt som følge af ansøgte projekt. Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at der ikke er forhold, som kan begrunde en skærpelse af de generelle beskyttelsesniveauer i husdyrloven.

Samlet vurdering

Danmarks Miljøundersøgelser (DMU) har rådgivet om det faglige grundlag til fastsættelsen af beskyttelsesniveauet for ammoniak i husdyrlovgivningen. Det er således ifølge Miljøstyrelsen kun helt undtagelsesvist nødvendigt at stille yderligere, skærpede krav i forhold til ammoniak. Miljøministeriet har endvidere oplyst i brev af 6. juli 2009, at for så vidt hvad angår kumulation, er det håndteret, dels ved at grænsen for merbelastning med ammoniak skærpes markant, hvis der er flere husdyrbrug med produktion større end 75 DE i nærheden af det husdyrbrug, der miljøgodkendes, samt dels ved det generelle ammoniakreduktionskrav gældende for alle større husdyrbrug der miljøgodkendes. I miljøgodkendelser der gives til større husdyrbrug stilles der ammoniakrelaterede BAT vilkår (både for den nye del af anlægget samt for den eksisterende del af anlægget). På sigt vil udstedelsen af miljøgodkendelser til landets større husdyrbrug på baggrund af de generelle reduktionskrav og de ammoniakrelaterede vilkår bidrage til at nedbringe ammoniakbelastningen, hvorved baggrundsbelastningen vil falde.

Ringkøbing-Skjern Kommune har ikke en yderligere/nyere viden end den der ligger til grund for gældende lovgivning, udmeldinger fra Miljøstyrelsen og de stillede vilkår i miljøgodkendelsen.

Kommunen vurderer, at hvis husdyrbruget drives som angivet i ansøgningen, efter gældende lovgivning samt efter miljøgodkendelsens vilkår, vil husdyrbruget ikke medføre en væsentlig ammoniakpåvirkning af beskyttede naturområder, plantearter, eller dyrearter.

Det er dermed Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at der ikke er forhold, som kan begrunde en skærpelse af de generelle beskyttelsesniveauer i husdyrloven. Vurderingen tager udgangspunkt i naturtypernes tålegrænser, merbelastnings og totalbelastnings størrelse, kommunens forpligtigelse til at sikre naturtyper og arter der er beskyttet af Habitatdirektiverne, viden om kriterier for gunstig bevaringsstatus, tilgængelig litteratur om trusler i Natura 2000-området, kommunens forpligtigelser til at sikre naturtyper der er beskyttet af Naturbeskyttelseslovens § 3, kommunens målsætninger og prioriteringer på naturområdet. på baggrund af.

2.7.10 Grundvand:

Udbringningsarealerne ligger i område med almindelige og særlig drikkevandsinteresser. Udbringningsarealet 204-0 ligger en smule indenfor indvindingsområde til Fjølsterang Vandværk.

På husdyrbrugets arealer er der markvandingsboringer. Ved boringer, jf. § 8, stk. 4 i Bekendtgørelse om udførelse og sløjfning af boringer og brønde på land, skal der holdes et fredningsbælte omkring borestedet på mindst 10 m for almene vandforsyningsboringer og på mindst 5 m for ikke-almene vandforsyningsboringer.

Det vil sige, at der skal holdes en sprøjte- og gødningsfri zone omkring vandboringerne på mindst 5 meter. Opblanding og opbevaring af bekæmpelsesmidler, herunder tom emballage, samt andre stoffer, der kan forurene grundvandet, er heller ikke tilladt inden for fredningsbæltet.

Beskyttelsen af grundvandet mod nitratudvaskning fra rodzonen er i husdyrloven rettet mod de nitratfølsomme indvindingsområder.

Ifølge ansøgningen ligger 51,86 ha af husdyrbrugets ejede/forpagtede udbringningsarealer helt eller delvist inden for zoner, som Naturstyrelsen ved deres seneste kortlægning har fundet ud af, er nitratfølsomme indvindingsområder (se bilag 9)

Husdyrbruget er derfor omfattet af et skærpet beskyttelsesniveau for nitratudvaskningen fra rodzonen. For de arealer, som ligger inden for det nitratfølsomme indvindingsområde, og hvor udvaskningen fra rodzonen overstiger 50 mg nitrat/l i eftersituationen, er der stillet vilkår om, at der ikke må ske en merbelastning med nitrat.

Beregningerne i ansøgningen viser, at nitratudvaskningen uden anvendelse af projektilpasningen vil være 42-44 mg nitrat/l på alle ejede/forpagtede udbringningsarealer i det nitratfølsomme indvindingsområde, og merbelastningen vil være 0 mg nitrat/l. Beskyttelsesniveauet for det nitratfølsomme indvindingsområde er således overholdt uden anvendelse af projektilpasning.

På udbringningsarealerne uden for nitratfølsomme indvindingsområder er beskyttelsesniveauet for nitratudvaskningen til grundvandet harmonigrænsen, hvilket ifølge ansøgningen er overholdt

Da beskyttelsesniveauerne er overholdt, vurderes det, at det ansøgte projekt ikke vil medføre en væsentlig nitratpåvirkning af grundvandet herunder de nitratfølsomme indvindingsområder.

2.8 Projektets sandsynlige miljøpåvirkning

Der vil sandsynligvis ske en påvirkning af det omgivende miljø, men det er vurderet ud fra ovenstående, at påvirkningens varighed, hyppighed og reversibilitet ikke vil være af sådant omfang, at driften af husdyrbruget vil få væsentlig indflydelse på miljøet, idet alle lovpligtige afstandskrav og beskyttelsesniveauer er overholdt. Ringkøbing-Skjern Kommune har ikke en viden, der kan begrunde at de generelle afstandskrav beskyttelsesniveauer skal

skærpes yderligere, idet det og de stillede vilkår vurderes tilstrækkelige til at beskytte omgivelserne mod væsentlige virkninger som følge af driften af husdyrbruget.

2.9 Konklusion

Idet de lovpligtige afstandskrav og beskyttelsesniveauer er overholdt, vurderer Ringkøbing-Skjern Kommune at:

- Udvidelse af dyreholdet til 350 malkekøer (EKM 9234), 87 småkalve (0-6 mdr.), 102 kvier/stude (12-19 mdr.), 87 Kvier/stude (6-12 mdr.), 72 kvier/stude (19-24 mdr.) og 175 tyrekalve (40-50 kg) i alt svarende til 615,59 DE, samt opførelse af en ny stald til kalve, opdræt og køer på 4000 m², en ny kostald på 4000 m² og en gyllebeholder med fast overdækning på 4500 m³ kan tillades, idet udvidelsen og det samlede husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig genepåvirkning af naboer, § 7-beskyttede naturområder, Natura 2000 områder overbelastet med fosfor (Ringkøbing Fjord), kvælstofsårbare Natura 2000-områder (Ringkøbing Fjord), grundvand, herunder nitratfølsomme indvindingsområder, samt landskabelige værdier og kulturmiljøer.

Derudover er det vurderet, at udvidelsen og det samlede husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af § 3-områder, eller andre naturområder som er beskyttet mod tilstandsændring, fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde, eller særlig sårbar overfor næringsstofpåvirkning.

Endvidere er det vurderet, at det ansøgte projekt og det samlede husdyrbrug ikke vil have væsentlig virkning på de bestande af vilde planter, dyr (herunder Bilag IV-arter) eller deres levesteder, som de ovennævnte områder er udpeget på baggrund af.

- Der anvendes den bedst tilgængelige teknik, til at forebygge og begrænse eventuel forurening.

Bilag 3. Kommentarer til miljøgodkendelsen:

Beredskabsplan

Beredskabsplanen / driftsforskriften skal beskrive, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan have konsekvenser for miljøet.

Den skal, som minimum, indeholde:

- a. Procedurer som beskriver relevante tiltag med henblik på at "stoppe ulykken/uheldet" og begrænse udbredelsen.
- b. Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder, der skal alarmes, herunder telefonnumre.
- c. Kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer, vandløb m.m..
- d. En opgørelse over materiale der er tilgængeligt på bedriften, eller som kan skaffes med kort varsel og som kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage.

Kompost til markstak

Dybstrøelse, som har ligget i stald i 3 – 4 måneder er oftest kompostlignende, dog kan dybstrøelse fra fjerkræstalde være kompostlignende allerede efter 1 – 2 måneder. Kompostlignende dybstrøelse må opbevares i markstak, når tørstofprocenten er mindst 30 % for ethvert delparti.

Der gøres opmærksom på, at dybstrøelse fra gødningsmåtte under kalve- og svinehytter også kun må opbevares i markstak, når det er kompostlignende.

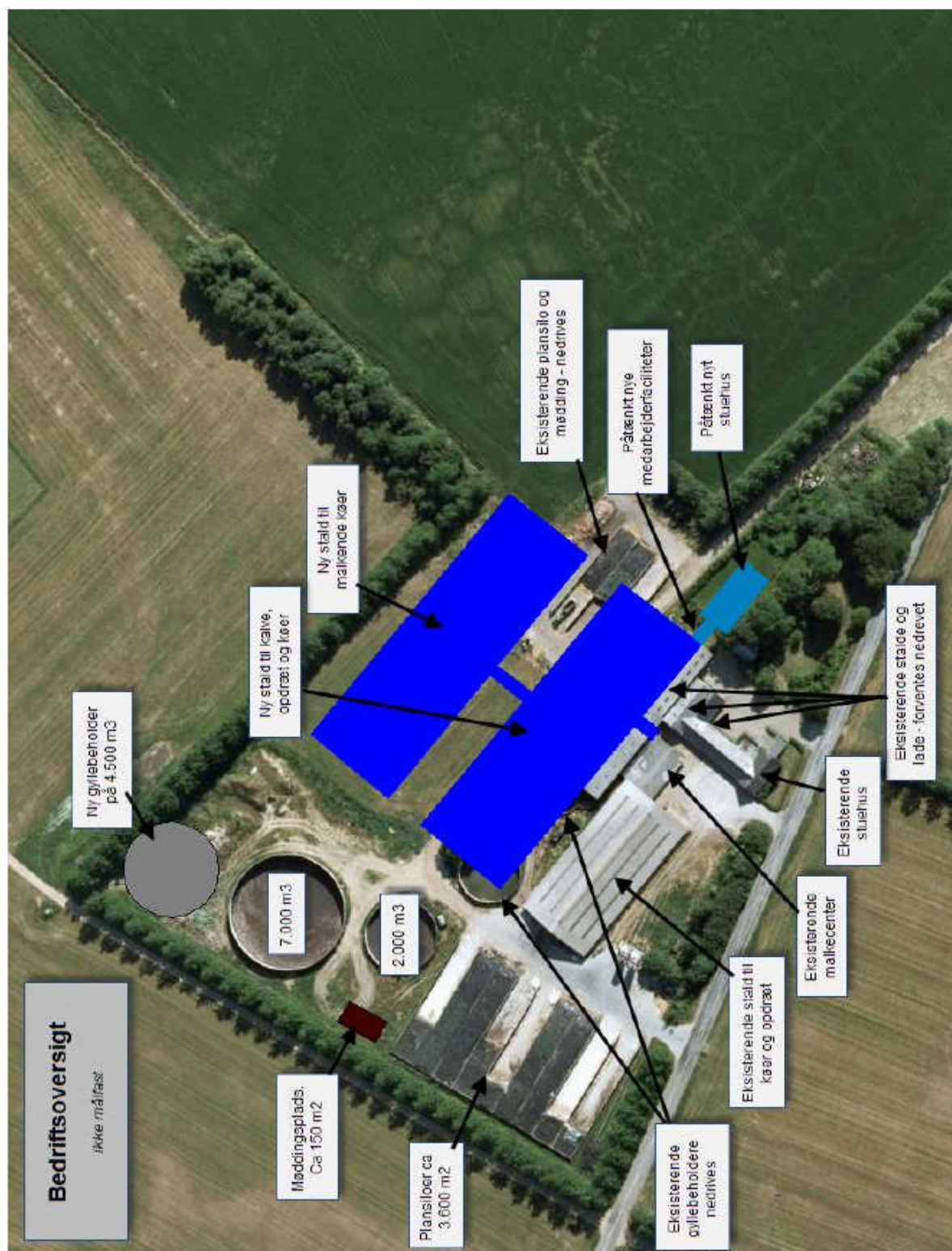
Støj

Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A) (re. 20 µPa).

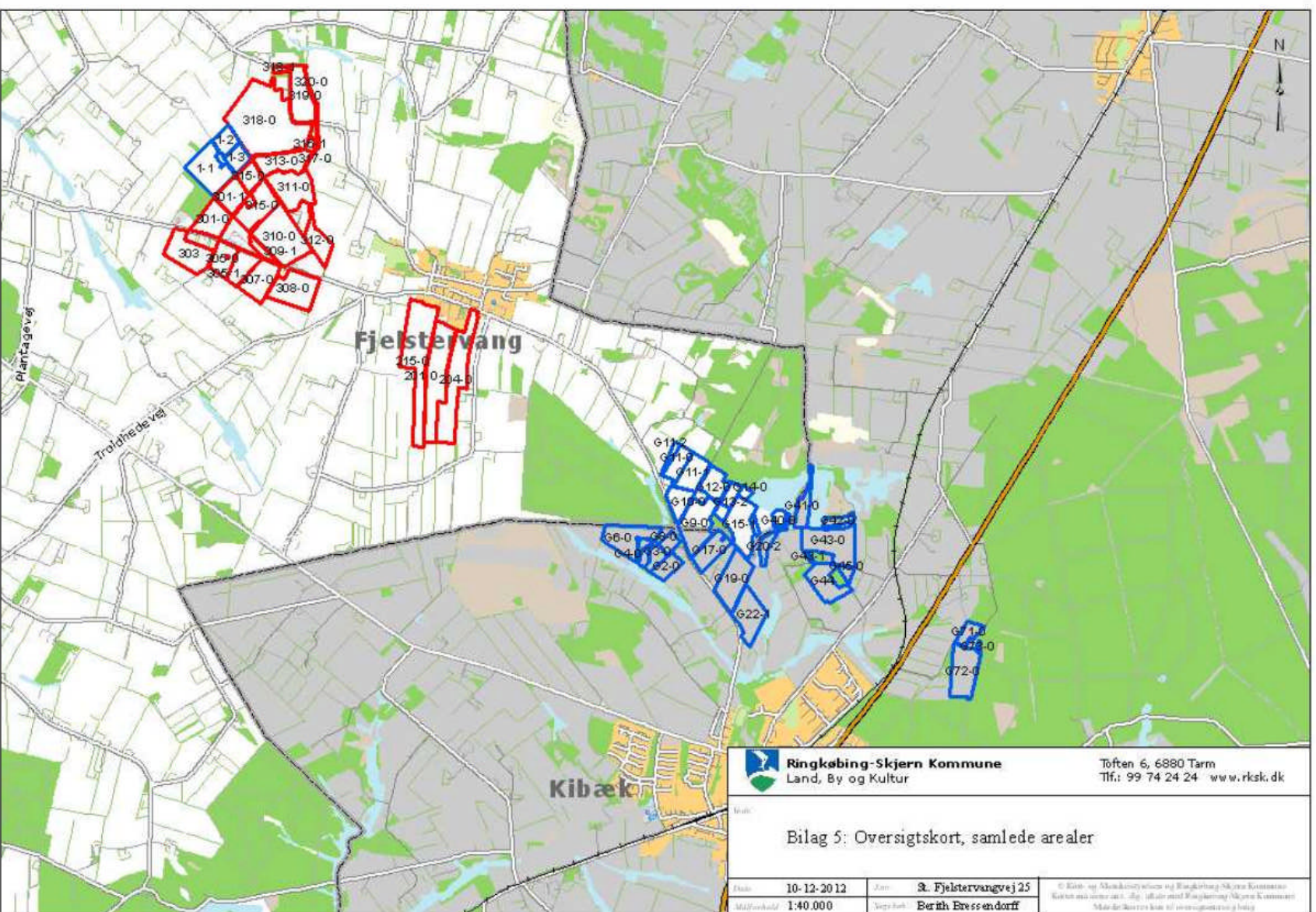
Dokumentation for overholdelse af støjkravene kan være i form af målinger i ejendommens omgivelser (under fuld drift), eller kildestyrkemålinger ved de enkelte støjklender kombineret med beregninger efter den fælles nordiske beregningsmodel for industristøj.

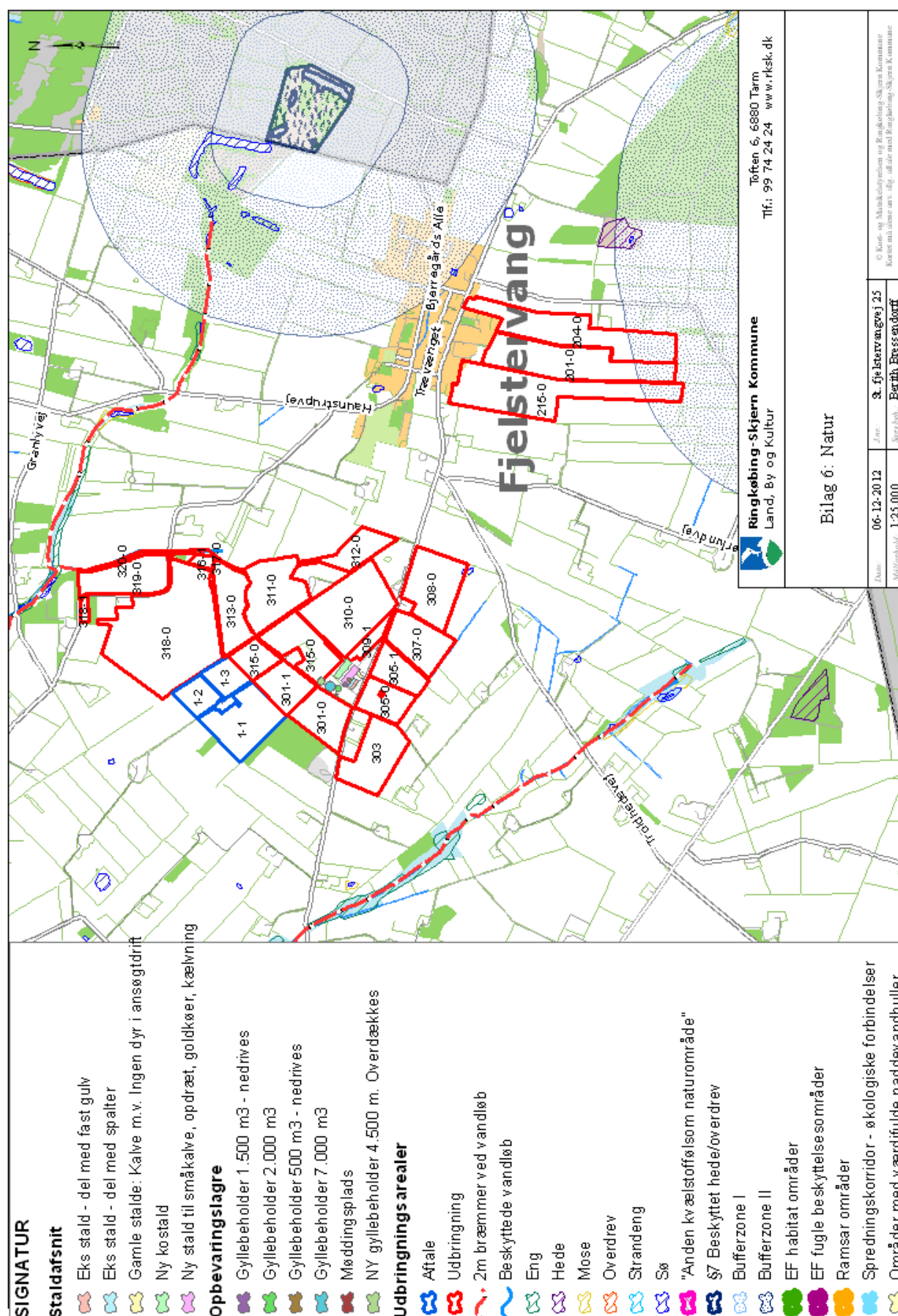
Støjmålinger skal udføres som beskrevet i Miljøstyrelsens til enhver tid gældende støjbergningsvejledning og foretages i punkter som forinden, aftales med tilsynsmyndigheden. Støjmåling skal udføres af et akkrediteret firma.

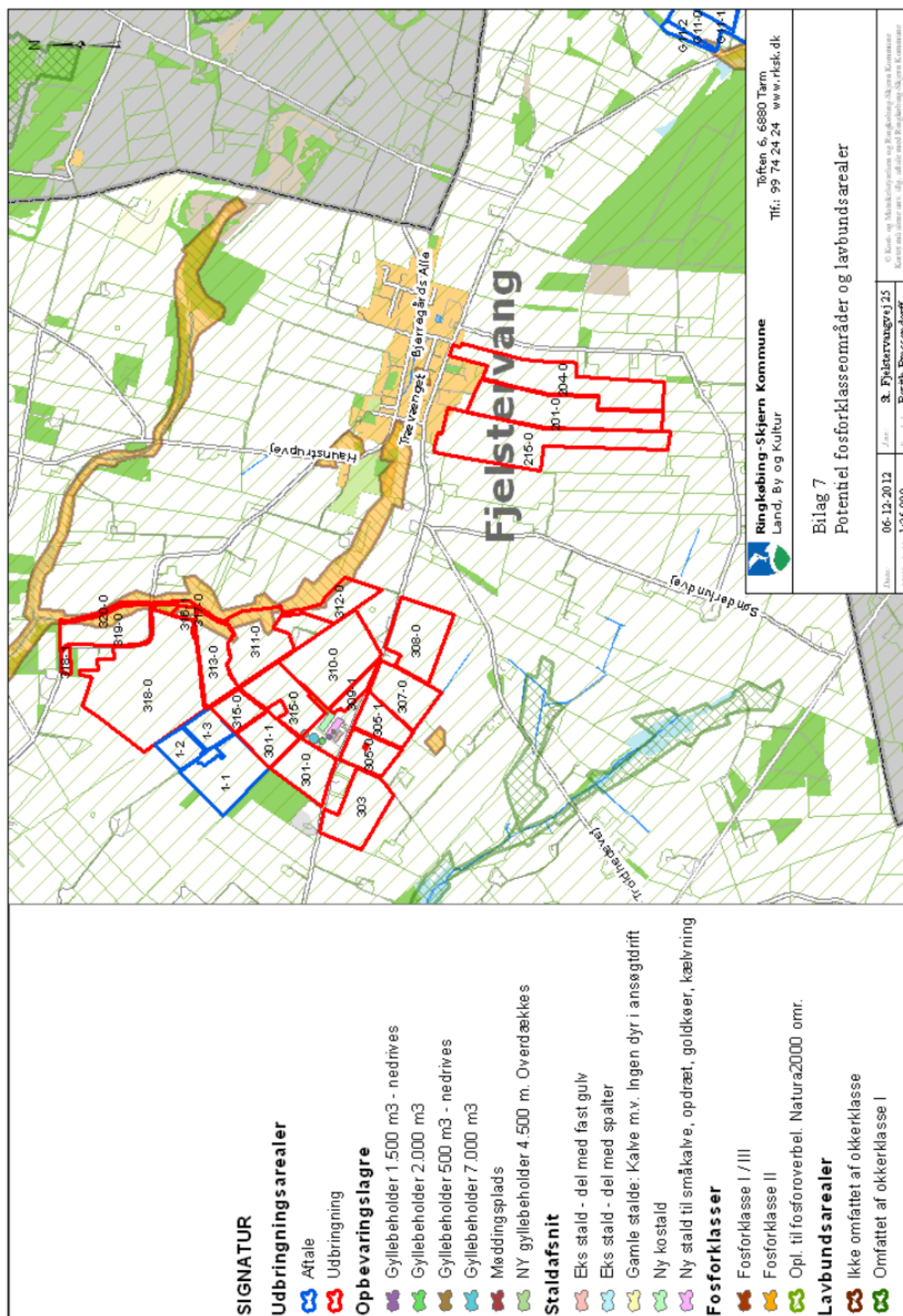
Bilag 4. Situationsplan, samlede anlæg

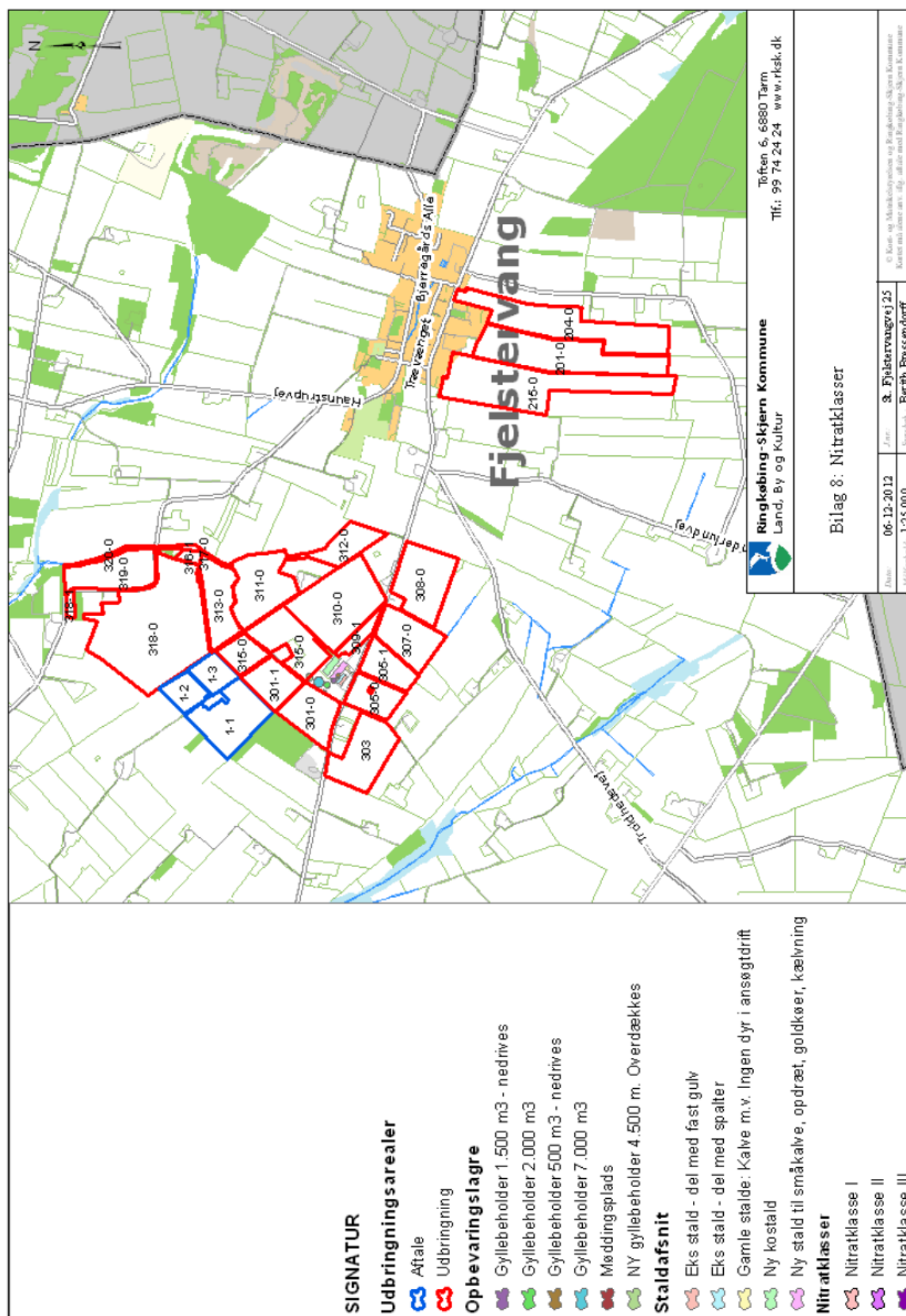

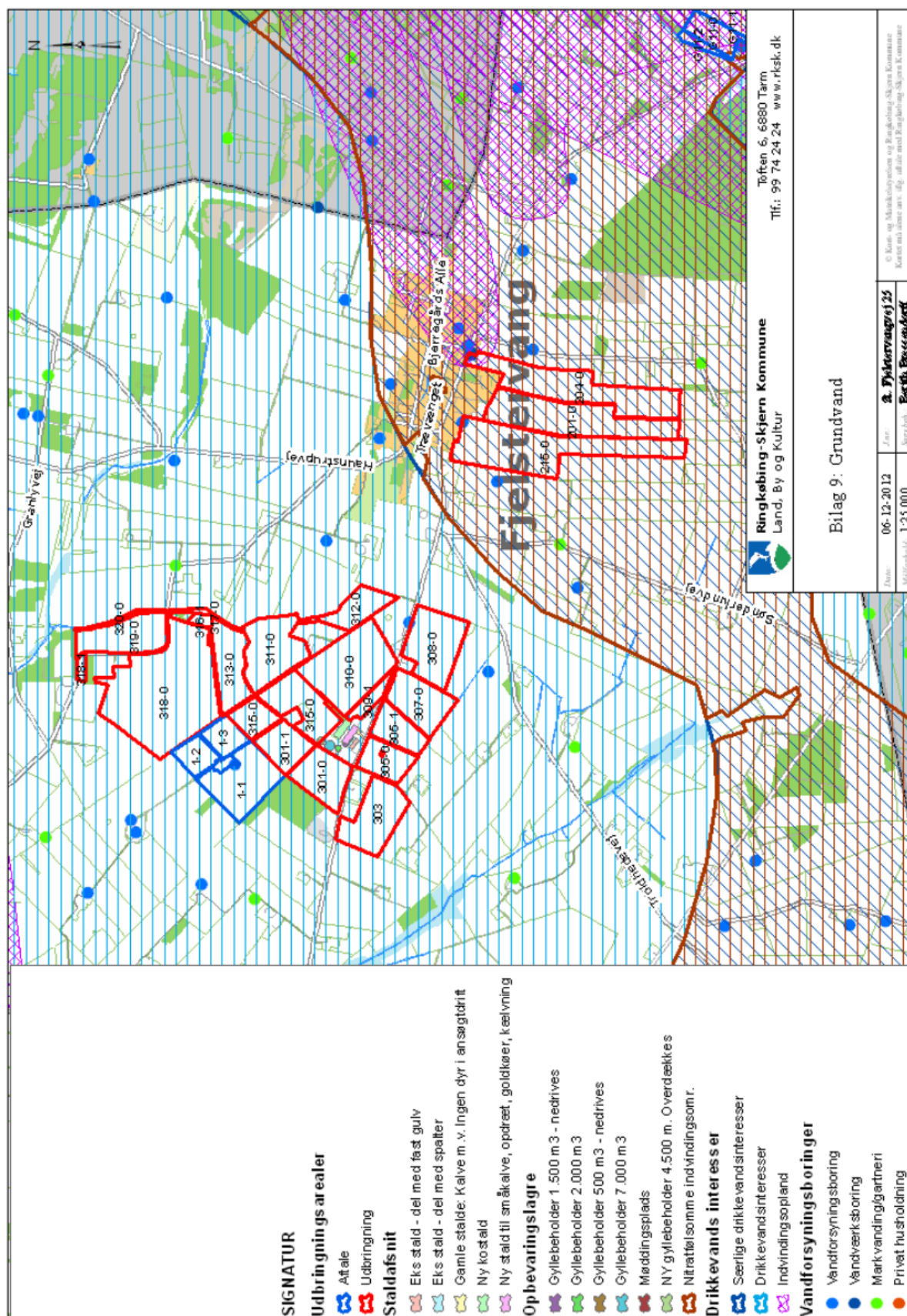
Bilag 5. Oversigtskort, samlede arealer

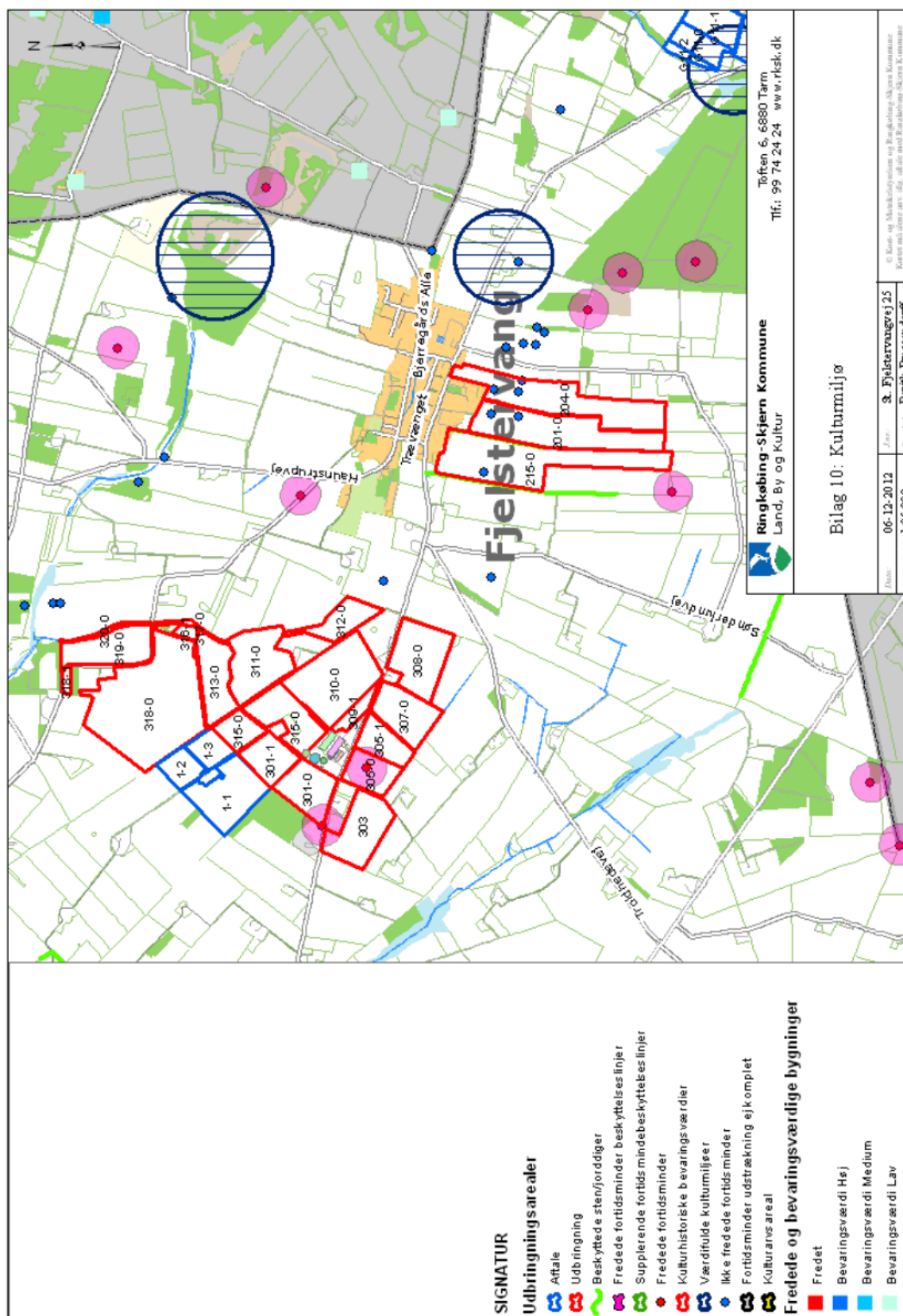

Bilag 11: Transportveje

Ejede og forpagtede arealer samt gylleaftalearealer St Fjølstervej 23

Gylleaftalearealer Fjølstervej 11

